

«Мирас» университеті

Бизнес, басқару және қызмет көрсету секторы

«БЕКІТЕМІН»

Жаңа білім беру технологиялары мен бағдарламаларын сынақтан өткізу үшін экспериментті іске асыру жөніндегі жұмыс тобының төрағасы

_____ Даниярова А.Б.-П.
(қолы) (Т. А. Ә.)

« 21 » тамыз 2023 ж.

**Қабылдау сынақтары
БАҒДАРЛАМАСЫ**

6В11101 « Туризм. Қонақжайлылықты басқару »
(ОП шифры) (ББ атауы)

Жаңа білім беру технологиялары мен бағдарламаларын сынақтан өткізу үшін экспериментті іске асыру жөніндегі жұмыс тобының отырысында қаралды және бекітілді
Хаттама № 2 от « 21 » тамыз 2023 ж.

Шымкент, 2023ж.

Қабылдау сынақтарының бағдарламасы 6В11101 – «Туризм. Қонақжайлылықты басқару»
білім беру бағдарламасына кіретін оқу пәндерінің бағдарламалары негізінде жасалды

Бағдарламаны дайындаған: магистр, аға оқытушы Калкабаев А.М., магистр, аға оқытушы
Саниева З.Р.

Сектор менеджері _____ Коптаева Г.П.

1. Терминдер мен анықтамалар

1. *Бакалавриат*- білім беру бағдарламалары тиісті мамандық бойынша «бакалавр» дәрежесін бере отырып, кадрлар даярлауға бағытталған жоғары білім беру сатысы;

2. *МЖМББС* – Мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарты;

3. *Білім беру бағдарламасы*- оқытудың мақсаттарын, нәтижелері мен мазмұнын, білім беру процесін ұйымдастыруды, оларды іске асыру тәсілдері мен әдістерін, оқыту нәтижелерін бағалау өлшемдерін қамтитын білім берудің негізгі сипаттамаларының бірыңғай кешені;

4. *Білім алушылардың оқу жетістіктері*- білім алу процесінде алған және жеке тұлғаның қол жеткізілген даму деңгейін көрсететін білім алушылардың білімі, іскерліктері, дағдылары мен құзыреттері.

2. Нормативтік құжаттар

6В11101 – «Туризм. Қонақжайлылықты басқару» білім беру бағдарламасы бойынша қабылдау сынақтарының бағдарламасы мынадай нормативтік-құқықтық актілер негізінде әзірленді:

1. «Мирас» университетін эксперименттік алаң ретінде белгілеу туралы» ХҚКО-ның 2023 жылғы 16 тамыздағы №406 бұйрығы»;

2. «Білім туралы» Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 27 шілдедегі № 319-III Заңы (өзгертулермен және толықтырулармен);

3. «Мирас» университетінің Академиялық саясаты.

3. Жалпы ережелер

1. Қабылдау сынақтары ББ-ға енгізілген пәндердің жұмыс оқу бағдарламалары негізінде әзірленген осы бағдарлама шеңберінде өткізіледі.

2. 6В11101 – «Туризм. Қонақжайлылықты басқару» білім беру саласы бойынша қабылдау сынақтары – тестілеу нысанында өткізіледі.

3. Қабылдау сынақтарының нәтижелері «Мирас» университетінің Академиялық саясатында келтірілген бағалау жүйесі бойынша бағаланады.

4. Қабылдау сынақтарының нәтижелері «Мирас» университетінің Академиялық саясатына сәйкес жарияланады.

4. 6В11101 – «Туризм. Қонақжайлылықты басқару» білім беру бағдарламасының негізгі құзыреттері

Кәсіби құзыреттер (КҚ):

КҚ -1 Жобалық құзыреттер

- Туристік өнімді жасау үшін инновациялық және ақпараттық технологияларды пайдалану;

- Туристік индустрия кәсіпорындарының қызметінде шешімдерді талдау, әзірлеу және іздеу әдістерін қолдану

КҚ -2 Зерттеу құзыреттері

- Ақпараттық-коммуникациялық технологияларды пайдалана отырып, туризм және қонақжайлылық саласындағы ғылыми-техникалық ақпаратты жинау, талдау және өңдеу;

- Туризм, қонақ үй және мейрамхана бизнесі саласындағы ғылыми-зерттеу жұмыстарында ғылым мен озық технологияның заманауи жетістіктерін пайдалану

КҚ -3 Сервистік құзыреттер

- Тұтынушыға қызмет көрсету процесін ұйымдастыра білу;
- Мейрамханаларда, қонақ үйлерде және туристік кешендерде қызмет көрсету нысандары мен әдістерін анықтау;
- Мейрамханаларда, қонақүйлерде және туристік кешендерде қабылдау және орналастыру технологиясын анықтау

КҚ -4 Дамытушы құзыреттер

- Туризм саласында білім алу, жаңа білім алу және оларды кәсіби қызметте пайдалану қабілеті;
- Өзінің артықшылықтары мен кемшіліктерін сыни тұрғыдан бағалау, ізгіліктерді дамыту және кемшіліктерді жою жолдарын белгілеу және құралдарын таңдау мүмкіндігі;
- Өзінің болашақ кәсібінің әлеуметтік маңыздылығын түсіне білу, кәсіби қызметті орындауға Жоғары мотивацияға ие болу қабілеті;
- Үнемі өзін-өзі дамытуға, өзінің біліктілігі мен шеберлігін арттыруға ұмтылу

КҚ -5 Шығармашылық құзыреттер

- Инновациялық қызмет саласындағы білімді, кәсіби қызметті қайта құру, авторлық инновациялық идеяларды іске асыру, стандартты емес және балама шешімдерді табу, жаңа идеяларды қалыптастыруға, сыни ойлауға қабілетті болу дағдылары мен дағдыларын меңгеру.
- Мәселені тұжырымдай білу, оны шешуге шығармашылықпен қарау;
- Шығармашылық міндеттерге қызығушылық таныту, стандартты ұсынылған схема бойынша ғана әрекет ете алмау

КҚ -6 Кәсіби-коммуникативтік құзыреттер

- Келіссөздер жүргізе білу, іскерлік келіссөздер жүргізу техникасын білу

КҚ -7 Сараптамалық-талдамалық құзыреттер

- Мәселені анықтау және талдау, қорытындыларды дәлелдей білу және ақпаратпен сауатты жұмыс жасау

ГЕОГРАФИЯ

Тест сұрақтарының үлгілік тізімі

1. Жылына 2 рет бағытын өзгертетін жел:
А) Муссон
В) Бриз
С) Тау
D) Батыстық
E) Пассат
2. Қазақстанның шығыс шеткі нүктесі осы тауларда орналасқан:
А) Алтай
В) Мугожар
С) Орал
D) Жоңғар Алатауы
E) Тянь-Шань
3. Қазақстанда ірі күріш егетін аудандар дамыған:
А) Оңтүстікте
В) Орталықта
С) Шығыста
D) Батыста
E) Солтүстікте
4. Жер бетіндегі нүктенің ендігі мен бойлығы қалай аталады?
А) Географиялық координаттар
В) Өлшеу нүктелері
С) Карта көрсеткіштері
D) Бағдарлау нүктелері
E) Көлденең
5. Канаданың негізгі дақылдары:
А) Бидай
В) Зығыр
С) Жүгері
D) Сұлы
E) Картоп
6. Халықтың елдің бір ауданынан басқа аудандарына көшуі:
А) Миграция
В) Эмиграция
С) Ассимиляция
D) Иммиграция
E) Депопуляция
7. Экваторлық нәсіл адамдарында келесі белгілер көрсетіледі:
А) Терінің түсі қара, шашы қара, қалың ерін, кең мұрын.
В) Терінің түсі қара, көзі көк
С) Терінің түсі сарғыш, шашы ашық түзу
D) Терісі ақшыл, шашы толқынды
E) Көзі тар, терісі ақшыл

8. Қорықтар құрудың негізгі мақсаты:

- A) Табиғи ландшафттардың нормативтерін сақтау
- B) Мәдени
- C) Турист
- D) Табиғи объектілерді экономикалық пайдалану
- E) Дәрілік

9. Қазақстанда көліктің ең дамыған түрлері:

- A) Теміржол және автожол
- B) Автомобиль және теңіз
- C) Өзен және автомобиль
- D) Құбыр және теміржол
- E) Теңіз және өзен

10. Урбанизация дегеніміз не?

- A) Қала халқының өсуі
- B) Халықтың табиғи өсімі
- C) Ауыл халқының өсуі
- D) Ірі қала халқының саны
- E) Халықтың миграциясы

11. Оазистерге тән:

- A) Шөлдер
- B) Орманды дала
- C) Тайға
- D) Саванналар
- E) Далалар

12. Жер бетіндегі ең ұзын таулар:

- A) Андтар
- B) Гималай
- C) Тибет
- D) Альпі
- E) Кавказ

13. Отын өнеркәсібі мыналарды өндіруді қамтиды:

- A) Көмір, мұнай және газ
- B) Шымтезек, мұнайлы тақтатас, боксит
- C) Мұнай, фосфориттер, көмір
- D) Тұз, мұнай, көмір
- E) Көмір, темір рудасы, газ

14. Мемлекет халық тұтынатын тауарларды өндіру және күріш жинау бойынша көшбасшы болып табылады?

- A) Қытай
- B) Пәкістан
- C) Жапония
- D) Түркия
- E) Үндістан

15. Парсы шығанағы аймағында мұнай өндіру және қорлары бойынша көшбасшылар:

- A) Сауд Арабиясы
- B) Катар
- C) БАӘ
- D) Оман
- E) Иран

16. Оңтүстік Қазақстанның ерекшелігін ата:

- A) Қазақстанның халқы ең көп қоныстанған облысы
- B) Негізгі көмір өндіру ауданы
- C) Республикадағы арзан су электр энергиясын өндірудің маңызды аймағы
- D) Қазақстанның ең үлкен аймағы
- E) Негізгі мұнайлы аймақ

17. Жоңғар Алатауын зерттеген ғалым:

- A) Ш. Уәлиханов
- B) Герасимов И. Г.
- C) Л. С. Берг
- D) Қ. И. Сәтбаев
- E) Н. Н. Баранский

18. Өзбекстанның қала - тарихи ескерткіші:

- A) Самарқанд
- B) Ферғана
- C) Наманган
- D) Әндіжан
- E) Ташкент

19. Нәсілдердің теңдігін дәлелдеген атақты ғалым:

- A) Миклухо-Маклай
- B) Семенов
- C) Птолемей
- D) Магеллан
- E) Колумб

20. Қазақстандағы отынның негізгі түрі?

- A) Көмір
- B) Отын
- C) Газ
- D) Шымтезек
- E) Мұнай тақтатастары

21. Қазақстандағы ең үлкен мұздық:

- A) Корженевский
- B) Богатырь
- C) Федченко
- D) Үлкен Берел
- E) Абай

22. Тірі организмдер қоныстанған және өзгерткен географиялық қабықтың бөлігі?

- A) Биосфера
- B) Литосфера
- C) Гидросфера

- D) Литосфераның бөлігі және гидросфераның бір бөлігі
- E) Атмосфераның бір бөлігі және литосфераның бір бөлігі

23. Таулы елді зерттегені үшін фамилиясына префикс алған:

- A) П. П. Семенов.
- B) Ш. Уәлиханов.
- C) Н. А. Северцев.
- D) Рычков П. И.
- E) И. А. Мушкетов.

24. Өзбектер Қазақстан халқының едәуір пайызын құрайды:

- A) Оңтүстік аймақ
- B) Шығыс аймақ
- C) Орталық аймақ
- D) Батыс аймақ
- E) Солтүстік аймақ

25. Меридиан дегеніміз не арасындағы ең қысқа сызық:

- A) Жердің географиялық полюстері
- B) Жердің магниттік полюстері
- C) Экватор және Солтүстік полюс
- D) 0° және 180° меридиандар
- E) Экватор және оңтүстік полюс

26. Қазақстан Республикасының ең маңызды көмір-металлургиялық орталығы?

- A) Орталық Қазақстан
- B) Шығыс Қазақстан
- C) Батыс Қазақстан
- D) Оңтүстік Қазақстан
- E) Солтүстік Қазақстан

27. Жер бетінің барлық тегіс емес жерлері:

- A) Рельеф
- B) Тау жыныстары
- C) Таулар
- D) Ойпаттар мен таулар
- E) Үстірттер мен ойпаттар.

28. Жаңа Оңтүстік Уэльс мына жерде орналасқан:

- A) Австралия
- B) Аргентина
- C) Бразилия
- D) Канада
- E) Ұлыбритания

29. Кубаның негізгі ауыл шаруашылығы дақылы:

- A) Қант қамысы
- B) Күріш
- C) Банан
- D) Кофе
- E) Цитрустық жемістер

30. Географиялық қабықтағы ырғақтық құбылыстар:
- A) Бір құбылыстардың уақыт өте келе кезеңділігі және қайталануы
  - B) Табиғат компоненттерінің өзара байланысы және өзара тәуелділігі
  - C) Табиғи кешеннің қалыптасу тарихы
  - D) Адамның шаруашылық қызметі
  - E) Экватордан полюстерге дейінгі табиғаттың барлық құрамдас бөліктерінің және табиғи кешендердің өзгеруі
31. Алып автоматты престерді шығаратын зауыты қай қалада болған?
- A) Шымкент
  - B) Теміртау
  - C) Қарағанды
  - D) Тараз
  - E) Текелі
32. Жердің су қабығы:
- A) Гидросфера
  - B) Биосфера
  - C) Атмосфера
  - D) Литосфера
  - E) Стратосфера
33. Өскемен зауыты кәсіпорындарға арналған машиналар мен жабдықтарды шығарады:
- A) Түсті металлургия және электр станциялары
  - B) Қара металлургия
  - C) Мұнай өнеркәсібі
  - D) Тамақ өнеркәсібі
  - E) Көмір өнеркәсібі
34. Қазақстанның шөлейт аймақтарында айтарлықтай даму болды?
- A) Қой шаруашылығы
  - B) Марал шаруашылығы
  - C) Мал шаруашылығы
  - D) Құс шаруашылығы
  - E) Шошқа шаруашылығы
35. Металлургияның дамуы үшін Қазақстандағы ең маңызды көмір бассейні?
- A) Қарағанды
  - B) Убаған
  - в) Майкөбен
  - D) Құсмұрын
  - E) Екібастұз
36. Қант зауыттары қандай аудандарда орналасады?
- A) Қызылша егу
  - B) Мақта өсіру
  - C) Бау-бақша өсіру
  - D) Жүзім шаруашылығы
  - E) Күріш дақылдары
37. Наурыз қорығы қай жерде орналасқан?
- A) Қостанай облысында

- B) Солтүстік Қазақстан облысында
- C) Қарағанды облысында
- D) Ақмола облысында
- E) Павлодар облысында

38. Қазақстанда солтүстік-батыстан оңтүстік-шығысқа қарай соғатын күшті жел:

- A) Сайқан
- B) Муссон
- C) Арыстан-қарабас
- D) Пассат
- E) Ебин

39. Honda корпорациясының иелігіндегі елді көрсетіңіз:

- A) Жапония
- B) Сингапур
- C) Қытай
- D) Вьетнам
- E) Лаос

40. Жануарлар түрлерінің таралу аймағы:

- A) Мекендеу ортасы
- B) Материк
- C) Аудан
- D) Резерв
- E) Аймақ

41. Мұхит «жылу аккумуляторы» деп аталады, себебі:

- A) Су құрлыққа қарағанда баяу қызады және суытады
- B) Су құрлыққа қарағанда тез қызып, баяу салқындайды
- C) Су құрлыққа қарағанда тез қызады және суытады
- D) Су біркелкі қызады
- E) Су құрлыққа қарағанда баяу қызады және тез салқындайды

42. Масштаб мынаны көрсетеді:

- A) Шындықпен салыстырғанда жоспардағы қашықтықты азайту
- B) Жердегі заттар
- C) Жоспардағы бағыттар
- D) Шындықпен салыстырғанда жоспардағы қашықтықты ұлғайту
- E) Жер бетінің түрі

43. Ең төменгі тәуліктік температура болады:

- A) Күн шыққанға дейін
- B) Күн батқаннан кейін 3 сағаттан кейін
- C) Күн батқаннан кейін 2 сағаттан кейін
- D) Түн ортасында
- E) Күн батқаннан кейін бір сағаттан кейін

44. Батыс Сібірдің негізгі байлығы:

- A) Мұнай
- B) Хромиттер
- C) Ас тұзы
- D) Апатиттер

Е) Көмір

45. Эмиграция дегеніміз:

- А) Елден кету
- В) Елге кіру
- С) Қаладан қалаға көшу
- Д) Ауылдан қалаға көшу
- Е) Қаладан ауылға көшу

46. Алматы қорығы қай тауларда орналасқан?

- А) Іле Алатауы
- В) Жоңғар Алатауы
- С) Маңғыстау
- Д) Талас Алатауы
- Е) Мұғаджары

47. Австралия сол елдің иелігінде болды:

- А) Англия
- В) Аргентина
- С) Германия
- Д) Португалия
- Е) Испания

48. Техникалық дақылдардың ішінде Оңтүстік Қазақстанда жетекші орын алады?

- А) Мақта өсімдігі
- В) Соя
- С) Картоп
- Д) Күнбағыс
- Е) Зығыр

49. Солтүстік Қазақстандағы алюминий зауыты қай қалада орналасқан?

- А) Павлодар
- В) Қостанай
- С) Астана
- Д) Екібастұз
- Е) Петропавл қ

50. Табиғат аймағы – пигмейлердің мекендеу ортасы?

- А) Экваторлық орман
- В) Жалпақ жапырақты орман
- С) Аралас орман
- Д) Саванна
- Е) Тайға

51. Тұран жазығының климаты:

- А) Шұғыл континенттік
- В) Субтропиктік
- С) Тропикалық
- Д) Континенттік
- Е) Қоңыржай континенттік

52. Ұлы Сібір темір жолы Қазақстан Республикасына қай қаладан кіріп өтеді?

- A) Петропавл
- B) Астана
- C) Қостанай
- D) Көкшетау
- E) Павлодар

53. Осы мұхитта солтүстіктен оңтүстікке қарай ортасында дерлік алып жота созылып жатыр:

- A) Атлант
- B) Тыныш
- C) Оңтүстік
- D) Үнді
- E) Арктик

54. Оңтүстік Мексиканың ежелгі халқы:

- A) Ацтектер мен майялар
- B) Майялар мен эскимостар
- C) Үнділер мен алеуттар
- D) Эскимостар мен үндістер
- E) Инктер мен алеуттар

55. Тропосфераның берілген жердегі және берілген мезеттегі күйі қалай аталады?

- A) Ауа райы
- B) Фенология
- C) Климат
- D) Бұлттылық
- E) Болжам

56. Халықтардың шығу тегі туралы ғылым?

- A) Этнология
- B) Әлеуметтану
- C) Демография
- D) Парапсихология
- E) Психология

57. Дүниежүзілік мұхиттағы ең тұзды су:

- A) Қызыл теңізде
- B) Жерорта теңізде
- C) Балтық теңізде
- D) Қара теңізде
- E) Сары теңізде

58. Эндогендік процестерге не жатады?

- A) Жер сілкінісі
- B) Селдер
- C) Су тасқыны
- D) Дауылдар
- E) Құрғақшылық

59. Еуразияның ең биік нүктесі:

- A) Джомолунгма
- B) Коммунизм шыңы

- C) Эльбрус
- D) Победа шыңы
- E) Хан Тәңірі

60. Жағасында Қазақстанның астанасы орналасқан өзен?

- A) Есіл
- B) Нұра
- C) Орал
- D) Іле
- E) Ертіс

61. Қытайдағы ең үлкен қала:

- A) Шанхай
- B) Таншан
- C) Харбин
- D) Ухань
- E) Пекин

62. Жирафтың туысы:

- A) Окапи
- B) Қоқиқаз
- C) Кенгуру
- D) Зебра
- E) Бөкен

63. Бурабай курорттық аймағы қай облысында орналасқан?

- A) Ақмола
- B) Шығыс Қазақстан
- C) Солтүстік Қазақстан
- D) Алматы
- E) Қостанай

64. АҚШ-тың негізгі көмір мемлекеті?

- A) Аляска
- B) Кентукки
- C) Индиана
- D) Мэриленд
- E) Огайо

65. Негізінен әйелдер еңбегін пайдаланатын сала?

- A) Тоқыма өнеркәсібі
- B) Құрал-жабдық өндірісі
- C) Түсті металлургия
- D) Қара металлургия
- E) Мұнай өнеркәсібі

66. Темір рудалары нені игерудің негізгі шикізаты болып табылады?

- A) Қара металлургия
- B) Орман өнеркәсібі
- C) Отын өнеркәсібі
- D) Химия өнеркәсібі
- E) Аспаптар

67. Қазақстандағы ауыл шаруашылығының негізгі салалары:

- A) Дәнді дақылдар
- B) Көкөністер, бақша дақылдары және картоп
- C) Көпжылдық екпелер
- D) Техникалық дақылдар
- E) Жем

68. 1 км² жерде тұратын тұрғындар саны қалай аталады?

- A) Тығыздық
- B) Этнос
- C) Ұлт
- D) Халық
- E) Тайпа

69. Қала халқының өсу факторы не болды?

- A) Өнеркәсіптің дамуы
- B) Ауыл шаруашылығын дамыту
- C) Мәдениеттің дамуы
- D) Көлікті дамыту
- E) Қарым-қатынасты дамыту

70. Қапшағай су қоймасы қандай өзенде орналасқан?

- A) Іле
- B) Есіл
- C) Сырдария
- D) Ертіс
- E) Орал

71. Желдің жылдамдығы және топырақ жамылғысының табиғаты мыналардың пайда болуына ықпал етеді?

- A) Шаңды дауыл
- B) Жута
- C) Аяздар
- D) Құрғақшылық
- E) Суховей

72. Соңғы ашылған материк:

- A) Антарктида
- B) Африка
- C) Австралия
- D) Оңтүстік Америка
- E) Солтүстік Америка

73. Метеорология дегеніміз не туралы ғылым?

- A) Ауа райы
- B) Өзендер
- C) Көлдер
- D) Рельеф
- E) Мұздықтар

74. Оңтүстік Америкадағы ең үлкен мемлекет:

- A) Бразилия
- B) Аргентина
- C) Боливия
- D) Чили
- E) Венесуэла

75. Австралиялық мал шаруашылығының ең маңызды және ерекше саласы?

- A) Қой шаруашылығы
- B) Жылқы шаруашылығы
- C) Мал шаруашылығы
- D) Шошқа шаруашылығы
- E) Құс шаруашылығы

76. Республиканың атом электрстанциясы қай қалаға жақын орналасқан?

- A) Ақтау
- B) Алматы
- C) Орал
- D) Атырау
- E) Ақтөбе

77. Шөл ағашы:

- A) Сексеуіл
- B) Қауырсын шөп
- C) Бетеге
- D) Чий
- E) Житняк

78. Еуразияның ең көп халқы?

- A) Қытай
- B) Жапон
- C) Немістер
- D) Орыстар
- E) Түріктер

79. Демалыс, туризм, емдеу үшін пайдаланылатын ресурстар:

- A) Рекреациялық
- B) Мәдени
- C) Табиғи
- D) Археологиялық
- E) Тарихи

80. Орыстар, украиндар, беларустар қай нәсілге жатады?

- A) Еуропеоидтік
- B) Аралас
- C) Монғолоидтық
- D) Австралиялық
- E) Экваториалдық

81. Топырақ құнарлығын арттыру және жерді жақсарту дегеніміз не?

- A) Жерді мелиорациялау
- B) Денудация
- C) Эрозия

- D) Популяция
- E) Деградация

82. Қазақстандағы халықтың біркелкі орналаспауының себептері?

- A) Табиғи жағдайлар және әлеуметтік-экономикалық факторлар
- B) Топырақ және климат
- C) Табиғи зоналар мен жер бедері
- D) Климат және табиғи аймақтар
- E) Рельеф және климат

83. Талас Алатауының баурайында қандай қорық бар?

- A) Ақсу-Жабағлы
- B) Марқакөл
- C) Үстірт
- D) Қорғалжын
- E) Наурызум

84. Жер қыртысының тербелісін аспап не тіркейді?

- A) Сейсмограф
- B) Гигрометр
- C) Анеометр
- D) Тонометр
- E) Барометр

85. Ең көне қазақ темір жолы?

- A) Орынбор – Ташкент
- B) Қарталы – Павлодар
- C) Семей – Алматы
- D) Петропавл - Шу
- E) Петропавл - Омбы

86. Халықтың механикалық қозғалысы дегеніміз не?

- A) Миграция
- B) Көлік шығындары
- C) Көбею
- D) Бюджет
- E) Табиғи өсу

87. Иммиграция дегеніміз не?

- A) Елге кіру
- B) Қаладан ауылға көшу
- C) Елден кету
- D) Ауылдан қалаға көшу
- E) Қаладан қалаға көшу

88. Тұрмыстық электроника мен роботтарды өндіруде жетекші ел?

- A) Жапония
- B) Қытай
- C) Франция
- D) АҚШ
- E) Германия

89. Африка континентіндегі өте кедей елдер:

- A) Мали, Чад, Уганда
- B) Буркина-Фасо, Египет, Оңтүстік Африка
- C) Уганда, Үндістан, Индонезия
- D) Судан, Алжир, Эфиопия
- E) Бурунди, Мозамбик, Израиль

90. Латын Америкасы елді атаңыз:

- A) Аргентина
- B) Канада
- C) Ирак
- D) Түркия
- E) Қытай

91. Адам дамуы индексінің ең жоғары көрсеткіштері:

- A) АҚШ, Канада, Жапония
- B) Швейцария, Австрия, Польша
- C) Сомали, Оңтүстік Африка, Нигер
- D) Швеция, Чехия, Ұлыбритания
- E) Франция, Италия, Греция

92. Дүниежүзілік нарыққа көркем әйнек пен сәндік зергерлік бұйымдарды осы ел жеткізеді:

- A) Чехия
- B) Румыния
- C) Польша
- D) Словакия
- E) Болгария

93. Бурабай курорты қай тауда орналасқан?

- A) Көкшетау
- B) Қарқаралы
- C) Баянауыл
- D) Мұғаджары
- E) Маңғыстау

94. Бас меридиан осы қала арқылы өтеді?

- A) Лондон
- B) Мадрид
- C) Париж
- D) Берлин
- E) Рим

95. Дүние жүзіндегі ең биік тау көлі?

- A) Титикака
- B) Үлкен тұзды
- C) Ньяса
- D) Атабаска
- E) Маракайбо

96. Шөл жануарлар дүниесінің типтік өкілдері:

- A) Кесіртке, тасбақалар, өрмекші тәрізділер

- B) Құм қояндары, түлкілер, тиіндер
- C) Борсықтар, бөтендер
- D) Бұлан, бұлан
- E) Гоферлер, дала тышқандары, түлкілер

97. Төбесінде атқылау пайда болатын ойпаты бар тау?

- A) Вулкан
- B) Горст
- C) Үстірт
- D) Шың
- E) Кратер

98. Мұхиттардың ең үлкені атаңыз:

- A) Тыныш
- B) Оңтүстік
- C) Арктика
- D) Үнді
- E) Атлант мұхиты

99. Жер халқының циклдік есебі:

- A) Халық санағы
- B) Иммиграция
- C) Демографиялық саясат
- D) Демография
- E) Әңгімелесу

100. Оы ел автомобильдерді, кемелерді, теледидарларды негізгі өндіруші және экспорттаушы болып табылады?

- A) Жапония
- B) Үндістан
- C) Түркия
- D) Израиль
- E) Корея Республикасы

101. Табиғи құбылыстарды бақылау және өлшеу арқылы географиялық зерттеу әдісі қайсы?

- A) Эмпирикалық әдіс
- B) Теориялық әдіс
- C) Математикалық әдіс
- D) Логикалық әдіс
- E) Тарихи әдіс

102. "Географияның атасы" деп кім аталады?

- A) Эратосфен
- B) Аристотель
- C) Птолемей
- D) Геродот
- E) Страбон

103. Жер бетіндегі ең терең мұхит қайсы?

- A) Тынық мұхиты

- B) Атлант мұхиты
- C) Үнді мұхиты
- D) Солтүстік Мұзды мұхит
- E) Оңтүстік мұхит

104. Жер шарындағы ең биік нүкте қалай аталады?

- A) Эверест
- B) Килиманджаро
- C) Мак-Кинли
- D) Эльбрус
- E) Монблан

105. Қазақстандағы ең ұзын өзен қайсы?

- A) Ертіс
- B) Жайық
- C) Сырдария
- D) Іле
- E) Тобыл

106. Қазақстанның астанасы қай қала?

- A) Астана
- B) Алматы
- C) Шымкент
- D) Қарағанды
- E) Павлодар

107. Қазақстанда ең дамыған өнеркәсіп саласы қайсы?

- A) Кен өндіру өнеркәсібі
- B) Жеңіл өнеркәсіп
- C) Химия өнеркәсібі
- D) Машина жасау
- E) Азық-түлік өнеркәсібі

108. Қазақстанның қай өңірі мұнай қорының молдығымен танымал?

- A) Атырау облысы
- B) Шығыс Қазақстан облысы
- C) Оңтүстік Қазақстан облысы
- D) Солтүстік Қазақстан облысы
- E) Жамбыл облысы

109. Экологиялық, экономикалық және әлеуметтік аспектілерді ескеретін орнықты даму ұғымы қалай аталады?

- A) Тұрақты даму
- B) Индустрияландыру
- C) Урбандалу
- D) Жаһандану
- E) Модернизация

110. Төмендегі қай фактор жаһандық жылынуға себепші болады?

- A) Парниктік газдардың бөлінуі
- B) Жасыл желектер отырғызу
- C) Қалпына келетін энергия көздерін пайдалану

- D) Өнеркәсіп өндірісін азайту
- E) Экологиялық туризмді дамыту

111. Жер көлемі бойынша ең үлкен мемлекет қайсы?

- A) Ресей
- B) Канада
- C) Қытай
- D) АҚШ
- E) Бразилия

112. Қай құрлық толығымен оңтүстік жарты шарда орналасқан?

- A) Австралия
- B) Африка
- C) Оңтүстік Америка
- D) Антарктида
- E) Еуразия

113. Жер шарындағы ең үлкен көл (ауданы бойынша):

- A) Каспий теңізі
- B) Жоғарғы көл (Верхнее)
- C) Виктория
- D) Байкал
- E) Гурон

114. Халық тығыздығы ең жоғары мемлекет қайсы?

- A) Монако
- B) Қазақстан
- C) Канада
- D) Аустралия
- E) Моңғолия

115. Тәтті судың ең үлкен көлі қайсы?

- A) Байкал
- B) Танганьика
- C) Виктория
- D) Арал
- E) Гурон

116. Әлемдегі ең ұзын өзен қайсы?

- A) Ніл
- B) Амазонка
- C) Янцзы
- D) Миссисипи
- E) Лена

117. Аумағы жағынан ең кіші мұхит қайсы?

- A) Солтүстік Мұзды мұхиты
- B) Үнді мұхиты
- C) Оңтүстік мұхит
- D) Атлант мұхиты
- E) Тынық мұхиты

118. Әлемдегі ең биік жанартау:

- A) Охос-дель-Саладо
- B) Этна
- C) Килиманджаро
- D) Фудзияма
- E) Эребус

119. Қазақстандағы ең биік тау:

- A) Хан-Тәңірі
- B) Бесбастау
- C) Айғыржық
- D) Талғар
- E) Широкий

120. Халқы ең көп мемлекет қайсы?

- A) Үндістан
- B) Қытай
- C) АҚШ
- D) Индонезия
- E) Пәкістан

121. Қазақстандағы ең ұзын өзен:

- A) Ертіс
- B) Сырдария
- C) Іле
- D) Жайық
- E) Тобыл

122. Қазақстандағы ең биік нүкте:

- A) Хан-Тәңірі
- B) Белуха
- C) Талғар
- D) Айғыржық
- E) Қаратау

123. Арал теңізіне құятын өзен:

- A) Сырдария
- B) Іле
- C) Ертіс
- D) Тобыл
- E) Шу

124. Қазақстанда басым климат түрі:

- A) Континенталды
- B) Субтропикалық
- C) Мұхиттық
- D) Тропикалық
- E) Арктикалық

125. Арал теңізінің тартылу себебі:

- A) Мақта егістігін суару
- B) Кеме қатынасы

- C) Балық аулау
- D) Туризм
- E) Өнеркәсіп

126. Қазақстандағы ең үлкен шөл:

- A) Бетпақдала
- B) Қызылқұм
- C) Мойынқұм
- D) Қарақұм
- E) Тұран

127. Каспий теңізіндегі портты қала:

- A) Ақтау
- B) Атырау
- C) Орал
- D) Қызылорда
- E) Талдықорған

128. Солтүстік Қазақстан табиғи аймағы:

- A) Далалық
- B) Шөл
- C) Орман
- D) Тундра
- E) Шөлейт

129. Қазақстандағы ең ірі суармалы егіншілік жүйесі:

- A) Оңтүстік Қазақстан (Шымкент, Түркістан)
- B) Солтүстік
- C) Шығыс
- D) Батыс
- E) Орталық

130. Алматы қаласы арқылы ағып өтетін өзен:

- A) Кіші Алматы
- B) Іле
- C) Ертіс
- D) Сырдария
- E) Тобыл

131. Қазақстандағы ең үлкен көлдер жүйесі:

- A) Балқаш-Алакөл жүйесі
- B) Арал
- C) Зайсан
- D) Теңіз
- E) Марқакөл

132. Қарағанды облысының пайдалы қазбасы:

- A) Тас көмір
- B) Мұнай
- C) Алтын
- D) Уран
- E) Газ

133. Қазақстандағы электр энергиясының негізгі көзі:

- A) Жылу электр станциясы (ЖЭС)
- B) СЭС
- C) АЭС
- D) Күн электр станциялары
- E) Жел станциялары

134. Қазақстанның қай облысында мұнай көп өндіріледі?

- A) Атырау облысы
- B) Жамбыл облысы
- C) Түркістан облысы
- D) Қостанай облысы
- E) Павлодар облысы

135. Қазақстанның негізгі экспорттық өнімі:

- A) Шикізат ресурстары (мұнай, металл)
- B) Киім-кешек
- C) Электроника
- D) Азық-түлік
- E) Ағаш

136. Әлемдегі ең ірі мегаполис:

- A) Токио
- B) Нью-Йорк
- C) Шанхай
- D) Дели
- E) Джакарта

137. Атмосфераның ластануының негізгі себебі:

- A) Өндірістік шығарындылар
- B) Жанартау
- C) Ауыл шаруашылығы
- D) Туризм
- E) Балық аулау

138. Жер сілкіністері мен жанартаулар жиі болатын аймақ қалай аталады?

- A) Отты шеңбер
- B) Солтүстік белдеу
- C) Әлем белдеуі
- D) Шығыс доғасы
- E) Атлант жырығы

139. Бір мемлекеттің ішіндегі көші-қон түрі:

- A) Ішкі көші-қон
- B) Халықаралық
- C) Кері көші-қон
- D) Этникалық
- E) Маусымдық

140. Қай энергия түрі жаңартылатын болып табылады?

- A) Күн энергиясы
- B) Мұнай энергиясы

- C) Көмір
- D) Атом
- E) Газ

141. Экватор ең көп өтетін құрлық:

- A) Африка
- B) Оңтүстік Америка
- C) Азия
- D) Аустралия
- E) Еуропа

142. Шекаралас көрші елдер саны ең көп мемлекет:

- A) Қытай
- B) Ресей
- C) Бразилия
- D) Үндістан
- E) Германия

143. Әлемдегі ең ірі түбек:

- A) Арабия түбегі
- B) Үндістан түбегі
- C) Скандинавия
- D) Индокытай
- E) Камчатка

144. Жер көлемі бойынша ең үлкен арал:

- A) Гренландия
- B) Жаңа Гвинея
- C) Калимантан
- D) Мадагаскар
- E) Суматра

145. Жер бетіндегі ең терең шұңқыр:

- A) Мариан шұңғымасы
- B) Байкал
- C) Перу шұңғымасы
- D) Куриль-Камчат шұңғымасы
- E) Зонд шұңғымасы

146. Жер шарының ең суық нүктесі:

- A) Восток (Антарктида)
- B) Якутск
- C) Норильск
- D) Барроу
- E) Магадан

147. Парниктік әсерге себеп болатын негізгі газ:

- A) Көмірқышқыл газы
- B) Азот
- C) Оттегі
- D) Аргон
- E) Гелий

148. Қазақстанның шығыс жағалауын қай мұхит шайып жатыр?

- A) Ешқайсысы
- B) Тынық мұхиты
- C) Үнді мұхиты
- D) Атлант мұхиты
- E) Солтүстік Мұзды мұхиты

149. Қазақстанның дала аймағында басым топырақ түрі:

- A) Қара топырақ
- B) Подзолды
- C) Сор топырақ
- D) Құмды
- E) Сазды

150. Астанаға дейін Қазақстанның астанасы болған қала:

- A) Алматы
- B) Қарағанды
- C) Шымкент
- D) Көкшетау
- E) Тараз

151. Қай табиғи ресурс қалпына келмейтін ресурсқа жатады?

- A) Көмір
- B) Су
- C) Жел
- D) Биомасса
- E) Күн

152. Әлемдегі ең биік сарқырама:

- A) Анхель
- B) Виктория
- C) Игуасу
- D) Ниагара
- E) Тугела

153. Еуропадағы халқы ең көп мемлекет:

- A) Германия
- B) Франция
- C) Ұлыбритания
- D) Италия
- E) Украина

154. Ұлы Қытай қорғаны қай елде орналасқан?

- A) Қытай
- B) Моңғолия
- C) Үндістан
- D) Жапония
- E) Оңтүстік Корея

155. Қазақстанның қай бөлігінде Үстірт үстірті орналасқан?

- A) Батыс
- B) Шығыс

- C) Оңтүстік
- D) Солтүстік
- E) Орталық

156. Қазақстанда урбандалу деңгейі ең жоғары қала:

- A) Нұр-Сұлтан (Астана)
- B) Қостанай
- C) Қызылорда
- D) Тараз
- E) Семей

157. Ауыл халқының үлесі ең көп ел:

- A) Непал
- B) Германия
- C) Жапония
- D) АҚШ
- E) Аустралия

158. Халық санының табиғи өсу процесі қалай аталады?

- A) Табиғи өсім
- B) Механикалық өсім
- C) Урбандалу
- D) Миграция
- E) Санақ

159. Еуропа мен Азия арасындағы шекара:

- A) Орал тауы
- B) Пиреней
- C) Альпі
- D) Карпат
- E) Кавказ

160. Әлемдегі ең үлкен тау жүйесі:

- A) Гималай
- B) Анд
- C) Альпі
- D) Кавказ
- E) Кордильера

161. Арал теңізінің басты экологиялық мәселесі:

- A) Судың тартылуы
- B) Балық шаруашылығы
- C) Ластану
- D) Туризм
- E) Аңшылық

162. Балқаш көлі қай табиғи аймақта орналасқан?

- A) Шөлейт
- B) Орман
- C) Тундра
- D) Шөл
- E) Дала

163. Қазақстан қай белдеуде орналасқан?

- A) Қоңыржай белдеу
- B) Тропиктік
- C) Арктикалық
- D) Субэкваторлық
- E) Экваторлық

164. «Траншекаралық өзен» ұғымы нені білдіреді?

- A) Бірнеше ел арқылы ағып өтетін өзен
- B) Сарқырама мен бөгеті бар өзен
- C) Мемлекеттік шекара бойымен ағатын
- D) Жасанды өзен
- E) Құрғақ арна

165. Қазақстандағы ең ірі көмір шахтасы:

- A) Богатырь
- B) Сарыарқа
- C) Майкөбен
- D) Жезқазған
- E) Лисаковск

166. Қазақстанның қай өңірінде жайылым ең көп?

- A) Оңтүстік
- B) Шығыс
- C) Солтүстік
- D) Орталық
- E) Батыс

167. Қазақстандағы негізгі көлік түрі:

- A) Темір жол көлігі
- B) Су көлігі
- C) Метро
- D) Әуе көлігі
- E) Веложолдар

168. Қазақстандағы ең ірі мұнай кен орны:

- A) Қашаған
- B) Қарашығанақ
- C) Жетібай
- D) Кеңқияқ
- E) Прорва

169. 2024 жылы БҰҰ құрамында қанша мемлекет бар?

- A) 193
- B) 198
- C) 200
- D) 190
- E) 182

170. ЖІӨ дегеніміз не?

- A) Жалпы ішкі өнім
- B) Жалпы сыртқы пайда

- C) Ішкі валюталық әлеует
- D) Валюта түсімі
- E) Жалпы валюта жағдайы

171. Күн дегеніміз не?

- A) Жұлдыз
- B) Планета
- C) Комета
- D) Астероид
- E) Серік

172. Күнге ең жақын орналасқан планета:

- A) Меркурий
- B) Шолпан
- C) Жер
- D) Марс
- E) Юпитер

173. Географиялық қабық — бұл:

- A) Атмосфера, литосфера, гидросфера және биосфераның өзара әрекеттесу аймағы
- B) Тек атмосфера
- C) Тек құрлық
- D) Тек мұхит
- E) Тек тіршілік аймағы

174. Картадағы объектілердің шартты белгілер схемасы қалай аталады?

- A) Түсіндірме (легенда)
- B) Масштаб
- C) Түсініктеме
- D) График
- E) Қашықтық

175. 1:100000 масштабы нені білдіреді?

- A) 100 000 есе кішірейтілген
- B) 100 есе
- C) 1 000 есе
- D) 10 есе
- E) 10 000 есе

176. Оңтүстік Америкадағы ең үлкен ел (аудан бойынша):

- A) Бразилия
- B) Аргентина
- C) Перу
- D) Колумбия
- E) Венесуэла

177. Канаданың негізгі экспорт өнімі:

- A) Ағаш және табиғи ресурстар
- B) Автокөліктер
- C) Электроника
- D) Тоқыма өнімдері
- E) Балық

178. Индонезияның ең үлкен аралы:

- A) Калимантан (Борнео)
- B) Ява
- C) Суматра
- D) Сулавеси
- E) Бали

179. Қай мұхит Ресейді шайып өтпейді?

- A) Үнді мұхиты
- B) Тынық мұхиты
- C) Атлант мұхиты
- D) Солтүстік Мұзды мұхиты
- E) Барлығы шайып өтеді

180. Қазақстанда Қытайға ең жақын орналасқан қала:

- A) Жаркент
- B) Алматы
- C) Талдықорған
- D) Аягөз
- E) Семей

181. Халықты зерттейтін ғылым қалай аталады?

- A) Демография
- B) Геология
- C) Метеорология
- D) Геодезия
- E) Саясаттану

182. Әлемдегі халық тығыздығы ең жоғары ел:

- A) Бангладеш
- B) Үндістан
- C) Қытай
- D) Жапония
- E) Пәкістан

183. Қазақстандағы ең ұзын өзен:

- A) Ертіс
- B) Сырдария
- C) Іле
- D) Жайық
- E) Шу

184. Алмалы бақтарымен танымал Қазақстан өңірі:

- A) Алматы облысы
- B) Жамбыл облысы
- C) Түркістан облысы
- D) Ақтөбе облысы
- E) Солтүстік Қазақстан облысы

185. Қазақстандағы негізгі энергия көзі:

- A) Көмір
- B) Газ

- C) Мұнай
- D) Гидроэнергия
- E) Атом

186. Қазақстанның қай облысы Өзбекстан және Түрікменстанмен шектеседі?

- A) Маңғыстау облысы
- B) Атырау облысы
- C) Қызылорда облысы
- D) Түркістан облысы
- E) Алматы облысы

187. Қазақстанмен шығыста шекаралас ел:

- A) Қытай
- B) Ресей
- C) Қырғызстан
- D) Түрікменстан
- E) Өзбекстан

188. Субэкваторлық климат дегеніміз не?

- A) Ылғалды және құрғақ маусымдардың ауысуы
- B) Жыл бойы ыстық
- C) Үнемі суық
- D) Жауын-шашынның көп болуы
- E) Аязды қыс

189. Қай табиғи ресурс сарқылмайтын болып саналады?

- A) Күн энергиясы
- B) Көмір
- C) Мұнай
- D) Темір
- E) Газ

190. Қай ел бүкіл материкті алып жатыр?

- A) Аустралия
- B) Үндістан
- C) Канада
- D) Бразилия
- E) Ресей

191. Қай ел арал мемлекет болып табылады?

- A) Жапония
- B) Германия
- C) Франция
- D) Қытай
- E) Қазақстан

192. Эверест тауы қай елде орналасқан?

- A) Непал
- B) Үндістан
- C) Пәкістан
- D) Қытай
- E) Бутан

193. Ауа массаларының қозғалысының басты себебі:

- A) Қысым айырмашылығы
- B) Климат ауысуы
- C) Географиялық ендік
- D) Ылғалдылық
- E) Бұлттылық

194. Географияда негізгі карта қалай аталады?

- A) Физикалық карта
- B) Саяси карта
- C) Тарихи карта
- D) Тақырыптық карта
- E) Контурлы карта

195. Қай элемент географиялық қабыққа кірмейді?

- A) Жер мантиясы
- B) Литосфера
- C) Биосфера
- D) Гидросфера
- E) Атмосфера

196. Қазақстандағы ең ірі мыс кен орны:

- A) Жезқазған
- B) Балқаш
- C) Риддер
- D) Ақтоғай
- E) Қонырат

197. Қоршаған орта күні қашан атап өтіледі?

- A) 5 маусым
- B) 22 наурыз
- C) 15 сәуір
- D) 10 қазан
- E) 25 қыркүйек

198. Қазақстандағы жартылай тұщы, жартылай ащы көл:

- A) Балқаш
- B) Зайсан
- C) Алакөл
- D) Сасыккөл
- E) Марқакөл

199. Қазақстандағы Бетпақдала үстірті қайда орналасқан?

- A) Орталық бөлігінде
- B) Оңтүстігінде
- C) Шығысында
- D) Солтүстігінде
- E) Батысында

200. Қазақстанда басым климат түрі:

- A) Континенталды климат
- B) Тропиктік

- C) Қоңыржай теңіздік
- D) Субэкваторлық
- E) Экваторлық

201. Халықтың табиғи өсімі деп не аталады?

- A) Туғандар мен қайтыс болғандар санының айырмасы
- B) Келгендер мен кеткендердің қосындысы
- C) Көшіп келушілер саны
- D) Қала және ауыл халқы санының айырмасы
- E) Ел халқының жалпы саны

202. Халықтың көші-қон өсімі қалай есептеледі?

- A) Келгендер мен кеткендер санының айырмасы ретінде
- B) Туғандар мен қайтыс болғандардың қосындысы ретінде
- C) Ерлер мен әйелдер санының айырмасы ретінде
- D) Қала тұрғындарының саны ретінде
- E) Еңбекке қабілетті халық саны ретінде

203. Халықтың жалпы өсімі нені білдіреді?

- A) Табиғи және көші-қон өсімінің қосындысын
- B) Ерлер мен әйелдер санының айырмасын
- C) Табиғи және көші-қон өсімінің айырмасын
- D) Қайтыс болғандар санын
- E) Қала және ауыл халқы санының айырмасын

204. Қашан көші-қон өсімі теріс болып саналады?

- A) Кеткендер саны келгендер санынан көп болғанда
- B) Келгендер саны кеткендер санынан көп болғанда
- C) Туу деңгейі өлім деңгейінен жоғары болғанда
- D) Ел аумағы азайғанда
- E) Қалалар саны өскенде

205. Теріс табиғи өсімнің себебі не болып табылады?

- A) Өлім-жітімнің туу көрсеткішінен жоғары болуы
- B) Келушілер санының артуы
- C) Қалалар аумағының ұлғаюы
- D) Көші-қонның өсуі
- E) Өмір сүру ұзақтығының артуы

206. Оң көші-қон өсімі нені білдіреді?

- A) Келгендер саны кеткендер санынан көп
- B) Кеткендер саны келгендер санынан көп
- C) Өлім-жітім туу көрсеткішінен жоғары
- D) Халық санының азаюы
- E) Туу көрсеткішінің төмендеуі

207. Халықтың жалпы өсімі қандай құрамдас бөліктерден тұрады?

- A) Табиғи және көші-қон өсімінен
- B) Туу көрсеткіші мен халық тығыздығынан
- C) Өлім-жітім мен урбандалудан
- D) Эмиграция мен аумақ көлемінен

Е) Қалалар мен ауылдар санынан

208.Туғандар санының қайтыс болғандар санынан артық болуы қалай аталады?

А) Табиғи өсім

В) Урбандалу

С) Көші-қон

Д) Агломерация

Е) Демография

209. Халықтың табиғи өсіміне не әсер етеді?

А) Туу және өлім-жітім көрсеткіштері

В) Аумақ көлемі

С) Келгендер мен кеткендер саны

Д) Елден немесе аймақтан халықтың кетуі

Е) Климаттық белдеулер

210. Теріс көші-қон өсімі нені білдіреді?

А) Елден немесе аймақтан халықтың кетуі

В) Туу көрсеткішінің өсуі

С) Халық тығыздығының артуы

Д) Келгендер мен кеткендер саны

Е) Өлім-жітімнің төмендеуі

211. Халық санының азаюына не себеп болуы мүмкін?

А) Теріс жалпы өсім

В) Жоғары туу көрсеткіші

С) Оң көші-қон

Д) Өмір сүру ұзақтығының артуы

Е) Келушілер санының көбеюі

212. 2026 жылдың басындағы Қазақстан халқының саны қанша?

А) Шамамен 20,5 млн адам

В) Шамамен 18 млн адам

С) Шамамен 15 млн адам

Д) Шамамен 22 млн адам

Е) Шамамен 25 млн адам

213. 2025–2026 жылдары Қазақстандағы халық саны ең көп қала қайсы?

А) Алматы

В) Астана

С) Шымкент

Д) Қарағанды

Е) Ақтөбе

214. Соңғы жылдары Қазақстанда қандай үдеріс белсенді байқалуда?

А) Урбандалу

В) Дезурбандалу

С) Көші-қонның қысқаруы

Д) Ауылдардың толық жойылуы

Е) Туу көрсеткішінің ең төмен деңгейге түсуі

215. Қазақстанның қай қаласында көші-қон өсімі ең жоғары?

А) Астана

- B) Тараз
- C) Қостанай
- D) Петропавл
- E) Семей

216. 2025 жылы Қазақстандағы қала халқының үлесі қандай?

- A) 60%-дан астам
- B) Шамамен 30%
- C) 40%-дан төмен
- D) Шамамен 20%
- E) 90%-дан астам

217. Қазақстанның халқы ең аз аймағы қайсы?

- A) Ұлытау облысы
- B) Алматы облысы
- C) Түркістан облысы
- D) Жамбыл облысы
- E) Қарағанды облысы

218. Қазақстанның қай мегаполисі республикалық маңызы бар қала болып табылады?

- A) Шымкент
- B) Талдықорған
- C) Көкшетау
- D) Түркістан
- E) Орал

219. Қазақстан халқының құрамында қай жас тобы басым?

- A) Еңбекке қабілетті халық
- B) Зейнеткерлер
- C) 5 жасқа дейінгі балалар
- D) 80 жастан асқан адамдар
- E) Жұмыссыздар

220. Алматы мен Астанаға қандай үдеріс тән?

- A) Агломерациялардың өсуі
- B) Халық санының азаюы
- C) Құрылыс көлемінің қысқаруы
- D) Халықтың көшіп кетуі
- E) Урбандалудың төмендеуі

221. Қандай металдар кіші түсті металдарға жатады?

- A) Кадмий, галлий, индий, мышьяк, рений
- B) Темір, марганец, хром
- C) Алтын, күміс, платина
- D) Көмір, мұнай, газ
- E) Алюминий, магний, кальций

222. Кіші түсті металдар көбінесе қандай кендерде кездеседі?

- A) Полиметалл, мыс және алтын кендерінде
- B) Темір кені, көмір және фосфорит бассейндерінде
- C) Мұнай-газ құрылымдары мен тұз күмбездерінде
- D) Әктас, гранит және мәрмәр массивтерінде
- E) Алюминий, титан-магний және хромит кендерінде

223. Қазақстанның қандай кен орындарында мышьяк көп мөлшерде кездеседі?

- A) Алтын кен орындарында
- B) Көмір бассейндерінде
- C) Темір кендерінде
- D) Боксит кен орындарында
- E) Фосфориттерде

224. Қазақстанда висмут қай жерде көп мөлшерде кездеседі?

- A) Полиметалл және мыс кен орындарында
- B) Торғай бассейнінің көмір қабаттарында және Жезді марганец кендерінде
- C) Темір кен орындары мен боксит қабаттарында
- D) Мұнай-газ құрылымдары мен тұз күмбездерінде
- E) Қаратау фосфорит бассейндерінде

225. Германий қандай кендердің құрамына кіреді?

- A) Темір және қорғасын-мырыш кендерінің
- B) Тек мұнайлы жыныстардың
- C) Тек алтын кендерінің
- D) Уран кендерінің
- E) Фосфориттердің

226. Германий темір кендерінің қай тобында кездеседі?

- A) Қаражал тобы
- B) Жезді тобы
- C) Ащысай тобы
- D) Ертіс тобы
- E) Торғай тобы

227. Германий қорғасын-мырыш кендерінің қай тобында кездеседі?

- A) Ащысай тобы
- B) Қаражал тобы
- C) Белоусов тобы
- D) Жезді тобы
- E) Сокольный тобы

228. Қазақстанда талий қай жерде белгілі?

- A) Жезді марганец кендерінде

- B) Арқалық бокситтерінде
- C) Мұнай кен орындарында
- D) Алтын кенді желілерде
- E) Көмір бассейндерінде

229. Қазақстанның қандай кен орындары ренийге бай?

- A) Жезқазған және Қоңырат
- B) Торғай және Екібастұз
- C) Белоусов және Сокольный
- D) Ертiс және Жәйрем
- E) Қаражал және Ащысай

230. Текелі кен орны қай облыста орналасқан?

- A) Алматы облысында
- B) Қостанай облысында
- C) Атырау облысында
- D) Павлодар облысында
- E) Ақмола облысында

231. Қазақстанның кіші түсті металдарына не тән?

- A) Олар әртүрлі кендерде қоспа түрінде жиі кездеседі
- B) Олар тек таза күйінде өндіріледі
- C) Олар полиметалл кендерінде кездеспейді
- D) Олардың өнеркәсіптік маңызы жоқ
- E) Олар тек мұнай кен орындарында кездеседі

232. Шойыннан болат қорыту процесі қалай аталады?

- A) Болат балқыту өндірісі
- B) Электролиз
- C) Мұнайды кокстеу
- D) Бұрғылау
- E) Халық агломерациясы

233. Қазақстанның қара металлургиясында қандай отын түрі кеңінен қолданылады?

- A) Кокстелетін көмір
- B) Табиғи газ
- C) Шымтезек
- D) Отын ағашы
- E) Биологиялық отын

234. Қазақстанның қара металлургиясының дамуына қандай фактор әсер етеді?

- A) Шикізат базасының болуы
- B) Көліктің болмауы
- C) Электр энергиясының жетіспеуі
- D) Климаттың жоғары ылғалдылығы

Е) Сұраныстың төмендеуі

235. Қара металлургия өнімдерінің маңызды тұтынушысы не болып табылады?

- А) Құрылыс саласы
- В) Ауыл туризмі
- С) Балық өнеркәсібі
- Д) Гүл өсіру
- Е) Орман шаруашылығы

236. Алюминий өнеркәсібінің негізгі шикізаты қандай металл?

- А) Бокситтер
- В) Темір кені
- С) Марганец
- Д) Хром
- Е) Көмір

237. Қазақстандағы қорғасын-мырыш өнеркәсібінің орталығы қай қала?

- А) Өскемен
- В) Қонаев
- С) Қызылорда
- Д) Атырау
- Е) Талдықорған

238. Қазақстанның мырыш, қорғасын, алтын және күміс өндіруге маманданған компаниясы қайсы?

- А) Kazzinc
- В) KazTransOil
- С) Қазақстан Темір Жолы
- Д) Kaspi.kz
- Е) Qarmet

239. Түсті металлургия кәсіпорындарын орналастырудың маңызды факторы не?

- А) Шикізат пен арзан электр энергиясының болуы
- В) Ормандарға жақын орналасуы
- С) Жауын-шашынның көп болуы
- Д) Теңіз порттарының болуы
- Е) Жылы климат

240. Кеннен металл алу процесі қалай аталады?

- А) Металлургиялық өңдеу
- В) Урбандалу
- С) Мелиорация
- Д) Халық агломерациясы
- Е) Индустрияландыру

241. Шығыс Қазақстан экспортының маңызды орны алатын металл қайсы?
А) Мырыш
В) Көмір
С) Шойын
D) Фосфор
E) Калий тұзы
242. Қазақстан экономикасындағы жетекші салалардың бірі қайсы?
А) Мұнай және газ өнеркәсібі
В) Жеңіл өнеркәсіп
С) Балық шаруашылығы
D) Орман шаруашылығы
E) Тоқыма өнеркәсібі
243. 2025–2026 жылдары Қазақстандағы мұнай өндіру бойынша ең ірі кен орны қайсы?
А) Теңіз
В) Жетібай
С) Құмкөл
D) Кеңқияқ
E) Өзен
244. Қазақстанның мұнай-газ саласындағы ұлттық операторы қай компания?
А) ҚазМұнайГаз
В) KEGOC
С) Air Astana
D) Қазақстан Темір Жолы
E) Kcell
245. Каспий теңізінің қайраңында орналасқан кен орны қайсы?
А) Қашаған
В) Қаражал
С) Саяқ
D) Текелі
E) Риддер
246. Қазақстанның мұнай-газ өнеркәсібінің дамуына қандай фактор әсер етеді?
А) Бай шикізат қоры
В) Көліктің болмауы
С) Кен орындарының аз болуы
D) Мұнайға сұраныстың төмен болуы
E) Инвестициялардың болмауы
247. Мұнай мен газды тасымалдаудың ең тиімді түрі қайсы?
А) Құбыр көлігі
В) Әуе көлігі

- C) Автомобиль көлігі
- D) Теміржол көлігі
- E) Арбалы көлік

248. Қазақстан газы экспортының маңызды бағыты болып қай ел саналады?

- A) Қытай
- B) Моңғолия
- C) Ауғанстан
- D) Непал
- E) Шри-Ланка

249. 2025–2026 жылдары Қазақстанның қай өңірі су тапшылығын көбірек сезінуде?

- A) Оңтүстік облыстар
- B) Солтүстік облыстар
- C) Орталық Қазақстан
- D) Батыс Қазақстан
- E) Шығыс Қазақстан

250. Қазақстан Қытаймен бірге пайдаланатын трансшекаралық өзен қайсы?

- A) Іле
- B) Есіл
- C) Сарысу
- D) Тобыл
- E) Ембі

251. Іле өзенінің жағдайына байланысты су деңгейінің төмендеу қаупі бар Қазақстан көлі қайсы?

- A) Балқаш
- B) Теңіз
- C) Алакөл
- D) Марқакөл
- E) Сасықкөл

252. 2025–2026 жылдары Қазақстандағы ең ірі болат өндіруші компания қайсы?

- A) Qarmet
- B) Kazakhmys
- C) KEGOC
- D) Air Astana
- E) KazMunayGas

253. Қазақстанның қай өңірі темір кендеріне бай?

- A) Қостанай облысы
- B) Маңғыстау облысы
- C) Алматы облысы
- D) Жетісу облысы

Е) Атырау облысы

254. Kazakhmys кәсіпорындарында қандай металл өндіріледі?

- А) Мыс
- В) Шойын
- С) Болат
- Д) Никель
- Е) Қалайы

255. Түсті металлургияның Қазақстан экономикасы үшін маңызы қандай?

- А) Елдің экспортқа бағытталған жетекші өнеркәсіп салаларының бірі болып табылады
- В) Негізінен ауыл шаруашылығы мен тамақ өнеркәсібінің қажеттіліктерін қамтамасыз етеді
- С) Көбінесе импорттық шикізатты ішкі нарық үшін өңдеуге маманданған
- Д) Жергілікті маңызы ғана бар және Қазақстанның сыртқы экономикалық қызметімен әлсіз байланысты
- Е) Негізінен құрылыс материалдары мен жеңіл өнеркәсіп өнімдерін шығаруға бағытталған

256. Болат өндірудің негізгі шикізаты қандай?

- А) Темір кені
- В) Бокситтер
- С) Фосфориттер
- Д) Уран
- Е) Мыс кені

257. Қазақстан 2025 жылы мұнай өндірудің қандай көлемінен асуды жоспарлады?

- А) 96 млн тонна
- В) 40 млн тонна
- С) 20 млн тонна
- Д) 10 млн тонна
- Е) 5 млн тонна

258. Екібастұз бассейнінде негізінен көмірдің қай түрі өндіріледі?

- А) Энергетикалық көмір
- В) Қоңыр көмір
- С) Ағаш көмірі
- Д) Антрацит
- Е) Шымтезек

259. Көмір өнеркәсібінің Қазақстан экономикасы үшін маңызы қандай?

- А) Электр энергетикасын, металлургияны және ірі өнеркәсіп кәсіпорындарын отынмен қамтамасыз етеді
- В) Негізінен елдің тамақ және жеңіл өнеркәсібі үшін пайдаланылады

- C) Көбінесе импорттық көмірді өндеуге және қызмет көрсету саласын дамытуға бағытталған
- D) Маңызы шектеулі және негізінен коммуналдық-тұрмыстық шаруашылықта қолданылады
- E) Көбінесе көлік инфрақұрылымына және құрылыс секторына қызмет көрсетумен байланысты

260. Екібастұз бассейнінде көмір өндірудің қандай әдісі кеңінен қолданылады?

- A) Ашық әдіспен өндіру
- B) Суасты әдісі
- C) Геотермалдық әдіс
- D) Ұңғымалық әдіс
- E) Қолмен өндіру әдісі

261. Қазақстандағы ең ірі газ-конденсат кен орны қайсы?

- A) Қарашығанақ
- B) Жезқазған
- C) Қоңырат
- D) Текелі
- E) Ащысай

262. Мұнай-газ өнеркәсібінің Қазақстан экономикасы үшін маңызы қандай?

- A) Елдің басты экспортқа бағытталған салаларының бірі болып табылады
- B) Негізінен ауыл шаруашылығы кешенін қамтамасыз етуге бағытталған
- C) Жергілікті маңызы бар және көбінесе коммуналдық-тұрмыстық секторға қызмет көрсетеді
- D) Көбінесе импорттық шикізатты өндеуге маманданған
- E) Негізінен құрылыс материалдарын өндірумен байланысты

263. Қазақстан мұнайын экспорттауда қандай құбыр желісі маңызды рөл атқарады?

- A) Каспий құбыр консорциумы
- B) Түрксіб теміржол магистралі
- C) Орталық Азия энергетикалық жүйесі
- D) Ертіс–Қарағанды каналы
- E) Трансқазақстандық көмір магистралі

264. Қазақстанның әлемдік мырыш қорындағы үлесі шамамен қанша?

- A) Шамамен 9–10%
- B) Шамамен 2–3%
- C) Шамамен 15–18%
- D) Шамамен 25%
- E) 1%-дан аз

265. Мырыш қоры бойынша Қазақстан қай топтағы елдердің қатарына кіреді?

- A) Әлемдегі алғашқы бес елдің қатарына кіреді
- B) Елдердің екінші ондығында орналасқан
- C) Әлемдік көшбасшылар қатарына кірмейді
- D) 10–12 орын алады
- E) Азияда соңғы орын алады

266. Қазақстанда мырыштың негізгі көзі болып қандай кен түрі саналады?
- A) Полиметалл кендері
  - B) Темірлі кварциттер
  - C) Фосфорит шөгінділері
  - D) Көмір қабаттары
  - E) Әктас жыныстары
267. Соңғы жылдары Қазақстандағы мырыш экспорты қандай көрсеткішпен сипатталады?
- A) Өндірілген мырыштың 85–88%-ы экспортқа жіберіледі
  - B) Толығымен ел ішінде тұтынылады
  - C) Экспорт жоқ
  - D) Экспорт 10%-дан аз
  - E) Экспорт тек көршілес өңірлермен шектеледі
268. 2025 жылы Қазақстанның мырыш саласына қандай үрдіс тән?
- A) Өндірісті жаңғырту және концентраттар шығарудың өсуі
  - B) Өндірудің толық тоқтатылуы
  - C) Кенді өңдеуден бас тарту
  - D) Экспорттың нөлге дейін төмендеуі
  - E) Мырыш импортына көшу
269. 2025–2026 жылдары Қазақстан алтын өндіру бойынша әлемде қандай орын алады?
- A) Әлемнің топ-15 елі қатарына кіреді
  - B) Әлемдік көшбасшылар қатарына кірмейді
  - C) Әлемнің топ-3 елі қатарына кіреді
  - D) Өнеркәсіптік көлемде алтын өндірмейді
  - E) Әлемде 1-орын алады
270. Қазақстанда алтын өндіру негізінен қай өңірлерде шоғырланған?
- A) Шығыс Қазақстан және Ақмола облысы
  - B) Маңғыстау және Атырау облыстары
  - C) Түркістан және Жамбыл облыстары
  - D) Қызылорда және Ақтөбе облыстары
  - E) Солтүстік Қазақстан және Павлодар облыстары
271. Қазақстанның тамақ өнеркәсібінің шикізатқа айқын бағытталған және солтүстік облыстарда шоғырланған саласы қайсы?
- A) Ұн тарту
  - B) Шай
  - C) Балық
  - D) Қант
  - E) Шарап жасау
272. Қазақстанда қант қызылшасының егістіктері мен оларды өңдейтін зауыттардың басым бөлігі қай аймақтарда орналасқан?
- A) Жамбыл және Алматы облыстары
  - B) Маңғыстау облысы
  - C) Ақмола облысы
  - D) Солтүстік Қазақстан облысы
  - E) Батыс Қазақстан облысы

273. Нан пісіру өнеркәсібі кәсіпорындарын орналастырудың негізгі факторы:

- A) Тұтынушылық
- B) Шикізаттық
- C) Су
- D) Еңбек
- E) Энергетикалық

274. Ең ірі «Рахат» кондитер фабрикасы қай қалада орналасқан?

- A) Алматы
- B) Қарағанды
- C) Шымкент
- D) Қостанай
- E) Павлодар

275. Қазақстанда күнбағыс майын өндіруде (майлы-жировая сала) қай облыс жетекші орын алады?

- A) Шығыс Қазақстан
- B) Қызылорда
- C) Солтүстік Қазақстан
- D) Маңғыстау
- E) Атырау

276. Қазақстандағы балық өнеркәсібі мен уылдырық өндеудің орталығы:

- A) Атырау
- B) Тараз
- C) Ақтөбе
- D) Семей
- E) Көкшетау

277. Неліктен Қазақстандағы ет комбинаттарының көбі мал шаруашылығы аудандарында салынады?

- A) Шикізаттың салмақ коэффициенті жоғары болғандықтан
- B) Электр энергиясын үнемдеу үшін
- C) Қалаларда еңбек ресурстары жетіспегендіктен
- D) Ғылыми база қажеттілігінен
- E) Қалалардағы экологиялық шектеулерге байланысты

278. Қазақстандағы ең ірі ет-консерві зауыты тарихи түрде қай қалада орналасқан?

- A) Семей
- B) Астана
- C) Шымкент
- D) Қостанай
- E) Ақтау

279. Қазақстандағы макарон фабрикалары қандай факторлардың үйлесуіне бағытталған?

- A) Шикізаттық (ұн) және тұтынушылық
- B) Көліктік және экологиялық
- C) Сыртқы экономикалық және климаттық
- D) Энергетикалық және су
- E) Ғылыми және еңбек

280. Алматы облысының тау бөктері аймақтары қандай өнім өндіруге маманданған?

- A) Жеміс-көкөніс консервілері мен шарап
- B) Қара бидайдан макарон өнімдері
- C) Қант құрағынан тазартылған қант
- D) Тұз және сода өнімдері
- E) Балық деликатестері

281. Қазақстанда мақтаны майға өңдеу қай жерде дамыған?

- A) Түркістан облысында
- B) Ақмола облысында
- C) Солтүстік Қазақстан облысында
- D) Қарағанды облысында
- E) Павлодар облысында

282. Тамақ өнеркәсібінің Қазақстан экономикасындағы рөлі:

- A) Азық-түлік тәуелсіздігін қамтамасыз ету
- B) Ауыр жабдықтарды экспорттауда көшбасшылық ету
- C) Пайдалы қазбаларды өндіру
- D) Ядролық энергетиканы дамыту
- E) Құрылыс материалдарын өндіру

283. Қазақстандағы «күріш астанасы» және күріш өңдеу орталығы қай қала?

- A) Қызылорда
- B) Ақтөбе
- C) Шымкент
- D) Орал
- E) Петропавл

284. Сүт өңдеу кәсіпорындары неге бағытталады?

- A) Жаппай тұтыну аудандарына (қалаларға)
- B) Көмір мен газ кен орындарына
- C) Тек шекараларға жақындыққа
- D) Салқындату үшін суы мол аудандарға
- E) Биік таулы жайылымдарға

285. «Raimbek Bottlers» сусындар мен шырындар өндірушісі қай жерде орналасқан?

- A) Алматы өңірінде
- B) Атырау облысында
- C) Маңғыстау облысында
- D) Қостанай облысында
- E) Павлодар облысында

286. Қазақстанда шай өнеркәсібі дамығанымен, неге ірі шай плантациялары жоқ?

- A) Климаттық жағдайлардың қолайсыздығынан
- B) Импорттың арзандығынан
- C) Еңбек ресурстарының жетіспеуінен
- D) Өсіруге тыйым салынғандықтан
- E) Сұраныстың болмауынан

287. Қазақстандағы ас тұзын өндіру мен өңдеудің негізгі орталығы:

- A) Жақсықылыш кенті (Аралтұз)
- B) Щучинск қаласы
- C) Жезқазған қаласы
- D) Риддер қаласы

Е) Рудный қаласы

288. Қазақстан әлемдік нарықта қандай өнім экспортынан жетекші орын алады?

- А) Ұн
- В) Мұздатылған жидектер
- С) Тропикалық консервілер
- Д) Еуропаға ірімшік пен май
- Е) Кофе дәндері

289. Қазақстанның солтүстік аудандарында ауыл шаруашылығының қай саласы жетекші?

- А) Астық шаруашылығы
- В) Бағбаншылық
- С) Жүзім шаруашылығы
- Д) Балық шаруашылығы
- Е) Шай өсіру

290. Қазақстанның қай аймағы мақта шаруашылығына маманданған?

- А) Түркістан облысы
- В) Ақмола облысы
- С) Павлодар облысы
- Д) Қостанай облысы
- Е) Солтүстік Қазақстан облысы

291. Қазақстан Республикасында ең көп егіс алқабын қай дақыл алады?

- А) Бидай
- В) Күріш
- С) Мақта
- Д) Картоп
- Е) Қант қызылшасы

292. Қазақстанның қай аймағында күріш шаруашылығы дамыған?

- А) Қызылорда облысы
- В) Қарағанды облысы
- С) Ақмола облысы
- Д) Шығыс Қазақстан облысы
- Е) Атырау облысы

293. Ауыл шаруашылығын орналастыруға ең көп әсер ететін фактор:

- А) Климаттық жағдайлар
- В) Порттардың болуы
- С) Туризмнің дамуы
- Д) Қалалар саны
- Е) Метроның болуы

294. Қазақстанның шөлейт аудандарында мал шаруашылығының қай саласы жақсы дамыған?

- А) Қой шаруашылығы
- В) Шошқа шаруашылығы
- С) Құс шаруашылығы
- Д) Балық шаруашылығы
- Е) Ара шаруашылығы

295. Қазақстанның қай аймағы дамыған бау-бақшасымен танымал?
А) Алматы облысы
В) Қостанай облысы
С) Ақтөбе облысы
D) Павлодар облысы
E) Батыс Қазақстан облысы
296. Каспий теңізіндегі Қазақстанның басты порты:
А) Ақтау
В) Алматы
С) Қарағанды
D) Қостанай
E) Тараз
297. Қазақстан, Ресей және Беларусь елдерін біріктіретін халықаралық одақ:
А) ЕАЭО
В) НАТО
С) ЕО
D) АСЕАН
E) ОПЕК
298. Қазақстан көп көлемде қандай тауарды импорттайды?
А) Машиналар мен жабдықтар
В) Мұнай
С) Көмір
D) Бидай
E) Темір кені
299. Қазақстанның маңызды сауда серіктесі болып табылатын ел:
А) Қытай
В) Непал
С) Куба
D) Исландия
E) Марокко
300. Сыртқы экономикалық қызметтің дамуына не ықпал етеді?
А) Көлік жолдары
В) Халық санының азаюы
С) Жолдардың болмауы
D) Өндірістің төмендеуі
E) Шекаралардың жабылуы
301. Экспорттың импорттан артық болуы қалай аталады?
А) Сауда балансы
В) Инфляция
С) Бюджет тапшылығы
D) Урбандалу
E) Индустрияландыру
302. Каспий теңізі арқылы халықаралық саудаға белсенді қатысатын Қазақстан аймағы:
А) Маңғыстау облысы

- B) Ақмола облысы
- C) Қостанай облысы
- D) Түркістан облысы
- E) Павлодар облысы

303. Қазақстанның сыртқы экономикалық байланыстары үшін қандай фактор тиімді?

- A) Қолайлы географиялық орналасуы
- B) Жолдардың аз болуы
- C) Пайдалы қазбалардың болмауы
- D) Халық тығыздығының төмендігі
- E) Қатаң климат

304. Шетел инвестицияларын елге тарту процесі қалай аталады?

- A) Инвестициялау
- B) Урбандалу
- C) Кооперация
- D) Механикаландыру
- E) Ирригация

305. Қазақстанның сыртқы саудасындағы ең дамыған бағыт:

- A) Шикізат экспорты
- B) Тропикалық жемістер экспорты
- C) Теңіз өнімдері экспорты
- D) Ағаш экспорты
- E) Кофе экспорты

306. Малдың жайылымдарға маусымдық көшуі қалай аталады?

- A) Көшіп-қону
- B) Урбандалу
- C) Мелиорация
- D) Индустрияландыру
- E) Ирригация

307. Қазақстанның солтүстік бөлігінде шаруашылықтың қай түрі басым?

- A) Астық шаруашылығы
- B) Мақта шаруашылығы
- C) Жүзім шаруашылығы
- D) Субтропиктік егіншілік
- E) Шай өсіру

308. Қазақстанда жүн мен ет алу үшін дәстүрлі түрде қандай жануар өсіріледі?

- A) Қой
- B) Бұғы
- C) Түйе
- D) Күркөтауық
- E) Қоян

309. Ауыл шаруашылығының халықты көкөніспен қамтамасыз ететін саласы:

- A) Көкөніс шаруашылығы
- B) Мал шаруашылығы
- C) Балық шаруашылығы

- D) Орман шаруашылығы
- E) Құс шаруашылығы

310. Егіншілікті дамыту үшін қандай табиғи фактор ерекше маңызды?

- A) Топырақ құнарлылығы
- B) Ғимараттардың биіктігі
- C) Вокзалдардың болуы
- D) Көліктің дамуы
- E) Фабрикалар саны

311. Қазақстанның қой шаруашылығының негізгі ауданы қайсы?

- A) Оңтүстік Қазақстан
- B) Солтүстік Қазақстан
- C) Орталық Қазақстан
- D) Шығыс Қазақстан
- E) Каспий маңы аймағы

312. Қазақстанның оңтүстігінде қандай техникалық дақыл өсіріледі?

- A) Мақта
- B) Зығыр
- C) Темекі
- D) Жүгері
- E) Арпа

313. Жерді қолдан суару қалай аталады?

- A) Ирригация
- B) Урбандалу
- C) Интенсивтендіру
- D) Кооперация
- E) Механикаландыру

314. Ірі қара мал өсірумен байланысты мал шаруашылығы саласы:

- A) Ірі қара шаруашылығы
- B) Қой шаруашылығы
- C) Жылқы шаруашылығы
- D) Түйе шаруашылығы
- E) Ара шаруашылығы

315. Қазақстанның қай экономикалық ауданы астық шаруашылығына маманданған?

- A) Солтүстік Қазақстан
- B) Оңтүстік Қазақстан
- C) Шығыс Қазақстан
- D) Батыс Қазақстан
- E) Арал маңы

316. Қазақстанда жүк айналымы бойынша бірінші орынды қай көлік түрі алады?

- A) Теміржол
- B) Автомобиль
- C) Әуе
- D) Теңіз
- E) Құбыр

317. Жолаушыларды алыс қашықтыққа тасымалдауға ең қолайлы көлік түрі:

- A) Әуе
- B) Арбалы
- C) Өзен
- D) Велосипед
- E) Құбыр

318. Қазақстандағы ірі теміржол торабы болып табылатын қала:

- A) Қарағанды
- B) Түркістан
- C) Қонаев
- D) Жезқазған
- E) Талғар

319. Каспий теңізінде орналасқан порт:

- A) Ақтау
- B) Алматы
- C) Қарағанды
- D) Шымкент
- E) Тараз

320. Мұнай мен газды тасымалдауда қолданылатын көлік:

- A) Құбыр
- B) Теміржол
- C) Автомобиль
- D) Әуе
- E) Арбалы

321. Ең жылдам көлік түрі:

- A) Әуе
- B) Теңіз
- C) Теміржол
- D) Автомобиль
- E) Өзен

322. Қазақстандағы ең ірі халықаралық әуежай қай қалада?

- A) Алматы
- B) Қызылорда
- C) Тараз
- D) Қостанай
- E) Петропавл

323. Жаппай жүктерді тасымалдауда ең арзан көлік түрі:

- A) Теңіз
- B) Әуе
- C) Автомобиль
- D) Құбыр
- E) Арбалы

324. Қазақстанның солтүстігі мен оңтүстігін байланыстыратын теміржол магистралі:

- A) Түрксіб
- B) БАМ

- C) Транссіб
- D) Еуротоннель
- E) Панамерикалық

325. Ең маневрлі көлік түрін атаңыз:

- A) Автомобиль
- B) Теміржол
- C) Теңіз
- D) Құбыр
- E) Әуе

326. Қатынас жолдары мен көлік тораптарының жиынтығы қалай аталады?

- A) Көлік жүйесі
- B) Урбандалу
- C) Агломерация
- D) Индустрия
- E) Инфрақұрылым

327. Қай көлік түрі ауа райы жағдайына көбірек тәуелді?

- A) Әуе
- B) Теміржол
- C) Құбыр
- D) Метро
- E) Автомобиль

328. Қазақстанның ішкі тасымалында басты рөл атқаратын көлік:

- A) Теміржол
- B) Теңіз
- C) Әуе
- D) Өзен
- E) Велосипед

329. Көлік желісінің дамуына қандай фактор әсер етеді?

- A) Географиялық орны
- B) Топырақ түсі
- C) Жауын-шашын мөлшері
- D) Шөптің биіктігі
- E) Орманның болуы

330. Халықаралық жолаушылар тасымалында жиі қолданылатын көлік түрі:

- A) Әуе
- B) Арбалы
- C) Өзен
- D) Велосипед
- E) Құбыр

331. Қазақстанның маңызды теңіз порты болып табылатын қала:

- A) Ақтау
- B) Павлодар
- C) Семей
- D) Түркістан
- E) Көкшетау

332. Автомобильдерге арналған қатты жабынды жол қалай аталады?

- A) Автомагистраль
- B) Канал
- C) Құбыр
- D) Фарватер
- E) Әуеайлақ

333. Ең экологиялық таза көлік түрі:

- A) Электрлі теміржол көлігі
- B) Автомобиль
- C) Әуе
- D) Теңіз
- E) Арбалы

334. Мемлекеттің сыртқы экономикалық қызметі дегеніміз не?

- A) Тауарлар мен қызметтердің халықаралық саудасы
- B) Тек ауыл шаруашылығын дамыту
- C) Ел ішіндегі жол құрылысын жүргізу
- D) Мектептер мен университеттердің жұмысы
- E) Ел ішіндегі туризмді дамыту

335. Қазақстанның негізгі экспорттық тауары:

- A) Мұнай
- B) Шай
- C) Кофе
- D) Банан
- E) Мақта

336. Экспорт дегеніміз не?

- A) Тауарларды шетелге шығару
- B) Тауарларды елге әкелу
- C) Жолаушыларды тасымалдау
- D) Ел ішінде тауар сату
- E) Өнім өндіру

337. Импорт дегеніміз не?

- A) Тауарларды елге әкелу
- B) Тауарларды шетелге шығару
- C) Мұнай тасымалдау
- D) Астық сату
- E) Көлікті дамыту

338. Елдердің экономикалық ынтымақтастығына ықпал ететін ұйым:

- A) ДСҰ
- B) ЮНЕСКО
- C) НАТО
- D) Интерпол
- E) ХОК

339. Қазақстанның сыртқы саудасында маңызды рөл атқаратын көлік түрі:

- A) Теміржол

- B) Арбалы
- C) Велосипед
- D) Метро
- E) Өзен

340. Қазақстан ең ұзын құрлықтық шекараны қай елмен бөліседі?

- A) Ресей
- B) Қытай
- C) Өзбекстан
- D) Қырғызстан
- E) Түрікменстан

341. Дүниежүзі химия өнеркәсібінің негізгі бөлігі қай жерде шоғырланған?

- A) Өнеркәсібі дамыған аудандарда
- B) Шөлдерде
- C) Таулы аймақтарда
- D) Тундрада
- E) Далалы аймақтарда

342. Химия өнеркәсібін орналастырудағы ең маңызды фактор қандай?

- A) Шикізат пен энергияның болуы
- B) Ормандардың болуы
- C) Өзендердің саны
- D) Климат
- E) Таулардың болуы

343. Қай ел химия өнімдерін ең көп өндіреді?

- A) Қытай
- B) Моңғолия
- C) Непал
- D) Қазақстан
- E) Ресей

344. Мұнай-химия кәсіпорындары көбіне қай жерде орналасады?

- A) Теңіздер мен мұнай базаларының жанында
- B) Ормандарда
- C) Тауларда
- D) Тундрада
- E) Шөлде

345. Химия өнеркәсібінде қандай шикізат қолданылады?

- A) Мұнай мен газ
- B) Тас
- C) Ағаш
- D) Құм
- E) Маталар

346. Қай сала химия өнеркәсібіне жатады?

- A) Пластмасса өндіру

- B) Машина жасау
- C) Балық шаруашылығы
- D) Туризм
- E) Кілем өндіру

347. Тыңайтқыш өндіруден қай аймақ көш бастап тұр?

- A) Еуропа мен Азия
- B) Африка
- C) Антарктида
- D) Аустралия
- E) Иран

348. Химия өнеркәсібі нені өндіреді?

- A) Минералды тыңайтқыштар
- B) Киім
- C) Жиһаз
- D) Кірпіш
- E) Кондитер өнімдері

349. Қазақстанның қай қаласы химия өнеркәсібімен танымал?

- A) Тараз
- B) Түркістан
- C) Көкшетау
- D) Балқаш
- E) Шымкент

350. Химияның қай саласы мұнаймен байланысты?

- A) Мұнай-химиясы
- B) Биология
- C) Металлургия
- D) Орман өнеркәсібі
- E) Жеңіл өнеркәсіп

351. Химия өнеркәсібіндегі экологиялық мәселелерге не әсер етеді?

- A) Қалдықтардың шығарылуы
- B) Жауын-шашын
- C) Күн
- D) Жел
- E) Су

352. Қай ел фармацевтика өнеркәсібімен танымал?

- A) Германия
- B) Чад
- C) Перу
- D) Ауғанстан
- E) Пәкістан

353. Дәрі-дәрмек өндіретін сала қалай аталады?
- A) Фармацевтика
  - B) Металлургия
  - C) Энергетика
  - D) Геология
  - E) Медицина
354. Химия зауыттарын қай жерде салу тиімді?
- A) Шикізат көзіне жақын
  - B) Шөлде
  - C) Тундрада
  - D) Тау шыңында
  - E) Далада
355. Синтетикалық талшық өндіретін сала қайсы?
- A) Химия өнеркәсібі
  - B) Балық шаруашылығы
  - C) Егіншілік
  - D) Құрылыс
  - E) Ауыл шаруашылығы
356. Химия өнеркәсібі үшін қандай энергия көзі маңызды?
- A) Электр энергиясы
  - B) Отын ағашы
  - C) Тек күн энергиясы
  - D) Тек жел энергиясы
  - E) Су
357. Тұрмыстық химияға қандай өнім жатады?
- A) Кір жуғыш ұнтақ
  - B) Теледидар
  - C) Велосипед
  - D) Кірпіш
  - E) Цемент
358. Бояу өндірумен байланысты химия саласы қалай аталады?
- A) Лак-бояу өнеркәсібі
  - B) Негізгі химия
  - C) Metallургия
  - D) Тамақ өнеркәсібі
  - E) Жеңіл өнеркәсіп
359. Қазақстанның машина жасау өнеркәсібі қай жерде шоғырланған?
- A) Ірі қалалар мен өнеркәсіп орталықтарында
  - B) Шөлдерде
  - C) Ормандарда

- D) Тундрада
- E) Тауларда

360. ҚР-дағы машина жасау орталығы болып қай қала саналады?

- A) Қарағанды
- B) Қостанай
- C) Алматы
- D) Тараз
- E) Семей

361. Машина жасауға қай сала жатады?

- A) Трактор жасау
- B) Балық шаруашылығы
- C) Ауыл шаруашылығы
- D) Туризм
- E) Орман шаруашылығы

362. Машина жасау зауыттары нені өндіреді?

- A) Машиналар мен құрал-жабдықтар
- B) Нан
- C) Киім
- D) Жемістер
- E) Сүт

363. Машина жасауды орналастыруда қандай фактор маңызды?

- A) Білікті мамандардың болуы
- B) Жауын-шашын мөлшері
- C) Таулардың биіктігі
- D) Ормандардың болуы
- E) Климат

364. Қазақстанда автомобиль өндірісімен танымал қала қайсы?

- A) Қостанай
- B) Түркістан
- C) Ақтау
- D) Байқоңыр
- E) Жезқазған

365. Ауыл шаруашылық техникасын шығаратын машина жасау саласы қалай аталады?

- A) Ауыл шаруашылық машина жасау
- B) Кеме жасау
- C) Химия
- D) Металлургия
- E) Энергетика

366. Машина жасау өнеркәсібінің шикізаты не?

- A) Металл
- B) Мақта

- C) Ағаш
- D) Құм
- E) Жүн

367. Қазақстанның қай қаласы трактор жасаумен байланысты?

- A) Павлодар
- B) Шымкент
- C) Атырау
- D) Қызылорда
- E) Талдықорған

368. Станок шығаратын сала қалай аталады?

- A) Станок жасау
- B) Химия өнеркәсібі
- C) Тамақ өнеркәсібі
- D) Балық шаруашылығы
- E) Тоқыма өнеркәсібі

369. Машина жасау не үшін қажет?

- A) Барлық салаларды техникамен қамтамасыз ету үшін
- B) Астық өсіру үшін
- C) Көмір өндіру үшін
- D) Киім өндіру үшін
- E) Балық аулау үшін

370. Қазақстанда мұнай машина жасау қай жерде дамыған?

- A) Атырау
- B) Көкшетау
- C) Петропавл
- D) Тараз
- E) Семей

371. Вагон шығаратын машина жасау саласы қалай аталады?

- A) Көлік машина жасау
- B) Орман өнеркәсібі
- C) Химия өнеркәсібі
- D) Ауыл шаруашылығы
- E) Тамақ өнеркәсібі

372. Жеңіл өнеркәсіпке не жатады?

- A) Киім және аяқ киім өндірісі
- B) Металлургия
- C) Мұнай өндіру
- D) Электр энергетикасы
- E) Машина жасау

373. Жеңіл өнеркәсіпті орналастыруда қандай фактор маңызды?

- A) Еңбек ресурстарының болуы

- B) Таулардың биіктігі
- C) Өзендердің саны
- D) Климат
- E) Ормандар

374. Қазақстанның қай қаласы тоқыма өнеркәсібінің орталығы болып табылады?

- A) Шымкент
- B) Балқаш
- C) Ақтау
- D) Жезқазған
- E) Семей

375. Тоқыма өнеркәсібі нені өндіреді?

- A) Маталар
- B) Болат
- C) Мұнай
- D) Көмір
- E) Цемент

376. Жеңіл өнеркәсіп қандай шикізатты пайдаланады?

- A) Мақта мен жүн
- B) Газ
- C) Мұнай
- D) Темір кені
- E) Көмір

377. Аяқ киім өндіретін жеңіл өнеркәсіп саласы қалай аталады?

- A) Аяқ киім өнеркәсібі
- B) Metallургия
- C) Энергетика
- D) Машина жасау
- E) Химия өнеркәсібі

378. Қазақстанда мақта қай жерде өсіріледі?

- A) Елдің оңтүстігінде
- B) Елдің солтүстігінде
- C) Елдің орталығында
- D) Елдің батысында
- E) Тауларда

379. Жүннен мата өндіретін сала қалай аталады?

- A) Тоқыма өнеркәсібі
- B) Мұнай-химия
- C) Metallургия
- D) Энергетика
- E) Құрылыс

380. Неліктен жеңіл өнеркәсіп тұтынушыға бағытталады?

- A) Өнім халыққа қажет
- B) Ормандарға байланысты
- C) Өзендерге байланысты
- D) Климатқа байланысты
- E) Пайдалы қазбаларға байланысты

381. Қай қала мақта-мата өнеркәсібімен танымал?

- A) Шымкент
- B) Атырау
- C) Ақтау
- D) Қостанай
- E) Павлодар

382. Тігін өнеркәсібі нені өндіреді?

- A) Киім
- B) Автомобильдер
- C) Тракторлар
- D) Металл
- E) Химикаттар

383. Жеңіл өнеркәсіптің дамуына қандай фактор әсер етеді?

- A) Халық сұранысы
- B) Таулардың биіктігі
- C) Жауын-шашын
- D) Жел
- E) Ормандар

384. Теріні өңдеумен байланысты жеңіл өнеркәсіп саласы қалай аталады?

- A) Былғары өнеркәсібі
- B) Металлургия
- C) Энергетика
- D) Мұнай-химия
- E) Машина жасау

385. Тігін фабрикаларын қай жерде орналастыру тиімді?

- A) Ірі қалаларда
- B) Шөлдерде
- C) Тундрада
- D) Тауларда
- E) Ормандарда

386. Қазақстанның қай қаласы кілем өндірісімен танымал?

- A) Алматы
- B) Байқоңыр
- C) Балқаш

- D) Тараз
- E) Көкшетау

387. Жеңіл өнеркәсіп өніміне не жатады?

- A) Аяқ киім
- B) Болат
- C) Мұнай
- D) Көмір
- E) Газ

388. Тоқыма өнеркәсібінің негізгі шикізаты не?

- A) Мақта
- B) Темір
- C) Мұнай
- D) Газ
- E) Мыс

389. Мақтадан мата өндіретін сала қалай аталады?

- A) Мақта-мата өнеркәсібі
- B) Химия өнеркәсібі
- C) Metallургия
- D) Машина жасау
- E) Энергетика

390. Қазақстанның су ресурстарына не жатады?

- A) Өзендер, көлдер және жер асты сулары
- B) Пайдалы қазбалар
- C) Ормандар
- D) Таулар
- E) Далалар

391. Қазақстандағы ең ірі өзен қайсы?

- A) Ертіс
- B) Тобыл
- C) Есіл
- D) Шу
- E) Сарысу

392. Қазақстандағы ең үлкен көл қайсы?

- A) Балқаш
- B) Алакөл
- C) Зайсан
- D) Марқакөл
- E) Теңіз

393. Су ресурстары не үшін пайдаланылады?

- A) Ішуге және суаруға
- B) Көмір өндіруге

- C) Тек металлургия үшін
- D) Таулар салу үшін
- E) Орман шаруашылығы үшін

394. Қазақстандағы қай су айдыны теңіз деп аталады?

- A) Каспий теңізі
- B) Балқаш
- C) Алакөл
- D) Теңіз
- E) Зайсан

395. Қазақстанның су ресурстарына қатысты қандай мәселе бар?

- A) Судың ластануы
- B) Ормандардың көптігі
- C) Жанартаулардың атқылауы
- D) Мұздықтар
- E) Жер сілкінісі

396. Қай өзен Каспий теңізіне құяды?

- A) Жайық
- B) Іле
- C) Ертіс
- D) Есіл
- E) Тобыл

397. Арал теңізі қай жерде орналасқан?

- A) Қазақстанның оңтүстік-батысында
- B) Қазақстанның солтүстігінде
- C) Қазақстанның шығысында
- D) Елдің орталығында
- E) Алтай тауларында

398. Тұщы судың көзі не болып табылады?

- A) Өзендер мен көлдер
- B) Теңіз суы
- C) Мұнай
- D) Газ
- E) Көмір

399. Балқаш көлін сумен қамтамасыз ететін өзен қайсы?

- A) Іле
- B) Жайық
- C) Есіл
- D) Тобыл
- E) Шу

400. Суды жинақтау үшін не қолданылады?

- A) Су қоймалары

- В) Шахталар
- С) Карьерлер
- Д) Зауыттар
- Е) Электр станциялары

ENGLISH

Примерный перечень тестовых вопросов

1. Choose the correct words.

1. She sang more _____ than ever.

A) Beautifully

B) Beautiful

2. People who work _____ are the _____.

A) The hardest, the most successful

B) Less hard, successfully

C) Less hard, the most successful

D) The hardest, successfully

3. The children played _____ while their parents were chatting _____.

A) Noisily, happily

B) Noisy, happy

C) Noisy happily

D) Noisily, happy

4. I'm _____ now.

A) Less optimistic

B) Optimistically

5. He did _____ in the exam. He got the _____.

A) Well, best results

B) Well, the better

C) Good, the best results

D) Good, the better

6. The police officer _____ the driver to get out of his car.

A) Ordered

B) Refused

7. He _____ that he had taken the wallet.

A) Admitted

B) Complained

8. I _____ her to join us for a coffee.

A) Invited

B) Ordered

9. He _____ me that he wasn't lying.

A) Convinced

B) Insisted

10. They _____ to help me, so I did it myself.

- A) Refused
- B) Agreed

11. I don't like the actor in that film. He's really _____.

- A) Annoying.
- B) Annoy

12. I fell over in class. It was so _____.

- A) Embarrassing.
- B) Embarrassed

SCORE: 12

2. Complete the sentences with correct tense of the words.

1. My grandfather _____ stamps when he was young. He sold them for a lot of money a few years ago.

- A) Collected
- B) Collects
- C) Was collecting
- D) Is collecting

2. I really like _____ short stories. I tell them to my younger brother and sister.

- A) Writing
- B) Wrote
- C) Is writing
- D) Writes

3. My friends and I often _____ music. We all play instruments and write songs.

- A) Make
- B) Is making
- C) Makes
- D) Made

4. When we're on a long journey, my sister and I usually _____ puzzles.

- A) Do
- B) Does
- C) Did
- D) Were doing

5. That dress is really unusual. Did you _____ it yourself?

- A) Make
- B) Made

- C) Makes
- D) Is making

6. I'd like to learn how to _____ woodwork. I think it must be great to be creative.

- A) Do
- B) Does
- C) Did
- D) Is doing

7. If I _____ your jacket, I _____ you. (find / ring)

- A) Find, will ring
- B) Will find, will ring
- C) Will find, ring

8. _____ You _____ with me if I _____ the tickets? (come / buy)

- A) Will, come, buy
- B) Do, come, will buy
- C) Will, come, will buy

9. I _____ to the party unless you _____ to go. (not go / decide)

- A) Will not go, decide
- B) Will not go, will decide
- C) Do not go, will decide

10. I _____ this cd unless it _____ in the sale. (not buy / be)

- A) Will not buy, is
- B) Will not buy, will be
- C) Do not buy, will be

11. If she _____ the election, she _____ the environmental laws. (win / change)

- A) Wins, will change
- B) Will win, will change
- C) Will win, changes

12. The minister _____ to you unless you _____ her your email address. (not reply / send)

- A) Will not reply, send
- B) Does not reply, will send
- C) Will not reply, will send

SCORE: 12

3. Read the interview summary. Match paragraphs a–e with interview questions 1–5.

1. What are your special memories?

A) His special memories were of lazy evenings outdoors with his friends during the long hot summer of '76. It was so dry that there wasn't enough water and some houses had their supply cut off!

B) Steve was into bands like Led Zeppelin, Queen and Pink Floyd. He remembers that the Beatles were breaking up then. There weren't any CDs in those days. People played vinyl records on big record players.

C) Steve and his friends used to ride bikes and spend time at each other's homes. There were no video games, so he used to read a lot of books!

D) Fashion was fun and very colorful. Trousers with wide bottoms were trendy and skirts were all different lengths. It was fashionable for both girls and guys to have long hair.

E) There was a lot less technology in those days. People didn't have mobile phones and they didn't text. They didn't have the internet either, so when he wanted to research something for school, he had to go to the library!

2. What was different in the seventies?

A) There was a lot less technology in those days. People didn't have mobile phones and they didn't text. They didn't have the internet either, so when he wanted to research something for school, he had to go to the library!

B) Steve was into bands like Led Zeppelin, Queen and Pink Floyd. He remembers that the Beatles were breaking up then. There weren't any CDs in those days. People played vinyl records on big record players.

C) Steve and his friends used to ride bikes and spend time at each other's homes. There were no video games, so he used to read a lot of books!

D) Fashion was fun and very colorful. Trousers with wide bottoms were trendy and skirts were all different lengths. It was fashionable for both girls and guys to have long hair.

E) His special memories were of lazy evenings outdoors with his friends during the long hot summer of '76. It was so dry that there wasn't enough water and some houses had their supply cut off!

3. What did teenagers wear then?

A) Fashion was fun and very colorful. Trousers with wide bottoms were trendy and skirts were all different lengths. It was fashionable for both girls and guys to have long hair.

B) Steve was into bands like Led Zeppelin, Queen and Pink Floyd. He remembers that the Beatles were breaking up then. There weren't any CDs in those days. People played vinyl records on big record players.

C) Steve and his friends used to ride bikes and spend time at each other's homes. There were no video games, so he used to read a lot of books!

D) There was a lot less technology in those days. People didn't have mobile phones and they didn't text. They didn't have the internet either, so when he wanted to research something for school, he had to go to the library!

E) His special memories were of lazy evenings outdoors with his friends during the long hot summer of '76. It was so dry that there wasn't enough water and some houses had their supply cut off!

4. What music did you like?

A) Steve was into bands like led zeppelin, queen and Pink Floyd. He remembers that the Beatles were breaking up then. There weren't any CDS in those days. People played vinyl records on big record players.

B) There was a lot less technology in those days. People didn't have mobile phones and they didn't text. They didn't have the internet either, so when he wanted to research something for school, he had to go to the library!

C) Steve and his friends used to ride bikes and spend time at each other's homes. There were no video games, so he used to read a lot of books!

D) Fashion was fun and very colorful. Trousers with wide bottoms were trendy and skirts were all different lengths. It was fashionable for both girls and guys to have long hair.

E) His special memories were of lazy evenings outdoors with his friends during the long hot summer of '76. It was so dry that there wasn't enough water and some houses had their supply cut off!

5. What did you do in your free time?

A) Steve and his friends used to ride bikes and spend time at each other's homes. There were no video games, so he used to read a lot of books!

B) Steve was into bands like led zeppelin, queen and Pink Floyd. He remembers that the Beatles were breaking up then. There weren't any CDS in those days. People played vinyl records on big record players.

C) There was a lot less technology in those days. People didn't have mobile phones and they didn't text. They didn't have the internet either, so when he wanted to research something for school, he had to go to the library!

D) Fashion was fun and very colorful. Trousers with wide bottoms were trendy and skirts were all different lengths. It was fashionable for both girls and guys to have long hair.

E) His special memories were of lazy evenings outdoors with his friends during the long hot summer of '76. It was so dry that there wasn't enough water and some houses had their supply cut off!

SCORE: 5

4. Complete the dialogue with the correct words.

1. Lucy: is something _____, Phil? You look upset.

A) Wrong

B) So

C) Were

D) Let

E) Wish

F) Not

2. Phil: it's my science project. I _____ my little brother use my computer and he deleted the file.

A) Let

B) So

C) Were

D) Wrong

E) Wish

F) Not

3. Lucy: you mean Adam deleted your science project?

Phil: I'm afraid _____. I _____ I hadn't let him use the computer.

- a) So, wish
- B) So wrong
- C) Not, were
- D) Let, wish
- E) So wish
- F) Not, wrong

4. Lucy: didn't you make a copy?

Phil: I'm afraid _____. I've told Mr. Butler. I've got until next Monday to redo it.

- A) Not
- B) So
- C) Were
- D) Let
- E) Wish
- F) Wrong

5. Lucy: If I _____ you, I'd make Adam do it!

- A) Were
- B) So
- C) Wrong
- D) Let
- E) Wish
- F) Not

SCORE: 5

5. Read the webpage. Match headings 1–4 with sections a–d.

1-Learning and skills

A) The organization trains volunteers, community groups and other organizations, delivering a wide range of opportunities to learn and develop skills through non-accredited and accredited training courses. There is a range of programmes that offer people a chance to learn more about their natural environment and take part in scientific research and surveying.

B) The organization delivers practical volunteering programmes, providing people with everything they need to play an active role in creating, protecting and improving green spaces. Volunteers work on a wide range of wildlife habitats including woodlands, hedgerows, grassland, waterways and wetlands.

C) The organization brings residents and experts together and provides the practical expertise, resources and training they need to take part in a wide range of activities and projects. They take a local approach, working with people and communities to co-design solutions that meet local needs.

D) A wide range of outdoor activities provide opportunities to improve physical and mental health through physical activity and social interaction. Volunteers are led through a warm-up in preparation for a range of light to vigorous activities to suit all abilities, and a cool-down before heading off for the rest of their day.

2- Environment

A) The organization delivers practical volunteering programmes, providing people with everything they need to play an active role in creating, protecting and improving green spaces. Volunteers work on a wide range of wildlife habitats including woodlands, hedgerows, grassland, waterways and wetlands.

B) A wide range of outdoor activities provide opportunities to improve physical and mental health through physical activity and social interaction. Volunteers are led through a warm-up in preparation for a range of light to vigorous activities to suit all abilities, and a cool-down before heading off for the rest of their day.

C) THE organization brings residents and experts together and provides the practical expertise, resources and training they need to take part in a wide range of activities and projects. They take a local approach, working with people and communities to co-design solutions that meet local needs.

D) The organization trains volunteers, community groups and other organizations, delivering a wide range of opportunities to learn and develop skills through non-accredited and accredited training courses. There is a range of programmes that offer people a chance to learn more about their natural environment and take part in scientific research and surveying.

3- Community

A) The organization brings residents and experts together and provides the practical expertise, resources and training they need to take part in a wide range of activities and projects. They take a local approach, working with people and communities to co-design solutions that meet local needs.

B) A wide range of outdoor activities provide opportunities to improve physical and mental health through physical activity and social interaction. Volunteers are led through a warm-up in preparation for a range of light to vigorous activities to suit all abilities, and a cool-down before heading off for the rest of their day.

C) The organization delivers practical volunteering programmes, providing people with everything they need to play an active role in creating, protecting and improving green spaces. Volunteers work on a wide range of wildlife habitats including woodlands, hedgerows, grassland, waterways and wetlands.

D) The organization trains volunteers, community groups and other organizations, delivering a wide range of opportunities to learn and develop skills through non-accredited and accredited training courses. There is a range of programmes that offer people a chance to learn more about their natural environment and take part in scientific research and surveying.

4 Health and well-being

A) A wide range of outdoor activities provide opportunities to improve physical and mental health through physical activity and social interaction. Volunteers are led through a warm-up in

preparation for a range of light to vigorous activities to suit all abilities, and a cool-down before heading off for the rest of their day.

B) The organization delivers practical volunteering programmes, providing people with everything they need to play an active role in creating, protecting and improving green spaces. Volunteers work on a wide range of wildlife habitats including woodlands, hedgerows, grassland, waterways and wetlands.

C) The organization brings residents and experts together and provides the practical expertise, resources and training they need to take part in a wide range of activities and projects. They take a local approach, working with people and communities to co-design solutions that meet local needs.

D) The organization trains volunteers, community groups and other organizations, delivering a wide range of opportunities to learn and develop skills through non-accredited and accredited training courses. There is a range of programmes that offer people a chance to learn more about their natural environment and take part in scientific research and surveying.

SCORE: 4

6. Complete the sentences with the verbs.

1. Why did you _____ your promise?

- A) Break
- B) Hurt
- C) Make
- D) Feel
- E) Keep
- F) Pretend
- J) Tell
- K) Do

2. She really _____ my feelings.

- A) Hurt
- B) Tell
- C) Make
- D) Feel
- E) Keep
- F) Pretend
- J) Break
- K) Do

3. You should always _____ the truth.

- A) Tell
- B) Hurt
- C) Make
- D) Feel
- E) Keep
- f) Pretend
- J) Break
- K) Do

4. You shouldn't _____ guilty. It wasn't your fault.

- A) Feel
- B) Hurt
- C) Make
- D) Tell
- E) Keep
- F) Pretend
- J) Break
- K) Do

5. I wish they'd __ quiet.

- A) Keep
- B) Hurt
- C) Make
- D) Feel
- E) Tell
- F) Pretend
- J) Break
- K) Do

6. My mum is very strict – if I _____ something wrong, she stops my pocket money.

- A) Do
- B) Hurt
- C) Make
- D) Feel
- E) Keep
- F) Pretend
- J) Break
- K) Tell

7. Giles doesn't __ a good excuse when he forgets his homework.

- A) Make
- B) Hurt
- C) Tell
- D) Feel
- E) Keep
- F) Pretend
- J) Break
- K) Do

8. Don't _____ to be happy if you aren't.

- A) Pretend
- B) Hurt
- C) Make
- D) Feel
- E) Keep
- F) Tell
- J) Break
- K) Do

SCORE: 8

7. Choose the correct answers

1. It would be great if you could clear the table.

A) OK, I'll do it right away.

B) Why you ask me?

C) I'm not agree.

2. Would you mind not saying anything?

A) OK. I can't keep quiet.

B) No, I would.

C) I'm mind it.

3. I was wondering if you've seen Phil.

A) No, I haven't.

B) Yes, OK.

C) No, I hasn't.

4. I heard you went to a party last night.

A) Who told you that?

B) Honestly, I'm going to the party.

C) Are you going to the party?

5. Could you tell me where the post office is?

A) Yes, it's in West Street.

B) That's OK.

C) Why did you ask?

6. How come you didn't tell me about the party?

A) Because I was only there for an hour.

B) But I heard that you were at a party.

C) Because I 'm going there for an hour.

7. Do you like his hairstyle?

A) No, it doesn't suit him.

B) No, it wouldn't.

C) It looks like it.

8. She's dyed her hair green!

A) I think it looks cool.

B) It really suits you.

C) It doesn't fit her.

9. Those shoes really suit you.

- A) I'll take them then.
- B) Why do you ask?
- C) Yes, it suits her.

10. Can I try this on, please?

- A) Yes, sure.
- B) I don't agree.
- C) That's OK.

11. It isn't too short, is it?

- A) No, I don't think so.
- B) I'm sure.
- C) I don't like it.

12. Those piercings look really cool, don't they?

- A) No, they look awful!
- B) They aren't fit him.
- C) Yes, they are.

SCORE: 12

8. Put the words in order to make sentences and questions.

1. Will / what / be / you / at 6 p.m. / tomorrow / doing / ?

- A) What will you be doing tomorrow at 6 p.m.?
- B) What you will be doing tomorrow at 6 p.m.?
- C) What will be doing you tomorrow at 6 p.m.?

2. to / the author / will / sign / books / be / the / visiting / Friday / bookshop / on

- A) Will the author be visiting the bookshop on Friday to sign books?
- B) The author will be visiting the bookshop on Friday to sign books?
- C) Will be the author visiting the bookshop on Friday to sign books?

3. Leaving / morning / we / early / be / won't / tomorrow / . It's the weekend.

- A) We won't be leaving early tomorrow morning. It's the weekend.
- B) We be won't leaving early tomorrow morning. It's the weekend.
- C) We won't be leaving tomorrow morning early. It's the weekend.

4. you're / where / London / will / staying / you / while / in / be / ?

- A) Where will you be staying while you're in London?
- B) Where will be you staying while you're in London?

C) Where you will be staying while you're in London?

5.this / house / I / be / grandparents' / staying / won't / at / summer / my

- A) I won't be staying at my grandparents' house this summer.
- B) I won't be staying this summer at my grandparents' house.
- C) I won't be staying at my grandparents' house this summer.

6.will / camping / weekend / we / maybe / go / this

- A) Maybe we will go camping this weekend.
- B) We will go maybe camping this weekend.
- C) We will go camping maybe this weekend.

7.definitely / flights / book / will / I / the

- A) I will definitely book the flights.
- B) I definitely will book the flights.
- C) I will definitely the flights book.

8.will / next / weather / be / perhaps / the / better /week

- A) Perhaps the weather will be better next week.
- B) The weather will perhaps be better next week.
- C) The weather will be better next week Perhaps.

9.Certainly / will / he / match / the / win

- A) He will certainly win the match.
- B) He will win the match certainly.
- C) He will win certainly the match.

10.won't / year / on / probably / holiday / go / I / this

- A) I probably won't go on holiday this year.
- B) I won't go on holiday this year probably.
- C) I won't go probably on holiday this year.

SCORE: 10

9.Complete the dialogue with the correct verb form.

1. Ainur I'm going on a writing course next week.

I've just got the timetable.

Batyr Really? That sounds interesting. Do you know what you _____ every day?

- A) Will be doing
- B) Will do
- C) Do

2.Ainur Not exactly, but I think we _____ out ideas for our books on the first day.

- A) Will be developing
- B) Will develop
- C) Develop

3. Batyr Have you got any ideas?

Ainur I have a few. I _____ them while I'm there.

- A) Will be sketching
- B) Sketching
- C) Will sketch

4. Batyr Who is going to teach on the course?

Ainur I think the teachers are all authors.

Batyr So you _____ people who know a lot about writing and publishing.

- A) Will be meeting
- B) Will meet
- C) Meet

5. Ainur That's the idea.

Batyr Fantastic. _____ you _____ on your experiences or _____ from your imagination.

- A) Will be drawing, writing
- B) Be drawing, will be writing
- C) Draw, write

6. Ainur I _____ both. I _____ other people's, too, so be careful what you tell me!

- A) Will be doing, will be drawing
- B) Will be doing, draw
- C) Will do, will be drawing

SCORE: 6

10. Read the text.

A Famous Kazakh Writer

Abai Kunanbaiuly is one of Kazakhstan's best-known writers. But he was more than that: he was a poet, translator, composer and philosopher. He was born near Semipalatinsk in the Chingis mountains in 1845, at a time when literature was becoming an important art form across the world. For his secondary education, he went to a religious school where he studied oriental classical literature. He also learned a number of languages including Russian, Arabic and Persian, and read Russian authors such as Tolstoy, Dostoyevsky, Pushkin and Turgenev. However, he left school when his father decided to train him to take over his role leading the local community and to become head of the family. Although he accepted this role to begin with, it didn't interest him, and when he was twenty-eight he decided he wanted to study literature instead.

Abai had a number of talents. He started writing poems when he was only twelve, but at first he did not sign them in his own name. In fact, the first poem he wrote in his own name was *summer*, when he was thirty-one. Like many of his poems, it was about Kazakhstan and its people. Abai also translated a number of poems from some of the great European poets, such as Goethe, Byron and Pushkin, the Russian poet. His translation of Eugene Onegin was one of fifty classic Russian works of literature he translated into Kazakh.

Before Abai, stories were passed on by one person telling others. There were no books of Kazakh stories, but Abai changed that and as a result people often call him the founder of Kazakh literature. However, his most famous work, *the book of words*, is not a fictional story but a book of his philosophical thoughts About Kazakh life, how people should behave and what makes a wise man or woman. Because of this book, and because of the role he played in the lives of his people, people remember him as a spiritual leader in Kazakhstan.

Are the sentences true or false?

1. Abai Kunanbaiuly studied Russian authors at religious school.

- A) True
- B) False

2. His father was important in the local town.

- A) True
- B) False

3. When he was twenty-eight, he changed career.

- A) False
- B) True

4. He wrote the poem summer when he was twelve.

- A) False
- B) True

5. He wrote fifty books in Russian.

- A) False
- B) True

6. He changed how people learned and enjoyed stories in Kazakhstan.

- A) True
- B) False

SCORE: 6

11. Complete the sentences with who, which, where or whose.

1. I'm not sure _____ pen this is.

- A) Whose
- B) Which
- C) Where
- D) Who

2. Is that the shop _____ Tom works?

- A) Where
- B) Which
- C) Who
- D) Whose

3. The police officer, _____ loved animals, returned the lost dog to its owner.

- A) Who
- B) Which
- C) Where
- D) Whose

4. Football is a sport _____ I find really boring.

- A) Which
- B) Who

- C) Where
- D) Whose

5. That's the boy _____ skateboard was stolen.

- A) Whose
- B) Which
- C) Where
- D) Who

6. Do you know the guy _____ is singing?

- A) Who
- B) Which
- C) Where
- D) Whose

7. I visited Bratislava, _____ I was born.

- A) Where
- B) Which
- C) Who
- D) Whose

8. I met a fascinating artist last night, _____ intricate paintings were imbued with emotion and depth.

- A) Whose
- B) Who
- C) Which
- D) Where

SCORE: 8

12. Choose a, b or c

1. In my opinion, she doesn't have the right _____ to be a vet.

- A) Ability
- B) Quality
- C) Personality

2. Mrs. Porter was so fed _____ with the noise the neighbors were making, she called the police.

- A) Up
- B) On
- C) Off

3. Susan is never late for appointments – she's the most _____ girl I know.

- A) Reliable
- B) Miserable
- C) Ambitious

4. When Tom's parents went out for the evening, they let him _____ charge of his younger siblings.

- A) In
- B) With
- C) To

5. I need you to give me a book by next Friday at _____.
- A) Last
  - B) The least
  - C) The end
6. The film _____ a really beautiful horse called willow.
- A) Features
  - B) Involves
  - C) Concentrates
7. Our grandson _____ after both his parents he has his father's eyes but his mother's smile.
- A) Takes
  - B) Shows
  - C) Looks
8. Guess who I _____ the other day!
- A) Ran into
  - B) Showed out
  - C) Tried out
9. I don't know how to deal _____ the situation. Any ideas?
- A) With
  - B) At
  - C) By
10. I'm going to work for my dad in the summer to _____ some work experience.
- A) Gain
  - B) Win
  - C) Achieve
11. _____ me a line sometime. I really want to find out about your new school.
- A) Drop
  - B) Give
  - C) Send
12. Jack and I are really enthusiastic _____ our trip to Astana.
- A) About
  - B) For
  - C) With

SCORE: 12

1 Choose the right variant

1. Which sentence is correct?

- a) My car is faster than yours.
- b) My car is the most faster.
- c) My car is fastly than yours.
- d) My car is more fast than yours.
- e) My car is fast than yours.

2. Choose the correct form:

This book is _____ than that one.

- a) better
- b) more good
- c) gooder
- d) best
- e) the most good

3. Complete the sentence:

Today is the _____ day of the year.

- a) coldest
- b) colder
- c) most cold
- d) the most colder
- e) cold

4. Which adjective is in the comparative form?

- a) taller
- b) tallest
- c) tall
- d) the tall
- e) more tall

5. Choose the correct sentence:

- a) She is more beautiful than her sister.
- b) She is the more beautiful girl in the class.
- c) She is the beautifullest girl in the class.
- d) She is beautifuller than her sister.
- e) She is most beautiful than her sister.

6. Choose the correct sentence:

- a) This exam is more difficult than the last one.
- b) This exam is difficulter than the last one.
- c) This exam is most difficult than the last one.
- d) This exam is difficult than the last one.
- e) This exam is the more difficult than the last one.

7. Complete the sentence:

Of all the runners, John was the _____.

- a) fastest
- b) faster
- c) the more fast
- d) more faster

8. Choose the correct form of the adjective:

This hotel is _____ than the one we stayed at last year.

- a) more comfortable
- b) comfortabler
- c) most comfortable
- d) comfortablest
- e) the more comfortable

9. Which word correctly completes the sentence?

I think history is _____ than science.

- a) more interesting
- b) interestinger
- c) the most interesting
- d) interestinger
- e) most interesting

10. Identify the sentence with correct usage of the superlative form:

- a) She is the most intelligent student in the class.
- b) She is most intelligent student in the class.
- c) She is the intelligentest student in the class.
- d) She is the more intelligent student in the class.
- e) She is more intelligent student in the class.

SCORE: 10

2. Choose the correct word

1. Where does the adverb of frequency usually go in this sentence?

She _____ goes to the gym.

- a) always goes
- b) goes always
- c) goes to always
- d) go always
- e) always go

2. Choose the correct sentence:

- a) I never go to bed late.
- b) I to bed never go late.
- c) I go never to bed late.
- d) Never I go to bed late.
- e) I go to never bed late.

3. Which adverb shows the highest frequency?

- a) Always
- b) Rarely
- c) Never
- d) Sometimes
- e) Occasionally

4. Complete the sentence:

My parents _____ watch TV after dinner.

- a) usually

- b) neverly
- c) many
- d) sometime

5. Which two adverbs of frequency mean "not very often"?

- a) Rarely
- b) Occasionally
- c) Sometimes
- d) Never
- e) Always
- f) Usually
- g) Often

6. Choose the two grammatically correct sentences with proper word order:

- a) I usually go for a walk in the evening.
- b) We often eat dinner at 7.
- c) They always are late.
- d) He never is at home.
- e) She goes usually to the gym.
- f) Always she arrives on time.
- g) They eat sometimes pizza on Fridays.

7. Which two adverbs show the highest frequency?

- a) Always
- b) Usually
- c) Rarely
- d) Occasionally
- e) Seldom
- f) Sometimes
- g) Never

8. Choose the correct sentence:

- a) He always goes to school by bike.
- b) He goes always to school by bike.
- c) Always he goes to school by bike.
- d) He go to school always by bike.
- e) He goes to always school by bike.

9. Which adverb of frequency means "100% of the time"?

- a) Always
- b) Never
- c) Rarely
- d) Sometimes
- e) Usually

10. Where does the adverb go in this sentence?

We _____ have dinner at 7 p.m.

- a) never
- b) neverly
- c) nevers
- d) don't never
- e) didn't never

3. Choose the right variant

1. Read the text and answer the question: What do many people in England eat for a light breakfast?

English Meals

In England, people usually eat three main meals a day: breakfast, lunch, and dinner. Traditional English breakfast is quite big and may include eggs, bacon, sausages, baked beans, toast, and tea or coffee. However, many people today prefer a lighter breakfast, such as cereal or just toast. Lunch is often a quick and simple meal. Many people have sandwiches, salad, or soup. Students and workers usually take lunch around 12 or 1 p.m. Dinner is the main meal of the day and is usually eaten in the evening, between 6 and 8 p.m. It often includes meat or fish, vegetables, and sometimes dessert. Families often eat dinner together at home.

- a) Cereal or toast
- b) Eggs and sausages
- c) Fish and chips
- d) Salad
- e) Sandwiches

2. Read the text and answer the question: When do people usually eat lunch in England?

English Meals

In England, people usually eat three main meals a day: breakfast, lunch, and dinner. Traditional English breakfast is quite big and may include eggs, bacon, sausages, baked beans, toast, and tea or coffee. However, many people today prefer a lighter breakfast, such as cereal or just toast. Lunch is often a quick and simple meal. Many people have sandwiches, salad, or soup. Students and workers usually take lunch around 12 or 1 p.m. Dinner is the main meal of the day and is usually eaten in the evening, between 6 and 8 p.m. It often includes meat or fish, vegetables, and sometimes dessert. Families often eat dinner together at home.

- a) Around 12 or 1 p.m.
- b) At 10 a.m.
- c) Between 8 and 9 a.m.
- d) At 6 p.m.
- e) After dinner

3. Read the text and answer the question: Which meal is usually the biggest and most important?

English Meals

In England, people usually eat three main meals a day: breakfast, lunch, and dinner. Traditional English breakfast is quite big and may include eggs, bacon, sausages, baked beans, toast, and tea or coffee. However, many people today prefer a lighter breakfast, such as cereal or just toast. Lunch is often a quick and simple meal. Many people have sandwiches, salad, or soup. Students and workers usually take lunch around 12 or 1 p.m. Dinner is the main meal of the day and is usually eaten in the evening, between 6 and 8 p.m. It often includes meat or fish, vegetables, and sometimes dessert. Families often eat dinner together at home.

- a) Dinner
- b) Lunch
- c) Breakfast
- d) Afternoon tea
- e) Supper

4. What do you call a place where you get on a train?

- a) Railway station
- b) Garage
- c) Bus stop
- d) Airport
- e) Taxi stand

5. Which vehicle is used for long-distance air travel?

- a) Airplane
- b) Helicopter
- c) Bicycle
- d) Subway
- e) Scooter

6. ___ is my favorite book.

- A) This
- B) Those
- C) These
- D) That
- E) Them

7. I don't like ___ shoes over there.

- A) Those
- B) That
- C) These
- D) This
- E) It

8. ___ apples in the basket are fresh.

- A) These
- B) That
- C) This
- D) Those
- E) It

9. Can you pass me ___ pen next to you?

- A) That
- B) This
- C) These
- D) Those
- E) It

10. ___ are my new headphones here on the table.

- A) These
- B) That
- C) This

- D) Those
- E) Them

SCORE: 10

4. Choose the right variant

1. ___ sugar do you take in your tea?

- A) How much
- B) How many
- C) How long
- D) How often
- E) How big

2. ___ books do you read every year?

- A) How many
- B) How much
- C) How long
- D) How far
- E) How often

3. ___ money do you need?

- A) How much
- B) How many
- C) How often
- D) How far
- E) How old

4. ___ apples are in the basket?

- A) How many
- B) How much
- C) How heavy
- D) How often
- E) How fast

5. ___ milk do we have left?

- A) How much
- B) How many
- C) How deep
- D) How long
- E) How far

6. ___ chairs are in the room?

- A) How many
- B) How much
- C) How full
- D) How tall
- E) How big

7. ___ rice should I cook?

- A) How much
- B) How many
- C) How often
- D) How far
- E) How high

8. ___ students came to class today?

- A) How many
- B) How much
- C) How big
- D) How often
- E) How old

9. ___ water is in the bottle?

- A) How much
- B) How many
- C) How soon
- D) How full
- E) How far

10. ___ pencils do you have in your bag?

- A) How many
- B) How much
- C) How big
- D) How little
- E) How tall

SCORE: 10

5. Choose the right variant

1. If I won the lottery, I ___ a new house.

- A) would buy
- B) could buy
- C) buy
- D) would have bought
- E) will buy
- F) am buying

2. If she studied more, she ___ better grades.

- A) would get
- B) could get
- C) would have gotten
- D) will get
- E) gets
- F) get

3. If we had more time, we ___ on vacation.

- A) would go
- B) could go
- C) went
- D) go
- E) will go

F) are going

4. If he were taller, he ____ a basketball player.

- A) would be
- B) could be
- C) was
- D) will be
- E) is
- F) has been

5. If I were you, I ____ that job.

- A) would take
- B) could take
- C) will take
- D) would have taken
- E) take
- F) am taking

6. If I had studied harder, I ____ the exam.

- A) would have passed
- B) passed
- C) would pass
- D) pass
- E) will pass

7. She ____ if she had left earlier.

- A) would have arrived
- B) arrived
- C) arrives
- D) would arrive
- E) is arriving

8. If we had known about the traffic, we ____ a different route.

- A) would have taken
- B) took
- C) would take
- D) take
- E) will take

9. They would have helped you if you ____ them.

- A) had asked
- B) asked
- C) ask
- D) will ask
- E) would ask

10. If he ____ more careful, he wouldn't have broken the glass.

- A) had been
- B) was
- C) is
- D) would be
- E) has been

6. Choose the correct option:

1. The verb with the similar meaning "to begin"

- A) to start
- B) to continue
- C) to end
- D) to stop
- E) to break

2. The proverb about knowledge

- A) Knowledge is power.
- B) All roads lead to Rome.
- C) East or West, home is best.
- D) Actions speak louder than words.
- E) A friend in need is a friend indeed.

3. Complete the sentence with the appropriate verb

They decided ... a new book.

- A) to write
- B) writing
- C) write
- D) wrote
- E) have written

4. The appropriate verb form in the sentence

The letter ... yesterday was very important.

- A) written
- B) writing
- C) wrote
- D) write
- E) to write

5. The right variant of sentence

- A) She is too old to drive.
- B) She too old to drive is.
- C) She is too old driving.
- D) She is enough old to drive.
- E) She is too driving old.

6. The correct preposition for the phrasal verb.

"They ran ... sugar, so they went to the store."

- A) out of
- B) away from
- C) in for
- D) off
- E) over

7. The verb with the similar meaning "to finish"

- A) to stop
- B) to begin
- C) to play

- D) to work
- E) to plan

8. The proverb about hard work

- A) No pain, no gain.
- B) A journey of a thousand miles begins with a single step.
- C) Better late than never.
- D) A penny saved is a penny earned.
- E) Easy come, easy go.

9. Complete the sentence with the appropriate verb

She promised ... me later.

- A) to call
- B) called
- C) calling
- D) have called
- E) call

10. The appropriate verb form in the sentence

The homework ... by the student was excellent.

- A) written
- B) to write
- C) writing
- D) wrote
- E) write

SCORE: 10

7. Choose the correct option:

1. The right variant of sentence

- A) I am too tired to walk.
- B) I too tired am to walk.
- C) I am tired too to walk.
- D) I am too tired walk.
- E) Too tired I am to walk.

2. The correct preposition for the phrasal verb

"She takes care ... her younger brother."

- A) of
- B) on
- C) after
- D) with
- E) to

3. The opposite meaning of the word "happy"

- A) sad
- B) angry
- C) tired
- D) proud
- E) kind

4. The opposite meaning of the word "fast"

- A) slow
- B) strong
- C) early
- D) late
- E) short

5. The opposite meaning of the word "easy"

- A) difficult
- B) soft
- C) hard
- D) smooth
- E) light

6. The opposite meaning of the word "clean"

- A) dirty
- B) fresh
- C) new
- D) wet
- E) dry

7. The opposite meaning of the word "light"

- A) heavy
- B) bright
- C) thin
- D) warm
- E) dark

8. The correct form of the verb in the sentence
She ... to the gym every morning.

- A) goes
- B) going
- C) go
- D) gone
- E) went

9. The correct word order in the sentence

- A) They are playing football in the park.
- B) In the park they football are playing.
- C) Are football playing they in the park.
- D) They are playing in the park football.
- E) Football they are playing in park the.

10. Exclamatory sentence

- A) How beautiful this garden is!
- B) Where do you live?
- C) They have three cats.
- D) He is a teacher.
- E) Please open the door.

SCORE: 10

8. Choose the correct option:

1. Complete the sentence

The Eiffel Tower is located in ... .

- A) Paris
- B) Berlin
- C) London
- D) Rome
- E) Madrid

2. The correct form of the adjective

This exercise is ... than the previous one.

- A) easier
- B) easiest
- C) more easy
- D) easy
- E) most easy

3. Choose the correct sentence

- A) We can play the guitar.
- B) She cans swim fast.
- C) They can to run quickly.
- D) He can sings very well.
- E) Can he to drive a car?

4. Negative sentence

- A) I don't like loud music.
- B) Do you like tea?
- C) How old are you?
- D) Open the window, please.
- E) What's your name?

5. Complete the sentence

The Statue of Liberty is located in ... .

- A) New York
- B) Los Angeles
- C) Chicago
- D) Boston
- E) Miami

6. The opposite meaning of the word "brave"

- A) scared
- B) kind
- C) strong
- D) serious
- E) proud

7. The sentence in the Future Perfect Continuous

- A) She will have been working here for five years.
- B) She has worked here for five years.
- C) She had worked here for five years.
- D) She is working here for five years.
- E) She works here for five years.

8. Suitable suffix

He is a very help... person.

- A) -ful
- B) -ness
- C) -tion
- D) -ment
- E) -ed

9. The opposite meaning of the word "difficult"

- A) easy
- B) strange
- C) hard
- D) serious
- E) boring

10. The sentence in the Present Perfect

- A) She has read the book.
- B) She reads a book every day.
- C) She had read the book.
- D) She was reading a book.
- E) She is reading the book.

SCORE: 10

9. Choose the correct option:

1. The verb with the similar meaning "to look"

- A) to watch
- B) to see
- C) to hear
- D) to smell
- E) to touch

2. The verb with the similar meaning "to help"

- A) to assist
- B) to ignore
- C) to avoid
- D) to block
- E) to push

3. The verb with the similar meaning "to help"

- A) to ignore
- B) to assist
- C) to avoid
- D) to block
- E) to push

4. The verb with the similar meaning "to talk"

- A) to speak
- B) to listen
- C) to write

- D) to read
- E) to watch

5. The verb with the similar meaning "to buy"

- A) to purchase
- B) to pay
- C) to sell
- D) to borrow
- E) to rent

6. Choose the correct reported speech sentence for: He said, "I have finished my homework."

- A) He said that he had finished his homework.
- B) He said he has finished his homework.
- C) He said he will finish his homework.
- D) He said he is finishing his homework.
- E) He said he finished his homework.

7. Choose the correct reported speech sentence for: They said, "We are going to the park."

- A) They said that they were going to the park.
- B) They said they are going to the park.
- C) They said they will go to the park.
- D) They said they go to the park.
- E) They said they have gone to the park.

8. Choose the correct reported speech sentence for: She said, "I can help you."

- A) She said that she could help me.
- B) She said she can help me.
- C) She said she will help me.
- D) She said she helps me.
- E) She said she helped me.

9. Choose the correct reported speech sentence for: He said, "I will call you tomorrow."

- A) He said that he would call me the next day.
- B) He said he will call me tomorrow.
- C) He said he calls me tomorrow.
- D) He said he called me tomorrow.
- E) He said he is calling me tomorrow.

10. Choose the correct reported speech sentence for: She said, "I am studying English."

- A) She said that she was studying English.
- B) She said she is studying English.
- C) She said she studies English.
- D) She said she has studied English.
- E) She said she studied English.

SCORE: 10

10. Choose the correct option:

1. The sentence with Complex Object
  - A) We watched them build the new house.
  - B) She always drinks coffee in the morning.
  - C) The children are playing in the garden.
  - D) He traveled to Spain last summer.
  - E) I like listening to music.

2. The sentence with phrasal verb
  - A) I'll warm up some soup for lunch.
  - B) He plays computer games.
  - C) I have got three cousins.
  - D) We live in the capital of the country.
  - E) I am watching TV tonight.

3. The sentence with Complex Object
  - A) I saw Emur get into his car.
  - B) Your friend drives very fast.
  - C) Will you be going away this summer?
  - D) I haven't watched TV for ages.
  - E) Don't phone between 7 and 8.

4. The correct sentence in the Subjunctive Mood
  - A) I wish you would listen to me.
  - B) Sam always knows how to realize his wishes.
  - C) My brother has a wish to become a policeman.
  - D) Wish a lot, and you can get something at least.
  - E) Give my best wishes to your Mom.

5. The sentence with phrasal verb
  - A) She looked after her little brother all afternoon.
  - B) The cat is sleeping on the sofa.
  - C) They visited the museum yesterday.
  - D) We have two dogs and one cat.
  - E) I read a book every evening.

6. The sentence with phrasal verb
  - A) They set off early in the morning.
  - B) The sun shines brightly today.
  - C) I am learning English at school.
  - D) We bought a new car last week.
  - E) She sings beautifully.

7. The correct sentence in the Subjunctive Mood
  - A) If I were you, I would take that opportunity.
  - B) He goes to school every day.
  - C) She loves to read books.
  - D) We have been friends for years.
  - E) They are playing football now.

8. The correct sentence in the Subjunctive Mood

- A) It is important that he be on time tomorrow.
- B) I visited my grandparents last weekend.
- C) She likes to travel during the summer.
- D) We will have a party next Saturday.
- E) He studies English every day.

9. The sentence with Complex Object

- A) I heard Anna sing a beautiful song.
- B) They usually play football on Sundays.
- C) She is reading a new novel now.
- D) We went to the cinema last night.
- E) He often cooks dinner for his family.

10. The sentence with Complex Object

- A) We watched them build the new house.
- B) She always drinks coffee in the morning.
- C) The children are playing in the garden.
- D) He traveled to Spain last summer.
- E) I like listening to music.

SCORE: 10

1. Choose the correct words.

1. She speaks English very _____.

- A) Good
- B) Well

2. This task is _____ than the previous one.

- A) Difficult
- B) More difficult

3. He ran _____ to catch the bus.

- A) Fast
- B) Fastly

4. They are the _____ students in the class.

- A) Clever
- B) Clever

5. I feel _____ today than yesterday.

- A) Better
- B) Good

6. The teacher _____ us to be quiet.

- A) Asked
- B) Said

7. She _____ that she was wrong.

- A) Agreed

B) Admitted

8.I _____ him to come to my party.

A) Invited

B) Ordered

9.He _____ me not to worry.

A) Told

B) Suggested

10.They _____ to help us.

A) Refused

B) Allowed

11.The movie was very _____.

A) Interesting

B) Interested

12.I was _____ when I heard the news.

A) Surprised

B) Surprising

SCORE: 12

2. Complete the sentences with correct tense of the words.

1. When I was a child, I usually _____ football with my friends.

A) Played

B) Play

C) Plays

D) Playing

2. My brother _____ his homework every evening.

A) Does

B) Do

C) Did

D) Doing

3. This cake was really good. Did you _____ it yourself?

A) Make

B) Made

C) Makes

D) Making

4. I'd like to learn how to _____ pictures better.

A) Draw

B) Draws

C) Drew

D) Drawing

- 5.If I _____ time, I will call you.
A) Have
B) Has
C) Had
D) Will have
- 6.She _____ you if you ask her nicely.
A) Will help
B) Help
C) Helps
D) Helped
- 7.If it _____ tomorrow, we will stay at home.
A) Rains
B) Rain
C) Rained
D) Will rain
- 8.Will you come with us if we _____ you?
A) Invite
B) Invited
C) Invites
D) Will invite
- 9.I _____ to the cinema unless I finish my work.
A) Won't go
B) Will go
C) Go
D) Went
- 10.He _____ the job if he is successful in the interview.
A) Will get
B) Gets
C) Got
D) Getting
- 11.They _____ the match unless they train hard.
A) Won't win
B) Win
C) Will win
D) Wins
- 12.She _____ you unless you tell her the truth.
A) Will not believe
B) Does not believe
C) Not believe

SCORE: 12

3. Read the interview summary. Match paragraphs a–e with interview questions 1–5.

1. *What sports did you enjoy?*

- A) Tom loved playing football with his classmates after school. At weekends, they often went swimming in the local pool.
- B) There were no smartphones at that time, so teenagers spent more time outdoors with friends and family.
- C) Clothes were very bright in the eighties. Teenagers wore denim jackets and colorful trainers.
- D) Tom remembers listening to pop stars like Michael Jackson and Madonna on cassette players.
- E) His happiest memory was a family trip to the mountains during a very snowy winter.

2. *What was life like without technology?*

- A) Tom remembers listening to pop stars like Michael Jackson and Madonna on cassette players.
- B) There were no smartphones at that time, so teenagers spent more time outdoors with friends and family.
- C) His happiest memory was a family trip to the mountains during a very snowy winter.
- D) Clothes were very bright in the eighties. Teenagers wore denim jackets and colorful trainers.
- E) Tom loved playing football with his classmates after school. At weekends, they often went swimming in the local pool.

3. *What clothes were fashionable then?*

- A) There were no smartphones at that time, so teenagers spent more time outdoors with friends and family.
- B) Tom loved playing football with his classmates after school. At weekends, they often went swimming in the local pool.
- C) Clothes were very bright in the eighties. Teenagers wore denim jackets and colorful trainers.
- D) His happiest memory was a family trip to the mountains during a very snowy winter.
- E) Tom remembers listening to pop stars like Michael Jackson and Madonna on cassette

players.

4. *What music did you listen to?*

- A) Clothes were very bright in the eighties. Teenagers wore denim jackets and colorful trainers.
- B) Tom remembers listening to pop stars like Michael Jackson and Madonna on cassette players.
- C) There were no smartphones at that time, so teenagers spent more time outdoors with friends and family.
- D) Tom loved playing football with his classmates after school. At weekends, they often went swimming in the local pool.
- E) His happiest memory was a family trip to the mountains during a very snowy winter.

5. *What are your favorite memories?*

- A) Tom remembers listening to pop stars like Michael Jackson and Madonna on cassette players.
- B) Clothes were very bright in the eighties. Teenagers wore denim jackets and colorful trainers.
- C) Tom loved playing football with his classmates after school. At weekends, they often went swimming in the local pool.
- D) His happiest memory was a family trip to the mountains during a very snowy winter.
- E) There were no smartphones at that time, so teenagers spent more time outdoors with friends and family.

SCORE: 5

4. Complete the dialogue with the correct words.

1. Anna: Is everything _____, Kate? You seem nervous.
- A) Were
  - B) Wish
  - C) Wrong
  - D) Let
  - E) So
  - F) Not

2.Kate: It's my history homework. I _____ my cousin borrow my notebook and she lost it.

- A) Were
- B) Wish
- C) Wrong
- D) Let
- E) So
- F) Not

3.Anna: Do you mean she can't find your notebook?

Kate: I'm afraid _____. I _____ I hadn't given it to her.

- A) So, wish
- B) Not, wish
- C) Wrong, were
- D) Let, so
- E) So, let
- F) Not, wrong

4.Anna: Didn't you save another copy?

Kate: I'm afraid _____. Now I have to write everything again.

- A) Were
- B) Wish
- C) Wrong
- D) Let
- E) So
- F) Not

5.Anna: If I _____ you, I'd ask your cousin to help you rewrite it.

- A) Were
- B) Wish
- C) Wrong
- D) Let
- E) So
- F) Not

SCORE: 5

5. Read the webpage. Match headings 1–4 with sections a–d.

1 — *Education and training*

A) The centre organizes classes and workshops where young people can improve their computer, language and communication skills. Participants can also receive certificates after completing special courses.

B) Volunteers help clean beaches, plant trees and protect local wildlife areas. The projects

encourage people to care for nature and keep public places clean.

C) The club arranges sports events and outdoor games to help people stay active and healthy. Activities are designed for all age groups and abilities.

D) Local residents work together on projects to improve their neighbourhoods. Experts provide advice and support for community activities and events.

2 — *Nature and wildlife*

A) The club arranges sports events and outdoor games to help people stay active and healthy. Activities are designed for all age groups and abilities.

B) Volunteers help clean beaches, plant trees and protect local wildlife areas. The projects encourage people to care for nature and keep public places clean.

C) Local residents work together on projects to improve their neighbourhoods. Experts provide advice and support for community activities and events.

D) The centre organizes classes and workshops where young people can improve their computer, language and communication skills. Participants can also receive certificates after completing special courses.

3 — *Local people and projects*

A) Volunteers help clean beaches, plant trees and protect local wildlife areas. The projects encourage people to care for nature and keep public places clean.

B) The centre organizes classes and workshops where young people can improve their computer, language and communication skills. Participants can also receive certificates after completing special courses.

C) Local residents work together on projects to improve their neighbourhoods. Experts provide advice and support for community activities and events.

D) The club arranges sports events and outdoor games to help people stay active and healthy. Activities are designed for all age groups and abilities.

4 — *Fitness and healthy lifestyle*

A) Local residents work together on projects to improve their neighbourhoods. Experts provide advice and support for community activities and events.

B) The centre organizes classes and workshops where young people can improve their computer, language and communication skills. Participants can also receive certificates after completing special courses.

C) The club arranges sports events and outdoor games to help people stay active and healthy. Activities are designed for all age groups and abilities.

D) Volunteers help clean beaches, plant trees and protect local wildlife areas. The projects encourage people to care for nature and keep public places clean.

6. Complete the sentences with the verbs.

1. Please don't _____ a lie to your parents.

- A) Break
- B) Hurt
- C) Make
- D) Feel
- E) Keep
- F) Pretend
- G) Tell
- H) Do

2. His words really _____ me sad.

- A) Break
- B) Hurt
- C) Make
- D) Feel
- E) Keep
- F) Pretend
- G) Tell
- H) Do

3. You should always _____ your promises.

- A) Break
- B) Hurt
- C) Make
- D) Feel
- E) Keep
- F) Pretend
- G) Tell
- H) Do

4. Why did you _____ that window?

- A) Break
- B) Hurt
- C) Make
- D) Feel
- E) Keep
- F) Pretend
- G) Tell
- H) Do

5. Try to _____ calm during the exam.

- A) Break
- B) Hurt
- C) Make
- D) Feel
- E) Keep
- F) Pretend
- G) Tell
- H) Do

6. My teacher says I should never _____ excuses for being late.

- A) Break
- B) Hurt
- C) Make
- D) Feel
- E) Keep
- F) Pretend
- G) Tell
- H) Do

7. Don't _____ your little sister. She's very sensitive.

- A) Break
- B) Hurt
- C) Make
- D) Feel
- E) Keep
- F) Pretend
- G) Tell
- H) Do

8. He likes to _____ he knows everything about computers.

- A) Break
- B) Hurt
- C) Make
- D) Feel
- E) Keep
- F) Pretend
- G) Tell
- H) Do

SCORE: 8

7. Choose the correct answers

1. Could you help me with my homework?

- A) Sure, no problem.

- B) I don't helping.
- C) Why you ask?

2. Would you mind closing the window?

- A) Not at all.
- B) Yes, I mind.
- C) I closing it.

3. Have you seen my phone anywhere?

- A) No, I haven't.
- B) Yes, I seeing it.
- C) No, I doesn't.

4. I heard you got a new bicycle.

- A) Yes, I bought it last week.
- B) Are you buying it?
- C) Who saying that?

5. Can you tell me where the library is?

- A) Yes, it's next to the bank.
- B) That's all right.
- C) Why you tell me?

6. Why didn't you answer my message?

- A) Because my phone battery died.
- B) I'm answering now yesterday.
- C) Because I send it tomorrow.

7. Do you like my new jacket?

- A) Yes, it really suits you.
- B) No, it fit you.
- C) It looking nice him.

8. He's cut his hair very short!

- A) I think it looks great.
- B) It suit she well.
- C) It fits him badly are.

9.Those glasses look good on you.

- A) Thanks, I like them too.
- B) Why you say?
- C) Yes, it are.

10.May I try these shoes on?

- A) Of course.
- B) I don't agree.
- C) That shoe is.

11.This shirt isn't too big, is it?

- A) No, it looks fine.
- B) Yes, I don't think.
- C) I not liking it.

12.Those earrings look amazing, don't they?

- A) Yes, they really do.
- B) No, it isn't.
- C) They fits her badly.

SCORE: 12

8. Put the words in order to make sentences and questions.

1. doing / tonight / will / what / you / be / ?

- A) What will you be doing tonight?
- B) What you will be doing tonight?
- C) What will be doing you tonight?

2.be / next week / visiting / we / Paris / will

- A) We will be visiting Paris next week.
- B) Will we be visiting Paris next week.
- C) We be will visiting Paris next week.

3. won't / travelling / they / by train / tomorrow / be

- A) They won't be travelling by train tomorrow.
- B) They be won't travelling by train tomorrow.

C) They won't travelling be by train tomorrow.

4. you / staying / where / will / be / during / your holiday / ?

A) Where will you be staying during your holiday?

B) Where you will be staying during your holiday?

C) Where will be you staying during your holiday?

5. this weekend / be / my cousins / visiting / will

A) My cousins will be visiting this weekend.

B) Will my cousins be visiting this weekend.

C) My cousins will visiting be this weekend.

6. probably / we / the museum / visit / will / tomorrow

A) We will probably visit the museum tomorrow.

B) We probably will visit the museum tomorrow.

C) We will visit probably the museum tomorrow.

7. definitely / she / pass / will / the exam

A) She will definitely pass the exam.

B) She definitely will pass the exam.

C) She will pass definitely the exam.

8. perhaps / be / it / sunny / tomorrow / will

A) Perhaps it will be sunny tomorrow.

B) It will perhaps be sunny tomorrow.

C) It will be sunny perhaps tomorrow.

9. certainly / they / arrive / on time / will

A) They will certainly arrive on time.

B) They will arrive certainly on time.

C) They certainly will arrive on time.

10. probably / I / late / be / won't / tonight

A) I probably won't be late tonight.

B) I won't probably be late tonight.

C) I won't be late probably tonight.

9. Complete the dialogue with the correct verb form.

1. Aliya: I'm going on a photography course next month.

I've already bought a new camera.

Daniyar: Really? That sounds exciting. Do you know what you _____ during the classes?

- A) Will be learning
- B) Will learn
- C) Learn

2. Aliya: Not exactly, but I think we _____ pictures outdoors on the first day.

- A) Will be taking
- B) Will take
- C) Take

3. Daniyar: Have you planned what kind of photos you want to take?

Aliya: Yes, I have some ideas. I _____ them while I'm there.

- A) Will be developing
- B) Developing
- C) Will develop

4. Daniyar: Who is teaching the course?

Aliya: Professional photographers, I think.

Daniyar: So you _____ people with lots of experience.

- A) Will be meeting
- B) Will meet
- C) Meet

5. Aliya: Exactly.

Daniyar: _____ you _____ photos of nature or _____ pictures of people too?

- A) Will be taking, making
- B) Be taking, will be making
- C) Take, make

6. Aliya: I _____ both. I _____ photos for my school project as well.

- A) Will be doing, will be taking
- B) Will be doing, take
- C) Will do, will be taking

10. Read the text.**A Famous Kazakh Writer (New Text)**

Mukhtar Auezov is one of the most respected writers in Kazakhstan. He was born in 1897 in the Semey region. He studied at local schools and later attended university in Russia, where he became interested in world literature. During his studies, he read many European writers and began writing his own stories.

Auezov is best known for his famous novel *The Path of Abai*, which describes the life of Abai Kunanbaiuly and Kazakh society in the 19th century. He spent many years researching history and culture before completing the novel.

He also worked as a teacher and researcher, helping to develop Kazakh literature and language. His works were translated into many languages, and he became internationally known. Today, he is remembered as one of the greatest figures in Kazakh literature.

Are the sentences true or false?

1. Mukhtar Auezov studied in Russia.

- A) True
- B) False

2. He wrote *The Path of Abai* when he was a student in school.

- A) True
- B) False

3. He was interested in world literature during his studies.

- A) True
- B) False

4. He worked only as a writer and never taught anyone.

- A) True
- B) False

5. His books were translated into many languages.

- A) True
- B) False

6. He is considered an important figure in Kazakh literature.

- A) True
- B) False

SCORE: 6

11. Complete the sentences with who, which, where or whose.

This is the teacher _____ helped me improve my English.

- A) who
- B) which
- C) where
- D) whose

2. Is this the park _____ we usually play football?

- A) where
- B) who
- C) which
- D) whose

3. I like films _____ have happy endings.

- A) who
- B) which
- C) where
- D) whose

4. She is the girl _____ father is a famous doctor.

- A) who
- B) which
- C) where
- D) whose

5. Do you remember the man _____ we met at the station?

- A) who
- B) which
- C) where
- D) whose

6. That is the house _____ I spent my childhood.

- A) where
- B) who
- C) which
- D) whose

7. The laptop _____ I bought last week is very fast.

- A) who
- B) which
- C) where
- D) whose

8. A scientist _____ discovered the cure became very famous.

- A) who
- B) which
- C) where
- D) whose

SCORE: 8

12. Choose a, b or c

1. She's very good at languages, she has a real _____ for learning quickly.

- A) Talent
- B) Skill
- C) Habit

2. I'm completely fed _____ with waiting for the bus every morning.

- A) Up
- B) Off
- C) On

3. My brother is very _____ — he never forgets to do his homework.

- A) Reliable
- B) Confusing
- C) Nervous

4. Who is going to be _____ charge of the class today?

- A) In
- B) At
- C) On

5. Please return the book by the end of the week at the _____.

- A) Latest
- B) Least
- C) Last

6. This documentary _____ the life of wild animals in Africa.

- A) Features
- B) Includes
- C) Concentrates

7. My sister really _____ after our grandmother — they look very similar.

- A) Takes
- B) Looks
- C) Shows

8. I _____ into my old teacher at the supermarket yesterday.

- A) Ran
- B) Went
- C) Came

9. It's hard to deal _____ such a difficult problem alone.

- A) With
- B) At
- C) By

10. You need to _____ more experience before applying for the job.

- A) Gain
- B) Win
- C) Achieve

11. Please _____ me a message when you arrive.

- A) Drop
- B) Give
- C) Send

12. She is really interested _____ learning new languages.

- A) About
- B) In
- C) For

SCORE: 12

1 Choose the right variant

1. Which sentence is correct?

- a) My brother is taller than me.
- b) My brother is more taller than me.
- c) My brother is the most taller than me.
- d) My brother is tall than me.
- e) My brother is more tall than me.

2. Choose the correct form:

This task is _____ than the previous one.

- a) easier
- b) more easy
- c) easiest
- d) easier
- e) most easy

3. Complete the sentence:

Today is the _____ day of the week.

- a) busiest
- b) busier
- c) more busy
- d) the most busy
- e) busy

4. Which adjective is in the comparative form?

- a) happier
- b) happiest
- c) happy
- d) the happy
- e) most happy

5. Choose the correct sentence:

- a) He is more intelligent than his friend.
- b) He is the more intelligent boy in the class.
- c) He is intelligentest than his friend.
- d) He is most intelligent than his friend.
- e) He is more intelligenter than his friend.

6. Choose the correct sentence:

- a) This problem is more serious than the last one.
- b) This problem is seriouser than the last one.
- c) This problem is most serious than the last one.
- d) This problem is the more serious than the last one.
- e) This problem is serious than the last one.

7. Complete the sentence:

Of all the students, Maria was the _____.

- a) smartest
- b) smarter
- c) more smart
- d) most smarter

8. Choose the correct form of the adjective:

This car is _____ than the old one.

- a) faster
- b) more fast
- c) fastest
- d) fastter
- e) most fast

9. Which word correctly completes the sentence?

English is _____ than math for me.

- a) easier
- b) easiest
- c) more easy
- d) most easy
- e) easier

10. Identify the sentence with correct usage of the superlative form:
- a) This is the most difficult test I have ever done.
  - b) This is most difficult test I have ever done.
  - c) This is the more difficult test I have ever done.
  - d) This is difficultest test I have ever done.
  - e) This is more difficult test I have ever done.

SCORE: 10

2. Choose the correct word

1. Where does the adverb of frequency usually go in this sentence?

She _____ plays football after school.

- a) always plays
- b) plays always
- c) plays to always
- d) always play
- e) play always

2. Choose the correct sentence:

- a) I usually go to school by bus.
- b) I go usually to school by bus.
- c) Usually I go to school by bus.
- d) I go to usually school by bus.
- e) I usually to go school by bus.

3. Which adverb shows the highest frequency?

- a) Always
- b) Sometimes
- c) Rarely
- d) Never
- e) Occasionally

4. Complete the sentence:

My sister _____ visits her grandparents at the weekend.

- a) often
- b) neverly
- c) sometime
- d) many

5. Which two adverbs mean “not very often”?

- a) rarely
- b) usually
- c) sometimes
- d) always
- e) seldom
- f) often
- g) never

6. Choose the two grammatically correct sentences:

- a) I often drink coffee in the morning.
- b) She usually is late for school.
- c) They always go to the park.

- d) He never is angry.
- e) Always we play football after school.
- f) She sometimes eats chocolate.
- g) They eat always dinner at 8.

7. Which two adverbs show the highest frequency?

- a) always
- b) usually
- c) never
- d) rarely
- e) sometimes
- f) often
- g) seldom

8. Choose the correct sentence:

- a) She always goes to work by car.
- b) She goes always to work by car.
- c) Always she goes to work by car.
- d) She go always to work by car.
- e) She goes to always work by car.

9. Which adverb of frequency means "0% of the time"?

- a) always
- b) never
- c) usually
- d) often
- e) sometimes

10. Where does the adverb go in this sentence?

They _____ go to the cinema on Fridays.

- a) usually
- b) usuallyly
- c) usuallies
- d) don't usually
- e) didn't usually

SCORE: 10

3. Choose the right variant

1. Read the text and answer the question: What do many people in the USA eat for a quick breakfast?

Breakfast in the USA

In the USA, people often eat breakfast at home or on the way to work or school. A traditional breakfast can include eggs, bacon, toast, pancakes, and coffee. However, many people today prefer a quick breakfast because they are busy. Popular quick breakfasts include cereal bars, fruit, yogurt, or just coffee.

- a) Cereal bars or fruit
- b) Bacon and eggs
- c) Pizza

- d) Steak
- e) Soup

2. Read the text and answer the question: Why do people prefer quick breakfasts in the USA?

Breakfast in the USA

In the USA, people often eat breakfast at home or on the way to work or school. A traditional breakfast can include eggs, bacon, toast, pancakes, and coffee. However, many people today prefer a quick breakfast because they are busy. Popular quick breakfasts include cereal bars, fruit, yogurt, or just coffee.

- a) Because they are busy
- b) Because they are hungry at night
- c) Because they like dinner more
- d) Because breakfast is free
- e) Because they don't eat food

3. Read the text and answer the question: What is a traditional American breakfast?

Breakfast in the USA

In the USA, people often eat breakfast at home or on the way to work or school. A traditional breakfast can include eggs, bacon, toast, pancakes, and coffee. However, many people today prefer a quick breakfast because they are busy. Popular quick breakfasts include cereal bars, fruit, yogurt, or just coffee.

- a) Eggs, bacon, toast, pancakes
- b) Rice and chicken
- c) Pasta and soup
- d) Fruit only
- e) Sandwiches only

4. What do you call a place where you catch a bus?

- a) Bus stop
- b) Airport
- c) Train station
- d) Garage
- e) Port

5. Which vehicle is used for travelling underground in a city?

- a) Subway
- b) Bicycle
- c) Helicopter
- d) Car
- e) Boat

6. ___ is my best friend.

- A) This
- B) Those
- C) These
- D) Them
- E) It

7. I like ___ books on that shelf.

- A) those
- B) that
- C) this
- D) it
- E) these

8. ___ flowers in the garden smell beautiful.

- A) These
- B) That
- C) This
- D) It
- E) Those

9. Can you give me ___ notebook on the desk?

- A) that
- B) these
- C) those
- D) this
- E) them

10. ___ are my friends standing near the door.

- A) Those
- B) That
- C) This
- D) It
- E) Them

SCORE: 10

4. Choose the right variant

1. ___ time do you need to finish your homework?

- A) How much
- B) How many
- C) How long
- D) How often
- E) How far

2. ___ time do you need to finish your homework?

- A) How much
- B) How many
- C) How long
- D) How often

E) How far

3. ___ salt do you put in soup?

- A) How much
- B) How many
- C) How often
- D) How far
- E) How big

4. ___ students are there in your class?

- A) How many
- B) How much
- C) How old
- D) How often
- E) How fast

5. ___ sugar do you need for the cake?

- A) How much
- B) How many
- C) How long
- D) How often
- E) How big

6. ___ chairs are in the kitchen?

- A) How many
- B) How much
- C) How tall
- D) How far
- E) How often

7. ___ water do you drink every day?

- A) How much
- B) How many
- C) How long
- D) How often
- E) How big

8. ___ pens are on your desk?

- A) How many
- B) How much
- C) How fast
- D) How often
- E) How far

9. ___ money do you spend on food?

- A) How much
- B) How many
- C) How long
- D) How big

E) How often

10. ___ homework do you usually have?

- A) How much
- B) How many
- C) How far
- D) How fast
- E) How often

SCORE: 10

5. Choose the right variant

1. If I had more money, I ___ a car.

- A) would buy
- B) buy
- C) will buy
- D) bought
- E) am buying

2. If she arrives early, she ___ us.

- A) will meet
- B) would meet
- C) meets
- D) met
- E) meeting

3. If we lived near the sea, we ___ swimming every day.

- A) would go
- B) go
- C) will go
- D) went
- E) are going

4. If he had time, he ___ his friends more often.

- A) would visit
- B) visits
- C) will visit
- D) visited
- E) is visiting

5. If I were you, I ___ that decision.

- A) would change
- B) will change
- C) change
- D) changed
- E) am changing

6. If they had left earlier, they ____ the bus.
A) would have caught
B) catch
C) will catch
D) caught
E) are catching
7. She would be happier if she ____ a new job.
A) got
B) gets
C) will get
D) getting
E) has got
8. If we had studied more, we ____ the test.
A) would have passed
B) passed
C) pass
D) will pass
E) are passing
9. They would help you if you ____ them.
A) asked
B) ask
C) will ask
D) asking
E) asks
10. If he ____ harder, he would succeed.
A) worked
B) works
C) will work
D) working
E) has worked

SCORE: 10

6. Choose the correct option:

1. The verb with the similar meaning “to stop doing something”
A) to finish
B) to start
C) to continue
D) to begin
E) to break
2. The proverb about honesty
A) Honesty is the best policy.
B) No pain, no gain.
C) Time is money.

- D) Better late than never.
- E) All roads lead to Rome.

3. Complete the sentence with the appropriate verb:

He decided ... English every day.

- A) to study
- B) studying
- C) study
- D) studied
- E) studies

4. The correct verb form in the sentence:

The letter ... by my teacher was very helpful.

- A) written
- B) writing
- C) wrote
- D) write
- E) to write

5. The right variant of the sentence:

- A) She is too young to drive.
- B) She too young is to drive.
- C) She is young too to drive.
- D) She is enough young to drive.
- E) She too is young to drive.

6. The correct preposition for the phrasal verb:

“They ran ... milk, so they bought more.”

- A) out of
- B) into
- C) over
- D) off
- E) up

7. The verb with the similar meaning “to begin”

- A) to start
- B) to end
- C) to finish
- D) to stop
- E) to close

8. The proverb about patience

- A) Patience is a virtue.
- B) No pain, no gain.
- C) Time is money.
- D) Better safe than sorry.
- E) Easy come, easy go.

9. Complete the sentence with the appropriate verb:

They agreed ... us at the station.

- A) to meet
- B) meeting
- C) meet
- D) met
- E) meets

10. The appropriate verb form in the sentence:
The report ... by the manager was very detailed.

- A) written
- B) writing
- C) wrote
- D) write
- E) to write

SCORE: 10

7. Choose the correct option:

1. The right variant of sentence

- A) I am too busy to help you.
- B) I too busy am to help you.
- C) I am busy too to help you.
- D) I am too busy help you.
- E) Too busy I am to help you.

2. The correct preposition for the phrasal verb
"She looks forward ... her birthday."

- A) to
- B) for
- C) on
- D) with
- E) at

3. The opposite meaning of the word "big"

- A) small
- B) tall
- C) long
- D) wide
- E) short

4. The opposite meaning of the word "hot"

- A) cold
- B) warm
- C) cool
- D) wet
- E) dry

5. The opposite meaning of the word "strong"

- A) weak

- B) hard
- C) fast
- D) big
- E) tall

6. The opposite meaning of the word "old"

- A) new
- B) young
- C) modern
- D) fresh
- E) clean

7. The opposite meaning of the word "high"

- A) low
- B) deep
- C) short
- D) small
- E) thin

8. The correct form of the verb in the sentence

He ... English very well.

- A) speaks
- B) speaking
- C) speak
- D) spoke
- E) spoken

9. The correct word order in the sentence

- A) She is reading a book in the library.
- B) In the library she is reading a book.
- C) Reading she is a book in the library.
- D) She in the library is reading a book.
- E) A book she is reading in library.

10. Exclamatory sentence

- A) What a wonderful day it is!
- B) Where are you going?
- C) She is my friend.
- D) They have a car.
- E) Please sit down.

SCORE: 10

8. Choose the correct option:

1. Complete the sentence

The Great Wall is located in ... .

- A) China
- B) Japan
- C) Korea
- D) India

E) Thailand

2. The correct form of the adjective

This task is ... than the last one.

A) more interesting

B) most interesting

C) interestinger

D) interesting

E) the more interesting

3. Choose the correct sentence

A) I can speak English fluently.

B) She can to play piano.

C) They cans dance well.

D) He can sings beautifully.

E) Can she to drive?

4. Negative sentence

A) We don't like cold weather.

B) Do you like coffee?

C) Where are you going?

D) Open the door, please.

E) How are you?

5. Complete the sentence

The Big Ben is located in ... .

A) London

B) Paris

C) Berlin

D) Rome

E) Madrid

6. The opposite meaning of the word "strong"

A) weak

B) powerful

C) big

D) fast

E) tall

7. The sentence in the Future Perfect Continuous

A) I will have been studying for three hours.

B) I have studied for three hours.

C) I studied for three hours.

D) I am studying for three hours.

E) I will study for three hours.

8. Suitable suffix

She is very care... with her work.

- A) -ful
- B) -ness
- C) -tion
- D) -ment
- E) -ed

9. The opposite meaning of the word "cheap"

- A) expensive
- B) free
- C) small
- D) fast
- E) easy

10. The sentence in the Present Perfect

- A) They have finished their homework.
- B) They finished their homework yesterday.
- C) They are finishing their homework.
- D) They were finishing their homework.
- E) They will finish their homework.

SCORE: 10

9. Choose the correct option:

1. The verb with the similar meaning "to say"

- A) to speak
- B) to see
- C) to hear
- D) to write
- E) to listen

2. The verb with the similar meaning "to begin"

- A) to start
- B) to finish
- C) to stop
- D) to close
- E) to end

3. The verb with the similar meaning "to finish"

- A) to complete
- B) to start
- C) to open
- D) to break
- E) to begin

4. The verb with the similar meaning "to understand"

- A) to get

- B) to forget
- C) to know
- D) to write
- E) to read

5. The verb with the similar meaning "to choose"

- A) to select
- B) to sell
- C) to buy
- D) to take
- E) to give

6. Choose the correct reported speech sentence for:

He said, "I am tired."

- A) He said that he was tired.
- B) He said he is tired.
- C) He said he will be tired.
- D) He said he has been tired.
- E) He said he tired.

7. Choose the correct reported speech sentence for:

She said, "I went to school."

- A) She said that she had gone to school.
- B) She said she goes to school.
- C) She said she will go to school.
- D) She said she is going to school.
- E) She said she go to school.

8. Choose the correct reported speech sentence for:

They said, "We are happy."

- A) They said that they were happy.
- B) They said they are happy.
- C) They said they will be happy.
- D) They said they have been happy.
- E) They said they happy.

9. Choose the correct reported speech sentence for:

She said, "I must go home."

- A) She said that she had to go home.
- B) She said she must go home.
- C) She said she will go home.
- D) She said she goes home.
- E) She said she is going home.

10. Choose the correct reported speech sentence for:

He said, "I don't like coffee."

- A) He said that he didn't like coffee.
- B) He said he doesn't like coffee.
- C) He said he won't like coffee.

- D) He said he is not liking coffee.
- E) He said he not like coffee.

SCORE: 10

10. Choose the correct option:

1. The sentence with a proverb

- A) Actions speak louder than words.
- B) She is reading a book now.
- C) They went to school yesterday.
- D) We have two cats at home.
- E) He likes playing football.

2. The sentence with a proverb

- A) Better late than never.
- B) She goes to school every day.
- C) I am learning English.
- D) They are watching TV.
- E) He plays the piano.

3. The sentence with a phrasal verb

- A) She gave up smoking last year.
- B) They visited London last summer.
- C) He is reading a book.
- D) We go to school by bus.
- E) She likes chocolate.

4. The sentence with a phrasal verb

- A) I will look after my little sister.
- B) She likes music.
- C) They play football.
- D) He is very tall.
- E) We eat dinner at 7.

5. The correct sentence in the Subjunctive Mood

- A) It is important that he arrive early.
- B) He arrives at school every day.
- C) She is reading a book.
- D) They went home.
- E) We are happy today.

6. The correct sentence in the Subjunctive Mood

- A) If I were rich, I would travel the world.

- B) He goes to school every day.
- C) She is playing tennis.
- D) They watched a film.
- E) I like pizza.

7. The sentence with Complex Object

- A) I saw him cross the street.
- B) She reads a book.
- C) They are playing football.
- D) We went to the park.
- E) He cooks dinner.

8. The sentence with Complex Object

- A) We heard her sing a song.
- B) She is watching TV.
- C) They went home early.
- D) He likes coffee.
- E) I study English.

9. The sentence with Complex Object

- A) I watched them play basketball.
- B) She likes music.
- C) He is reading.
- D) They go to school.
- E) We eat lunch.

10. The sentence with Complex Object

- A) They saw the boy break the window.
- B) She drinks tea.
- C) He is tall.
- D) We go to school.
- E) I like apples.

SCORE: 10

ЛОГИКА ЖӘНЕ СЫНИ ОЙЛАУ

Тест сұрақтарының үлгілік тізімі

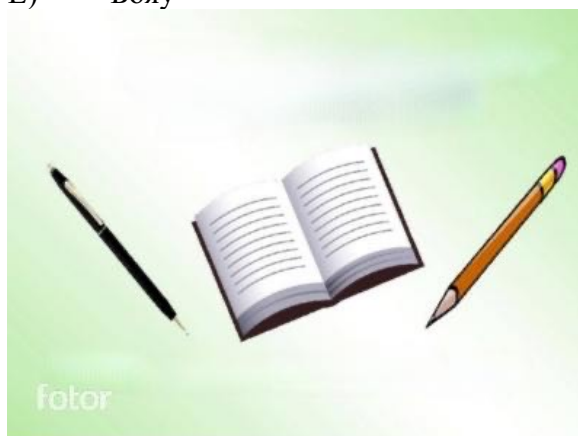
1. Қиылысты құрап тұрған бір көшенің бойына 11 ағаш, қиылысты құрап тұрған екінші көшенің бойына 11 ағаш отырғызуға болатын орын бар. Қиылысты құрап тұрған екі көшеге отырғызылатын ағаштардың ең аз саны қанша болмақ?

- A) Ағаштар саны 21
- B) Ағаштар саны 23
- C) Ағаштар саны 15
- D) Ағаштар саны 17
- E) Ағаштар саны 19

2. Дәптер - қаламсапқа қарағанда арзан, ал қарындашқа қарағанда қымбат. Қайсысы арзан?

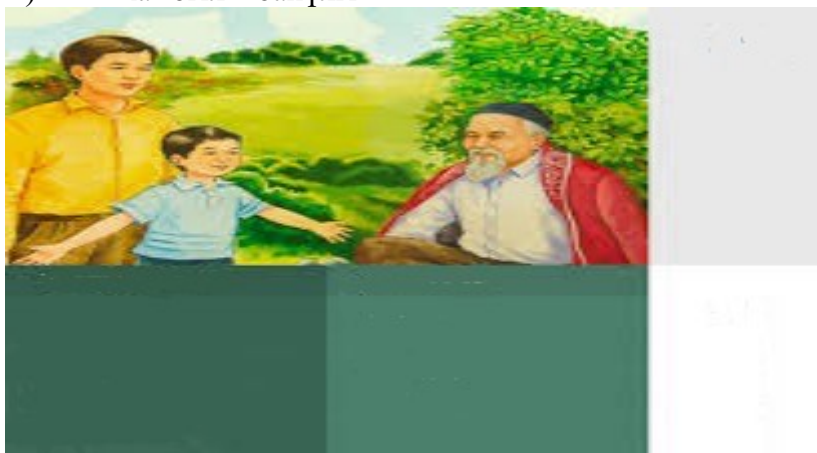
- A) Қарындаш
- B) Қаламсап
- C) Дәптер
- D) Кітап
- E) Бояу

3. Белгісіз азаматтың әкесінің аты - Абай САМАТҰЛЫ, ұлының аты – Жамбыл

ОМАРҰЛЫ. Белгісіз азаматтың аты-жөні кім?

- A) Омар Абайұлы
- B) Абай Жамбылұлы
- C) Абай Омарұлы
- D) Самат Омарұлы
- E) Жамбыл Абайұлы

4. Ваня Петядан жоғарғы қабатта, бірақ Сенядан төменгі қабатта, ал Коля - Петядан төменгі этажда тұрады. Олардың әрқайсысы төрт қабатты үйдің қай қабаттарында тұрады?

- A) 1 қабатта-Коля, 2 қабатта-Петя, 3 қабатта-Ваня, 4 қабатта-Сеня
- B) 1 қабатта-Ваня, 2 қабатта – Коля, 3 қабатта-Сеня, 4 қабатта-Петя
- C) 1 қабатта-Петя, 2 қабатта – Коля, 3 қабатта-Сеня, 4 қабатта-Ваня
- D) 1 қабатта-Коля, 2 қабатта-Ваня, 3 қабатта-Сеня, 4 қабатта-Петя
- E) 1 қабатта-Сеня, 2 қабатта – Петя, 3 қабатта-Ваня, 4 қабатта-Коля

5. Екі жолаушыөзенге жақындады. Өтуге болатын қайық бір адамға арналған. Екі адамның салмағын көтере алмайды! Жағадағы екі жолаушыешбір көмексіз екеуі де осы қайықпен келесі жағаға өтті. Олар мұны қалай жасады?

- A) Екеуі бір өзеннің қарам-қарсы жағаларында болды. Алдымен біреуі, содан кейін екіншісі өтті.
- B) Екеуі өзеннің бір жағасында болды. Біреуі қайықпен өтті, екіншісі жүзіп кетті. Шаршаған кезде орындарын ауыстырды.
- C) Екеуі өзеннің бір жағасында болды. Екеуі де қайықпен өтті.
- D) Екеуі өзеннің бір жағасында болды. Екеуі де жүзіп өтті.
- E) Екеуі екі түрлі өзеннің жағасында болды. Ешқайсысы келесі жағаға өте алмады.

6. Бір жарым лимон - 150 теңге тұрады. 10 лимон қанша тұрады?

- A) 1000 теңге
- B) 150 теңге
- C) 200 теңге
- D) 300 теңге
- E) 1500 теңге

7. Кітап үшін 1000 теңге және кітап құнының тағы жартысы төленді. Кітап қанша тұрады?

- A) 2000 теңге
- B) 100 теңге
- C) 300 теңге
- D) 400 теңге
- E) 500 теңге

8. Бір минут сайын бөрненің бір метрлік бөлігі кесіледі. Ұзындығы 6 метр болатын бөрене

қанша минутта кесіледі?

- A) 5 минутта кесіледі
- B) 10 минутта кесіледі
- C) 15 минутта кесіледі
- D) 20 минутта кесіледі
- E) 30 минутта кесіледі

9. Қайсысы ауыр? 1 килограмдық таразы тасы немесе 1 килограмм шарлар?

- A) Олардың салмағы тең
- B) 1 килограмдық таразы тасы ауыр
- C) 1 килограмм шарлар ауыр
- D) Алдымен тең салмақ болады, бірақ біртіндеп, шарлардың көлемі үлкен болғандықтан, оларға архимедтік күш әсер ететіндіктен таразы басы ауырлай түседі
- E) Алдымен салмағы бірдей болады, бірақ олардың массасы әртүрлі, сондықтан 1 килограмдық таразы тасы біртіндеп ауырлай түседі (Архимедтік заң күшін ескере отырып).

10. Санап шығыңыз! Автобус жүріп келеді. Онда 5 жолаушы отыр. Аялдамада 6 жолаушы кірді. Келесі аялдамада 4 жолаушы түсіп қалды, және 2 жолаушы кірді, келесі аялдамада 3 жолаушы шығып кетті де 4 жолаушы кірді, келесі аялдамада ешкім шықпады, бірақ 8

жолаушы кірді, келесі аялдамада 6 жолаушы шығып, 1 адам кірді, келесіде - 5 шығып, 4 кірді. Автобус барлығы неше аялдамаға тоқтады?

- A) 8
- B) 9
- C) 7
- D) 6
- E) 5

11. Сізде 5 таяқша бар деп елестетіңіз. Егер олардың екеуін екіге бөлсеңіз, барлығы қанша таяқша болады?

- A) Жеті таяқша.
- B) Үш таяқша.
- C) Бес таяқша.
- D) Он таяқша.
- E) Он бір таяқша.

12. Бір отбасыдағы екі апалы-сіңлілі қыздардың әрқайсысының үш ағасы бар. Отбасында қанша бала бар? Әрбір қыздың үш ағасы болса, онда отбасында қанша ұл бар?

- A) 5 бала: үш ұл және екі қыз.
- B) 8 бала: алты ұл және екі қыз.
- C) 6 бала: үш ұл және үш қыз.
- D) 7 бала: үш ұл және төрт қыз.
- E) 9 бала: бес ұл және төрт қыз.

13. Дүкенге 4 бала барды: Дима, Коля, Никита және Андрей, дүкенге барар жолда олар 4 теңге тапты. Никита дүкенге жалғыз барса, қанша ақша табар еді? Ал егер фильмде 25 бала болса, олар қанша ақша табады?

- A) 4 теңге
- B) 20 теңге
- C) 16 теңге
- D) 12 теңге
- E) 100 теңге

14. Бір күндік жәндіктер қанша уақыт өмір сүреді ?

- A) 1 күн
- B) 1 ай
- C) 1 жыл
- D) 1 апта
- E) 10 жыл

15. Аулада тауықтар мен қойлар болды. Олардың 3 басы және 8 аяғы бар. Қанша тауық және қанша қой болды?

- A) 3 тауық және 2 қой.
- B) 2 тауық және 2 қой.
- C) 3 тауық және 3 қой.
- D) 2 тауық және 1 қой.
- E) 1 тауық және 2 қой.

16. Менің әкем 31 жаста болғанда, мен 8 жаста едім, ал қазір әкем менен екі есе үлкен. Мен қазір неше жастамын?

- A) 16, әкесі 40.
- B) 18, Әкеге 42.
- C) 23, Әкеге 46.
- D) 20, әкесі 40.
- E) 22, Әкеге 44.

17. Ағасы 14 жаста, ал әпкесі 10 жаста. Әпкесі қазір қанша жаста болса, ағасы қанша жаста болады?

- A) 16 жыл.
- B) 18 жаста.
- C) 20 жыл.
- D) 22 жыл.
- E) 21 жыл.

18. Ең жылдам жәндікті көрсетіңіз?

- A) Шабандоз-қоңыз
- B) Тарақан
- C) Ұлу
- D) Құмырсқалар
- E) Қырықаяқ

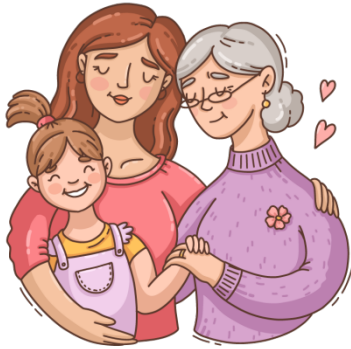
19. Ұмытшақ бала үйден шығып, досы Эндрюге барды. Ол жарты жолдан өтіп, демалуға отырғанда, кітабын үйінде қалдырып кеткенін есіне түсірді. Бала үйіне оралып, кітапты алып, Эндрюге қайта барды. Ол Эндрюдің үйіне енді жеткенде бағана демалуға отырған жерде сөмкесін ұмытып кеткенін білді. Бала сөмкесіне қайтадан барып, содан соң досына келуге мәжбүр болды. Ол Эндрюге келгенде екі шақырымның орнына әлдеқайда көп жүргенін түсінді. Бала неше шақырым жер жүрді?

- A) 2 км.
- B) 4 км.
- C) 6 км.
- D) 7 км.
- E) 8 км.

20. Екі ана, Екі қыз және Әжесі мен немересі. Барлығы қанша?

- A) 3
- B) 6
- C) 4
- D) 5
- E) 2

21. Бөренені 2 бөлікке кесу үшін 1000 теңге төлеу керек. Бөренені 4 бөлікке кесу қанша тұрады?

- A) 3000 теңге.
- B) 4000 теңге.
- C) 2000 теңге.
- D) 1000 теңге.
- E) 5000 теңге.

dreamstime.com

22. Терезенің алдында 8 жасыл қызанақ жатты. Үш күннен кейін олар қызарып кетті. Қанша жасыл қызанақ қалды?

- A) 0
- B) 8
- C) 16
- D) 4
- E) 2

23. Екі бояушы екі сағат ішінде екі бөлмені бояй алады. Алты сағат ішінде 18 бөлмені бояу үшін қанша суретші қажет?

- A) 24
- B) 8
- C) 18
- D) 12
- E) 6

24. Ваня мен Коля - Серёжа мен Сашадан үлкен. Серёжа мен Саша - Петядан үлкен. Ең кішісі кім?

- A) Петя
- B) Саша
- C) Серёжа
- D) Ваня
- E) Коля

25. Пәтерде иттер мен мысықтар тұрады. Барлық жануарлардың тек біреуі ит емес, ал бір үй жануарынан басқасының бәрі мысық. Мысықтар мен иттердің барлығы қанша?

- A) Бір ит пен бір мысық
- B) Бір ит пен үш мысық
- C) Төрт ит және көптеген мысықтар
- D) Бір ит пен үш мысық
- E) Екі ит пен екі мысық

26. Маша мен Ваняның әрқайсысында 3 соратын кәмпиттен бар. Маша өзінің 2 кәмпитін жеді. Ваня да солай істеді. Ваняда қанша кәмпит қалды?

- A) 1
- B) 2
- C) 0
- D) 4
- E) 3

27. Егер сіз жарысқа қатысып, үшінші орындағы адамды басып озсаңыз, қандай орынға ие боласыз?

- A) Үшінші
- B) Екінші
- C) Үшінші
- D) Бірінші
- E) Бесінші

28. 100-ден 2-ні қанша рет шегеруге болады?

- A) 1 рет, $100-2=98$. Келесі азайту 100-ден шегеруге жатпайды.
- B) 100
- C) 0
- D) 25
- E) 50.

29. Фермада екі жылқы, бір қоян, бір күшік, бір мысық, шошқа мен шошқа, сиыр мен бұзау, күркетауық пен қаз болды. Иесі итпен келді. Фермада қанша аяқ болды?

- A) Екі аяқ
- B) 44
- C) 46
- D) 34
- E) 26

30. Бұл тізімге қайсысы енбеуі керек? Майшабақ, кит, акула, тунец, треска.

- A) Кит
- B) Майшабақ
- C) Акула
- D) Тунец
- E) Треска

31. Адамдар қартайған Атадан:

- Сіз неше жастасыз?- деп сұрады

"Мен кейбір туыстарымнан алты жүз есе үлкенмін", - деп жауап берді ол.

Рас па?

Солай болуы мүмкін бе?

- A) Егер атасы 50 жаста болса, ал немересі 1 айлық болса, онда атасы немересінен 600 есе үлкен.
- B) Егер атасы 50 жаста болса, ал немересі 1 айлық болса, онда атасы немересінен 100 есе үлкен.
- C) Егер атасы 50 жаста болса, ал немересі 1 айлық болса, онда атасы немересінен 200 есе үлкен.
- D) Егер атасы 50 жаста болса, ал немересі 1 айлық болса, онда атасы немересінен 60 есе үлкен.
- E) Егер атасы 50 жаста болса, ал немересі 1 айлық болса, онда атасы немересінен 65 есе үлкен.

32. Жеті ағайынды ұлдардың әрқайсысының бір-біреуден қарындасы бар.

Ол үйде барлығы неше қарындас бар?

- A) Біреу
- B) Үшеу
- C) Екеу
- D) Төртеу
- E) Алтау

33. Қаздар ұшып барады. Аңшы біреуін атып құлатты.

Нешеуі қалды?

- A) Оқ тиіп құлаған біреуі қалды, қалғандары ұшып кетті
- B) Үш

- C) Он
- D) Екі
- E) Бес

34. Үйректер тобы ұшып барады: бір үйрек алдында, екеуі артта; біреуі - артта, екеуі алдында; біреуі екеуінің арасында және үшеуі қатарда. Барлығы қанша үйрек болды?

- A) 3 үйрек
- B) 4 үйрек
- C) 5 үйрек
- D) 2 үйрек
- E) 10 үйрек

35. “Ия, сен. Иә, мен - иә, сен екеуміз”.

Біз нешеуміз?

- A) Екеу
- B) Үшеу
- C) Жетеу
- D) Он
- E) Біреу

36. Әкесі мен ұлы, ұлы мен әкесі, немересі және атасы.

Олар барлығы нешеу?

- A) Үшеу
- B) Екеу
- C) Жетеу
- D) Он

Е) Біреу

37. Олар тобымен жүріп келеді: қайыненесі, күйеуі және күйеуі әйелімен, Анасы қызымен, әжесі - немересімен, қызы - әкесімен. Олар барлығы нешеу?

- A) Төртеу
- B) Үшеуі
- C) Жеті
- D) Бір
- E) Екеу

38. Алмұртта 37 алмұрт жемісі өсіп тұр, ал анар талының жемісі аздау. Анар талында қанша алмұрт өсіп тұр?

- A) Анар талында алмұрт өспейді
- B) Сансыз көп
- C) 37
- D) 50
- E) 100

39. Күн мен түн бірге қанша сағатқа созылады?

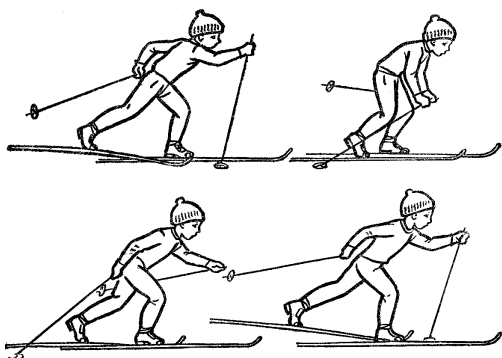
- A) 24 сағат.
- B) 48 сағат.
- C) 72 сағат.
- D) 12 сағат.
- E) 10 сағат.

40. Көшенің бір бетіндегі соңғы үйдің нөмірі 27. Көшенің қарсы бетінде қанша үй бар?

- A) 14
- B) 27
- C) 13
- D) 28
- E) 12

41. Екі шаңғышы бір уақытта бір-бірімен кездесуге қарсы бағытта жолға шықты. Біріншісі кездесетін жерге дейін 2 сағат жүрді. Екінші шаңғышы кездесуге дейін қанша уақыт жүрді?

- A) 2 сағат
- B) 3 сағат
- C) 1 сағат
- D) 4 сағат
- E) 30 минут

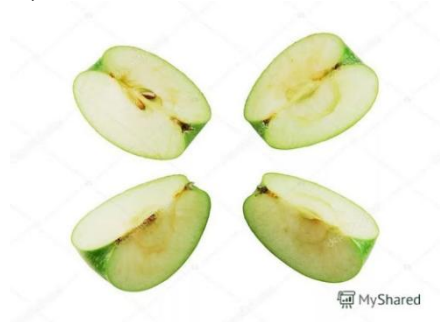
42. Екі оқушы қыз мектептен үйіне, ал үш ұл оларға қарсы жүріп келеді. Барлығы қанша бала үйлеріне қайтып барады?

- A) 2
- B) 5
- C) 7
- D) 10
- E) 1

43. Үстелде 1 алма жатыр. Ол 4 бөлікке бөлінді. Енді үстелде қанша алма бар?

- A) 1
- B) 4
- C) 2
- D) 5
- E) 3

44. Үш түйеқұс ұшып кетті. Бір аңшы атып тастады. Қанша түйеқұс қалды?

- A) 0
- B) 2
- C) 1
- D) 3
- E) 4

45. Қызда 5 алма бар. Ол 3-нен басқасының бәрін жеді. Қызда қанша алма қалды?

- A) 3
- B) 2

- C) 1
- D) 4
- E) 5

46. Неліктен тарақандар лас жерлерде жорғаласа да жұқпалы ауруларға шалдықпайды?

- A) Тарақандардың миында антибиотиктер бар.
- B) Тарақанның құрсау тәрізді терісі оны инфекциядан қорғайды.
- C) Тарақанның мұрты инфекцияны дереу залалсыздандырады.
- D) Тарақанның қанаттары оны инфекциядан қорғайды.
- E) Тарақанның денесі кез-келген сыртқы инфекцияны өлтіреді.

47. Ағайынды үш ұлдың әрқайсысының бір-бір қарындасы бар. Отбасында барлығы қанша бала бар?

- A) 4
- B) 5
- C) 1
- D) 2
- E) 3

48. 6 трактормен жер жыртылды.

Олардың 2-уі тоқтап қалды.

Далада барлығы қанша трактор бар?

- A) 6
- B) 2
- C) 3
- D) 4
- E) 1

49. Бөлменің 4 бұрышы бар. Әр бұрышта 1 мысықтан отыр. Әр мысыққа қарама-қарсы 3 мысық отыр. Бөлмеде қанша мысық бар?

- A) 4
- B) 2
- C) 3
- D) 1
- E) 5

50. Таяқтың 2 ұшы бар. Егер біреуін кессеңіз, онда қанша ұшы қалады?

- A) 2
- B) 1
- C) 3
- D) 0

Е) 4

51. Бір аяғымен тұрған әтештің салмағы 3 кг. Екі аяғымен тұрса салмағы қанша болады?

- А) 3 кг.
- В) 2 кг.
- С) 1 кг.
- Д) 4кг.
- Е) 0 кг.

52. Сағатына үш жылқы қосылып бірге 24 км шапты. Сонда, аттың әрқайсыс неше шақырым шапты?

- А) 24 км
- В) 0 км.
- С) 12 км
- Д) 2 км
- Е) 10 км

53. Бір жұмыртқаны 5 минут пісіру керек. Ал 6 жұмыртқаны пісіру қанша уақыт алады?

- А) 5 минут.
- В) 10 минут.
- С) 15 минут.
- Д) 20 минут.
- Е) 30 минут.

54. Төрт адам 20 минут бойы домино ойнады. Сонда олардың әрқайсысы неше минут ойнады?

- А) 10 минуттан.
- В) 20 минуттан.
- С) 20 минуттан.
- Д) 20 минуттан.
- Е) 20 минуттан.

55. Отбасында екі бала бар. Самат - Бейбіттің ағасы, бірақ Бейбіт - Саматтың інісі емес. Бұлай болуы мүмкін бе? Бейбіт кім?

- А) Қарындасы
- В) Көршісі
- С) Ағайы
- Д) Жиені
- Е) Немере бауыры

56. Қала бағыты бойынша 3 көлік, ал оларға қарсы 5 автобус жүріп келеді.

Қалаға қанша көлік келе жатыр?

- А) 3 машина.
- В) 1 машина.
- С) 2 Машина.

- D) 0 машина.
E) 5 машина.
57. Үш бала дойбы ойнады. Барлығы үш партия ойналды. Әр бала қанша партия ойнады?
A) Үш партиядан.
B) Алты партиядан.
C) Бес партиядан.
D) Бір партиядан.
E) Екі партиядан.
58. Бүкіл әлем қандай жәндікке "қол шапалақтайды"?
A) "Күйе-көбелекке"
B) Көбелектерге
C) Инеліктерге
D) Масаларға
E) Шыбындарға
59. Алты аяғы, екі басы, құйрығы бір. Мынау не?
A) Атқа мінген шабандоз
B) Қолтырауын
C) Айдаһар
D) Ұлу
E) Медуза
60. Үйлері жоқ қалалар, суы жоқ өзендер және ағаштары жоқ ормандар қайда бар?
A) Географиялық картада
B) Фильмдерде
C) Қиялда
D) Жұмақта
E) Түнде көретін түстерде
61. Кімдер бір орныда отырып "жүреді"?
A) Шахматшылар
B) Арбадағы мүгедектер
C) Жүргізуші
D) Тракторшы
E) Нашақорлар
62. Бастау оңай, мүмкін, аяқтау қиын.
A) Әңгіме
B) Сым
C) Белдік
D) Жанжал
E) Арақатынас
63. Сұрақ болып табылмайды. Бірақ жауап беруді қажет етеді. Ол не?
A) Сыртқы есіктің қоңырауы немесе телефонның қоңырауы.
B) Хат
C) Жеделхат
D) Достық
E) Жанжал

64. Барлығын көре алатын кезде сіз оны көре алмайсыз,
Ал ештеңе көрінбейтін кезде оны көресіз.

- A) Қараңғылық
- B) Тұман
- C) Өрт
- D) Таңсәрі
- E) Жаңбыр

65. Профессор достарына өз қолымен көкөніс салатын дайындап беруді шешті. Ол үшін оған қажет болды: бұрыш - 3 дана және сонша қызанақ; қияр қызанақтан аздау, бірақ шалғамнан көп. Профессор салатқа қанша түрлі көкөністі қолданды?

- A) 9
- B) 6
- C) 7
- D) 8
- E) 5

66. Сізге тиесілі нәрсе, бірақ сізден гөрі басқалар көп қолданатын нәрсе.
Ол не?

- A) Сіздің есіміңіз
- B) Сіздің бойыңыз
- C) Сіздің мейірімділігіңіз
- D) Сіздің көркіңіз
- E) Сіздің ақыл-қабілетіңіз

67. Құлағында жүрекшесі бар жалғыз құс?

- A) Үкі
- B) Түйеқұс
- C) Тырна
- D) Феникс
- E) Қырғауыл

68. Римдіктер шанышқының дизайнына революциялық жаңалық енгізді-барлық кейінгі модельдер римдік шешімнің жетілдірілген түрі. Римдік жаңалыққа дейін шанықылар қандай болды?

- A) Біртісті
- B) Көптісті
- C) Тұтастісті
- D) Үштісті
- E) Төртбұрышты

69. Ең үлкен жемісі бар өсімдікті атаңыз.

- A) Асқабақ
- B) Қарбыз
- C) Қауын
- D) Қызанақ

Е) Кокос

70. Кез келген ғарышкер ұшу кезінде не жоғалтады?

- A) Салмақ
- B) Оттегі
- C) Әлеммен байланыс
- D) Ұйқы
- E) Қорқыныш

71. Адамның он екі жұп қабырғасы бар. Ненің үш жүзге жуық қабырғасы бар?

- A) Жыланның
- B) Пілдің
- C) Қырықаяқтың
- D) Тасбақаның
- E) Киттердің

72. 90% ы өртеніп, 10% ы тасталатын дақылды атаңыз.

- A) Темекі
- B) Тары
- C) Жүгері
- D) Бидай
- E) Арпа

73. Ең үлкен мүйіздің иесі - мүйізтұмсық (158 см-ге дейін). Ал, ең жұмсақ мүйізі бар қай жәндік?

- A) Ұлу
- B) Ешкі
- C) Ақбөкен
- D) Сиыр
- E) Бұғы

74. Неліктен “бір күндік” жәндіктер тез өледі?

- A) Олардың ас қорыту жүйесі, тіпті аузы жоқ
- B) Олар - жұқпалы ауруға шалдыққан
- C) Олар суыққа төзбейді
- D) Олар ыстыққа төзбейді
- E) Олар у-шу мен жарыққа төзбейді

75. "Бұл ауру. Бірақ өте сирек кездесетін дерт. Өкінішке орай, жұқпалы емес", - деді Гиппократ. Гиппократ не туралы айтты?

- A) Данышпандық туралы
- B) Психика туралы
- C) Ұйқы туралы
- D) Батылдық туралы
- E) Өзілкештік туралы

76. Егер түріктер "ауылды күзет" деп айтқысы келсе олар "қара авыл" дейтін болған. Ал бүгінгі күні ол қалай айтылады?

- A) "Қарауылда!"
- B) "Тоқта!"
- C) "Қатып қал!"
- D) "Кетпе!"

Е) "Қарама!"

77. Юлий Цезарь шеберлерге өз сарбаздарының қалқандары мен қаруларын зергерлік бұйымдармен безендіруді бұйырды. Неге?

- А) Лақтырып тастап кетпеулері үшін
- В) Мотивация үшін
- С) Бедел үшін
- Д) Рухты көтеру үшін
- Е) Батылдық үшін

78. Егер түнгі сағат 12-де жаңбыр жауса, "72 сағаттан кейін күн ашық болады" деп күтуге бола ма?

- А) Жоқ, өйткені 72 сағаттан кейін қайтадан түн ортасы болады
- В) Түскі уақыт болады
- С) Күн болады
- Д) Қар жауады
- Е) Иә, күн ашық болады

79. Шамда 20 лампа бар болған. Оның 5-і жанып кетті. Қанша лампа қалды?

- А) 20 (жиырма шам - 15 жұмыс істейтін және 5 күйген лампа).
- В) 15
- С) 19
- Д) 12
- Е) 5.

80. Қай жәндіктің мұрты өз аяқтарынан ұзын болады?

- А) Тарақанның
- В) Жирафтың
- С) Бұғының
- Д) Медузаның
- Е) Ұлудың

81. Бір джентльмен өзінің досына тапсырыс бойынша суретшіге салдырған портретті көрсетіп тұрып: "Менің әпкелерім де, бауырларым да жоқ, бірақ бұл адамның әкесі - менің әкемнің ұлы болған", - деді. Портретте кім бейнеленген?

- А) Джентльменнің ұлы.
- В) Джентльменнің ағасы.
- С) Джентльменнің атасы.
- Д) Джентльменнің немересі.
- Е) Джентльменнің өзі.

82. Саябақта 8 орындық бар. Үшеуі қайта боялды. Саябақта қанша орындық қалды?

- А) Сегіз
- В) Бес
- С) Алты
- Д) Жеті
- Е) Он

83. Термометр плюс +15 градусты көрсетіп тұр. Егер термометр екеу болса қанша градус көрсеткен болар еді?

- А) + 15 градус
- В) + 30 градус

- C) + 45 градус
- D) + 60 градус
- E) 0 градус

84. Қайсысы ауыр, қайсысы жеңіл: 1 кг мақта немесе 1 кг темір?

- A) Бірдей
- B) 1 кг алма
- C) 1 кг бидай
- D) 1 кг тұз
- E) 1 кг мақта

85. “Екі рет туады, бір рет өледі”?

- A) Жылан
- B) Тасбақа
- C) Кесіртке
- D) Сушаян
- E) Өрмекші

86. Адам бойындағы еш азаймайтын, тек көбейе беретін нәрсе не?

- A) Адамның жасы
- B) Ақыл
- C) Адамның салмағы
- D) Білімпаздық
- E) Достық.

87. Сіз одан көп алған сайын ол үлкейе береді. Ол не?

- A) Шұңқыр
- B) Ақша
- C) Жад
- D) Махаббат
- E) Ластанбау

88. Күн сайын тауға барады, таудан қайтады, бірақ орнында қалады?

- A) Жол
- B) Күн
- C) Ай
- D) Жаңбыр
- E) Өзен

89. Денесіне шеге қағуға болатын жалғыз жануар?

- A) Жылқы
- B) Бұқа
- C) Мүйізтұмсық
- D) Піл
- E) Ит

90. Қандай жануардың терісінен ағаш және мәрмәр тасты жылтырататын егеуіш жасалады?

- A) Ақулалардың
- B) Бұқаның
- C) Мүйізтұмсықтың
- D) Пілдің

Е) Жылқылардың

91. Аш қарынға қанша жұмыртқа жеуге болады?

- A) 1 (қалғандары “аш қарынға жеген“ деп саналмайды).
- B) 10
- C) 2
- D) 3
- E) 0

92. “Әкемнің ұлы, бірақ менің ағам емес”. Кім туралы айтылып тұр?

- A) Немере аға туралы
- B) Туған аға туралы
- C) Менің ұлым
- D) Мен өзім
- E) Менің немерем

93. “Тамақтандырсаңыз ол тіріледі. Шөлін қандырсаңыз, ол өледі”. Ол не?

- A) От
- B) Жануарлар
- C) Өсімдіктер
- D) Достық
- E) Қақтығыстар

94. Отқа жанбайтын және суға батпайтын не?

- A) Мұз
- B) Титан
- C) Шыны
- D) Пластик
- E) Ғалымдардың еңбектері

95. Австралиялықтар қай жәндікті “теңіз арасы” деп атайды?

- A) Медузаны
- B) Пингвиндерді
- C) Итбалықтарды
- D) Теңіз кірпілерін
- E) Кірпікшешенді

96. Үш тауық үш күнде үш жұмыртқа береді. 12 күнде 12 тауық қанша жұмыртқа салады?

- A) 48
- B) 12
- C) 24
- D) 36
- E) 4

97. Адам қолға үйреткен насеком?

- A) Аралар
- B) Көбелектер
- C) Инелік
- D) Масалар
- E) Шыбындар

98. Қандай сұраққа "иә" деп жауап беру мүмкін емес?

- A) "Сіз ұйықтап жатырсыз ба?"»
- B) "Сіз серуендеп жүрсіз бе?"»
- C) "Сіз істеп жатырсыз ба?"»
- D) "Сен бақыттысың ба?"»
- E) "Сен ақылдысың ба?"»

99. Қандай түйінді тарқату мүмкін емес?

- A) Теміржол
- B) Туыстық қатынастар
- C) Мемлекеттік
- D) Махаббат
- E) Қылмыстық

100. Қандай жануарлар әрқашан көздерін ашып ұйықтайды?

- A) Балықтар
- B) Балалар
- C) Маймылдар
- D) Қолтырауындар
- E) Үкі

101. Екі солдат өзеннің сол жағалауына жақындады, олар келесі жағалауға өтуі керек еді. Екі жасөспірім жағаға жақын жерде қайықпен жүзіп жүрді, суда басқа қалқымалы қайықтар болған жоқ. Алайда қайық суда 100 кг-нан артық салмақты көтере алмайды. Сарбаздарды оң жағалауға өткізуді қалай ұйымдастыруға болады және мұны қанша сапарда жасауға болады? Бір сарбазды өткізу үшін екі сапар қажет: бірінші сапарда екі жасөспірім қарсы жағалауға өтеді, екеуінің біреуі сол жерде қалады, ал екінші жасөспірім қайықпен бастапқы жағалауға оралады. Екінші рейсте жасөспірім қайықты солдаттардың біреуіне береді. Солдат оң жағалауға өтіп, қайықты екінші жасөспірімге қайтарады. Екінші жасөспірім бастапқы жағалауға жетеді. Осылайша, бір сарбазды паромға апару үшін екі сапар қажет болса, екеуін судан өткізу үшін неше сапар қажет?

- A) 4 рейс қажет болады
- B) 3 рейс қажет болады
- C) 2 рейс қажет болады
- D) 5 рейс қажет болады
- E) 1 рейс қажет болады

102. Англияда бұл гүлді ақындар жырлаған

Ол сәби перілер мен нәзік эльфтер үшін бесік ретінде қызмет етеді. Отаны - Парсы, ол жерден Түркияға қоныс аударып, ХІХ ғасырда Еуропаға тарады. Голландияда бұл гүлге табыну болды. Амстердамда бұл гүлдің екі үш пиязына (ұрығына) екі тас үй сатып алынғаны туралы тарихи дәлел бар.

- A) Қызғалдақтар
- B) Раушан гүлі
- C) Орхидеялар
- D) Магнолия
- E) Лиандралар

103. Өрттен қорқынышты не бар?

- A) Түтін
- B) Жанартаудың оянуы
- C) Жер сілкінісі
- D) Соғыс
- E) Сел

104. Әнді музыкасыз орындау қалай аталады?

- A) Акапелла
- B) Ария

- C) Хор
- D) Соло
- E) Речитатив

105. Қандай жануардың салмағы 190 тоннаға дейін жетеді?

- A) Көк кит
- B) Гиппопотам
- C) Піл
- D) Мүйізтұмсық
- E) Қолтырауын

106. Катя Ирадан жылдам,
ал Ира Ленадан жылдамырақ.
Сонда, кім бәрінен жылдам қимылдайды?

- A) Катя
- B) Ира
- C) Лена
- D) Надя
- E) Оля

107. Екі көліктің біреуі кең жолмен, екіншісі тар жолмен келе жатыр.
Жүк көлігі тар жолмен келе жатқан жоқ.
Жеңіл көлік қандай жолмен келеді?
Жүк көлігі ше?

- A) Жүк көлігі кең жолмен келе жатыр
- B) Жеңіл көлік кең жолмен келе жатыр

- С) Жүк көлігі кең жолмен келе жатқан жоқ
- Д) Жүк көлігі тар емес жолмен келе жатқан жоқ
- Е) Жеңіл көлік тар жолмен келе жатқан жоқ

108. Вераның терісі Людамен салыстырғанда қара түсті.
Вера Катямен салыстырғанда әлдеқайда ақ түсті.
Олардың ішіндегі ақшылы кім?

- А) Вера
- В) Люда
- С) Катя
- Д) Оля
- Е) Наташа

109. Нені дайындауға болады, бірақ жеуге болмайды?

- А) Сабақ бойынша үй тапсырмасын
- В) Бәліш
- С) Тамақ
- Д) Сусын
- Е) Бауырсақ

110. Толя Игорьден биік,
Игорь Колядан биік.
Сонда, ең ұзыны кім?

- А) Толя
- В) Игорь
- С) Коля
- Д) Юра
- Е) Андрей

111. Құрлықтағы адамдар ауырмайтын ауру?

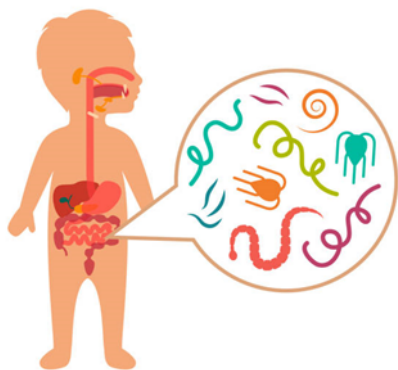
- А) «Теңіз ауруы»
- В) Құтыру
- С) Іш сүзегі
- Д) Летаргиялық ұйқы
- Е) Туретта синдромы

112. Саша Толяға қарағанда көңілді,
Толя Ванядан көңілді.
Сонда, ең көңілдісі кім?

- А) Саша
- В) Толя
- С) Ваня
- Д) Юра

Е) Андрей

113. Қандай құрттардың ішектері болмайды?

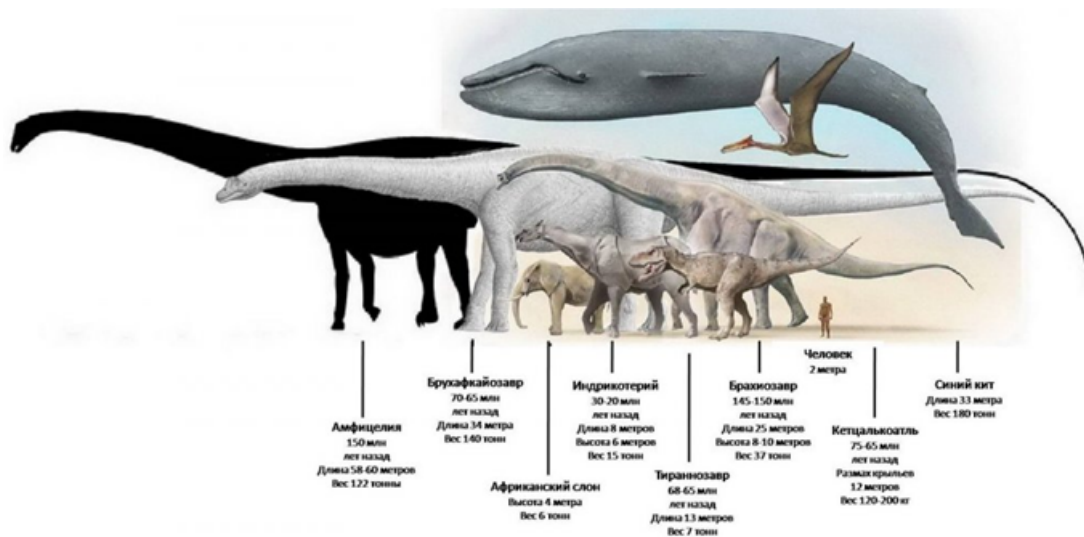
- A) Таспа құрттар
- B) Қосмекенділер
- C) Жұлдызды құрттар
- D) Жауын құрттары
- E) Мұз құрттары

114. Қандай моллюскілерді тірідей жейді?

- A) Устрицалар (Ostreidae)
- B) Брондалған (Polyplacophora)
- C) Қосжақпақтылар (Bivalvia)
- D) Күрекаяқтар (Scaphopoda)
- E) Қарынаяқтылар (Gastropoda)

115. Ең ірі жануар?

- A) Көк кит – «жолақ кит»
- B) Гиппопотам
- C) Мүйізтұмсық
- D) Піл
- E) Мегалодон

116. Өзге организмдегі ағза шырындарымен қоректенетін, басқалардың есебінен өмір сүретін тіршілік қалай аталады?

- A) Паразиттер
- B) Құрттар
- C) Жатыпiшерлер
- D) Арамтамақтар
- E) Өзгенің нанын жегіштер

117. Аралдар салатын су тіршілігі қалай аталады?

- A) Инжу-маржан полиптері
- B) Балықтар
- C) Құрттар
- D) Аралар
- E) Құстар

118. Қандай құстар ұша алмайды?

- A) Түйеқұстар
- B) Тотықұстар
- C) Көгершіндер
- D) Үкілер
- E) Қаршыға құс

119. Бәліш үш бөлікке кесілді.

Бәлішті үшке бөлу үшін барлығы неше тілік жасалды?

- A) Үш
- B) Екі
- C) Бір
- D) Төрт
- E) Бес

120. Терезе әйнегін бес ағайындылардың қайсысы сындырды?

Андрей: «Бұл Витя немесе Толя», - деді.

Витя: «Мұны мен де, Юра да жасаған жоқпыз», - деді.

Дима: «Бұлардың біреуі шындықты айтты, ал екіншісі айтпады», - деді.

Юра: «Жоқ, Дима, сен қателесесің», - деді.

Әкелері кем дегенде үш ағайынды шындықты айтқанына сенімді.

Терезені кім сындырды?

- A) Толя сындырды
- B) Андрей сындырды
- C) Витя сындырды
- D) Дима сындырды
- E) Юра сындырды

121. Маша Светаға қарағанда жылдам жүгіреді.

Света Оляға қарағанда жылдам.

Қай қыз бәрінен жылдам жүгіреді?

- A) Маша
- B) Света
- C) Оля
- D) Надя
- E) Галя

122. Лиза мен Петя саңырауқұлақтар мен жидектерді жинауға орманға барды. Лиза саңырауқұлақ терген жоқпын. Петя не жинады?

- A) Петя саңырауқұлақ жинады
- B) Петя саңырауқұлақ жинамады
- C) Петя жидек жинады
- D) Петя жидек жинамады
- E) Лиза саңырауқұлақ жинады

123. Ираның бойы Клаваға қарағанда 3 см қысқа.

Клава Любадан 5 см қысқа.

Сонда, ең ұзыны кім?

- A) Люба
- B) Клава

- C) Ира
- D) Майя
- E) Надя

124. Екі қайың өсіп тұр. Әр қайыңда төрт бұр (шишка) бар. Екі қайыңда барлығы неше бұр бар?

- A) қайың ағашында бұр (шишка) болмайды
- B) 8 бұр
- C) 7 бұр
- D) 6 бұр
- E) 12 бұр

125. Қандай жәндік өз салмағынан 10 есе ауыр жүкті көтере алады?

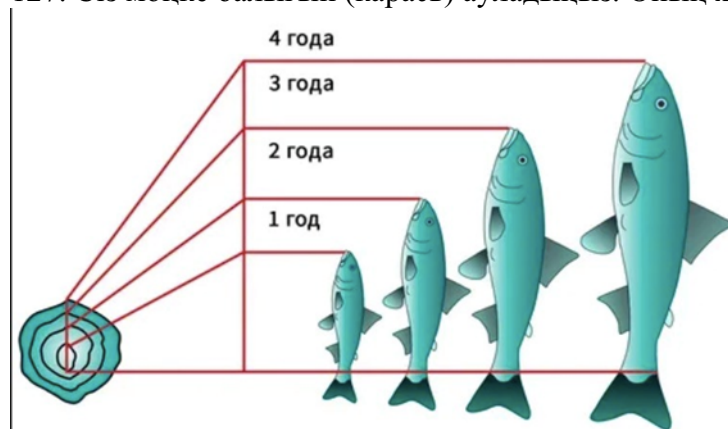

- A) Құмырсқа
- B) Кірпі
- C) Ақуыз
- D) Ара
- E) Тасбақа

126. Су қоймасындағы судың температурасы Цельсий бойынша 17 градус. Онда тіршілік ететін балықтардың дене температурасы қандай?

- A) 18 градус Цельсий
- B) 20 градус Цельсий
- C) 25 градус Цельсий
- D) 22 градус Цельсий
- E) 23 градус Цельсий

127. Сіз мөңке балығын (карась) ауладыңыз. Оның жасы нешеде екенін қалай білеміз?

- A) Қабыршағындағы сақиналарды санаңыз
- B) Балықтың ұзындығын өлшеңіз
- C) Тұмсығының ұшынан құйрық қанатына дейін өлшеңіз
- D) Қабыршақты жамылғыны өлшеңіз

Е) Балықтың қалыңдығын өлшеңіз

128. Қандай организмдер өмір бойы тоқтаусыз өседі?

- A) Маржандар
- B) Киттер
- C) Мөңке балығы
- D) Кірпікшелілер
- E) Сегізаяқтар

129. Оттегісіз ортада өмір сүре алмайтын тіршілік иелері?

- A) Балық
- B) Балдырлар
- C) Гельминттер
- D) Анаэробты микроорганизмдер
- E) Аскаридалар

130. Дөңгелекте 8 спиц бар.

Спицалар арасында қанша бөлік бар?

- A) 7
- B) 8
- C) 6
- D) 5
- E) 3

131. Тоғайға қарай бір топ құс ұшып келді.

Олар бір бұтаққа екеуден қонып еді, бір бұтақ бос қалды.

Әрқайсысы жеке қонып еді, біреуіне бұтақ жетпей қалды.

Тоғайда неше ағаш бар, барлығы қанша құс ұшып келді?

- А) Үш ағаш, төрт құс
- Ә) Төрт ағаш, төрт құс
- С) Төрт ағаш, үш құс
- Д) Үш ағаш, үш құс
- Е) Төрт ағаш, бес құс

132. Толя мен Игорь сурет салып отыр.

Бірі - үйдің, екіншісі - жапырақты бұтақтың бейнесін салуда.

Игорь үйді салмаса, Толя ненің суретін салды?

- А) Толя үйдің суретін салып отыр
- Б) Толя жапырақтың суретін салып отыр
- С) Толя ұшақтың суретін салып отыр
- Д) Толя машинаның суретін салып отыр
- Е) Толя ағаштың суретін салып отыр

133. Үш құрбы ақ, жасыл, көк көйлек, аяқ киім киіп шықты. Бірдей түсті көйлек пен аяқ киім Аняда ғана бар. Валяның аяқ киімі де, көйлегі де аппақ емес. Наташа жасыл аяқ киім киген.

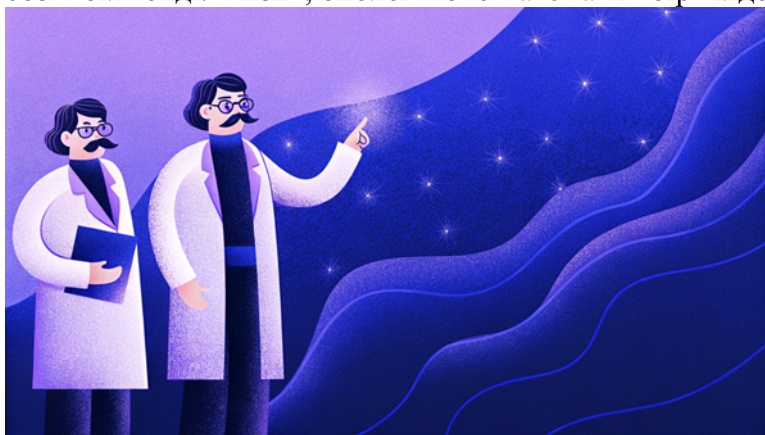
Құрбылардың әрқайсысының көйлектері мен аяқ киімдерінің түсін анықтаңыз.

- А) Наташа көк көйлек пен жасыл туфлимен, Валя - жасыл көйлек пен көк туфлимен, Аня ақ көйлек пен ақ туфлимен шықты. Наташа көк көйлек пен жасыл туфлимен, Аня жасыл көйлек пен көк туфлимен шықты. Валя жасыл көйлек пен көк туфлиде
- Б) Наташа көк көйлек пен жасыл туфлимен, Аня жасыл көйлек пен көк туфлимен шықты
- С) Валя - жасыл көйлек пен көк туфлиде

D) Валя - жасыл көйлек пен көк туфлиде

E) Аня ақ көйлек, ақ туфли киген

134. Халықаралық конгрессте төрт ғалым кездесті: физик, тарихшы, биолог және математик. Олардың ұлттары әртүрлі болды және ғалымдардың әрқайсысы төрт тілдің екеуінде (орыс, ағылшын, француз және итальян) сөйлегенімен, олардың төртеуі де сөйлейтін тіл болмады. Үшеуі де сөйлейтін тіл болды. Ғалымдардың ешқайсысы бір мезгілде французша да, орысша да сөйлемеген. Физик ағылшын тілін білмесе де, биолог пен тарихшы бір-бірімен сөйлескісі келсе, аудармашы қызметін атқара алатын. Тарихшы француз тілінде сөйлейді және математикпен сөйлесе алады, бірақ соңғысы бірде-бір орыс сөзін білмейді. Физик, биолог және математик бір тілде бірге сөйлесе алмайды.

Әрбір ғалым қандай екі тілді біледі?

A) Физик француз және итальян тілдерінде, тарихшы орыс және итальян тілдерінде, биолог ағылшын және француз тілдерінде, математик ағылшын және итальян тілдерінде сөйлейді.

B) Физик орыс және итальян тілдерінде, биолог ағылшын және француз тілдерінде, математик ағылшын және итальян тілдерінде сөйлейді.

C) Физик ағылшын және француз тілдерінде, тарихшы орыс және итальян тілдерінде, биолог ағылшын және француз тілдерінде, математик француз және итальян тілдерінде сөйлейді.

D) Физик араб және итальян тілдерінде, тарихшы француз және испан тілдерінде, биолог ағылшын және француз тілдерінде, математик ағылшын және итальян тілдерінде сөйлейді.

E) Физик француз және итальян тілдерінде, тарихшы орыс және итальян тілдерінде, биолог ағылшын және француз тілдерінде, математик ағылшын және итальян тілдерінде сөйлейді.

135. Кино билеттеріне кезекте тұрғандар: Юра, Миша, Володя, Саша және Олег.

Белгілі болғаны:

1) Юра билетті Мишадан ерте, бірақ Олегтен кеш сатып алады.

2) Володя мен Олег бір-бірінің қасында тұрған жоқ.

3) Саша Олегке, Юраға немесе Володяға жақын тұрған жоқ.

Кезекте кім кімнен кейін тұр?

- A) Ұлдар келесі ретпен тұр: Олег, Юра, Володя, Миша және Саша
- B) Миша мен Саша, Олег, Юра, Володя
- C) Юра, Володя, Миша және Саша, Олег
- D) Саша, Олег, Юра, Миша және Володя
- E) Саша, Миша, Володя, Олег, Юра

136. Отбасыда үш перзент бар.

Ұлдардан гөрі қыздар көп.
Отбасында неше әпке бар?

- A) Екі әпкесі бар
- B) Екі ұл, бір әпкесі бар
- C) Бір әпкесі, екі інісі бар
- D) Үш әпкесі бар
- E) Үш інісі бар

137. Отбасында төрт бала бар. Олар 5, 8, 13 және 15 жаста. Балалардың есімдері - Аня, Боря, Вера және Галя.

Бір қыз бала бақшаға барса, Аня Борядан үлкен болса, Аня мен Вераның жасының қосындысы үшке бөлінсе, әр бала неше жаста?

- A) Вера 5 жаста, Бор 8 жаста, Аня 13 жаста, Галя 15 жаста
- B) Вера 5 жаста, Боря 8 жаста, Аня 13 жаста, Галя 5 жаста
- C) Вера 15 жаста, Боря 18 жаста, Аня 3 жаста, Галя 5 жаста
- D) Вера 5 жаста, Бор 8 жаста, Аня 13 жаста, Галя 12 жаста
- E) Вера 3 жаста, Бор 8 жаста, Аня 3 жаста, Галя 5 жаста

Шешім. Аня мен Вераның жасының қосындысы үшке бөлінеді және бұл бір қыз 5 жаста, екіншісі 13 жаста болған жағдайда мүмкін болады. Бірақ мәселе бойынша Аня Борядан үлкен. Демек, Аня 13 жаста, ал Вера 5 жаста. Сонымен бірге Галя 15 жаста екені анық.

138. Саша Игорьден 10 жас кіші.

Игорь Лешадан 2 жас үлкен.

Ең жасы кім?

- A) Саша

- В) Леша
- С) Игорь
- Д) Дима
- Е) Юра

139. Төрт қыз әңгімелесіп отыр: Аня, Валя, Галя және Надя.

- 1) Жасыл көйлектегі қыз - Аня емес, Валя емес - көк көйлектегі қыз бен Надяның арасында тұрады.
  - 2) Ақ көйлек киген қыз қызғылт көйлекті қыз бен Валяның арасында тұрады. Әр қыз қандай түсті көйлек киеді?
- А) Галяның көйлегі жасыл, Надяныкі қызғылт, Валяныкі көк, Аняныкі ақ.
  - В) Галя қызыл түсті көйлек киген
  - С) Надя ақ түсті көйлек киген
  - Д) Валя қызғылт түсті көйлек киген
  - Е) Аня көк көйлек киген

140. Төрт дос (Петя, Боря, Алеша және Коля) апаларымен бірге мектептегі Жаңа жылдық балға барды.

Бірінші би кезінде олардың әрқайсысы өз әпке-қарындастарынан өзгелермен биледі. Лена - Петямен, Светлана - Наташаның ағасымен, Оля - Светлананың ағасымен, Боря - Алешаның әпкесімен, Алеша Петяның әпкесімен биледі. Кім-кімнің ағасы? Кім кіммен билеген?

- А) Петя - Оляның ағасы, Петя Ленамен биледі
Боря - Наташаның ағасы, Боря Светланамен биледі
Алеша - Светлананың ағасы, Алеша Олямен биледі
Коля - Ленаның ағасы, Коля Наташамен биледі
- В) Петя - Наташаның ағасы, ал Боря Светланамен биледі
- С) Коля - Оляның ағасы, ал Петя Ленамен биледі
- Д) Алеша - Светлананың ағасы, Алеша Олямен биледі
- Е) Алеша Ленаның ағасы, Коля Наташамен биледі

141. Миша Олегтен күшті,
Миша Петядан әлсіз.

Ең күштілері кім?

- А) Петя
- В) Миша
- С) Олег
- Д) Алексей
- Е) Иван

142. Ең ірі маймыл қайсысы?

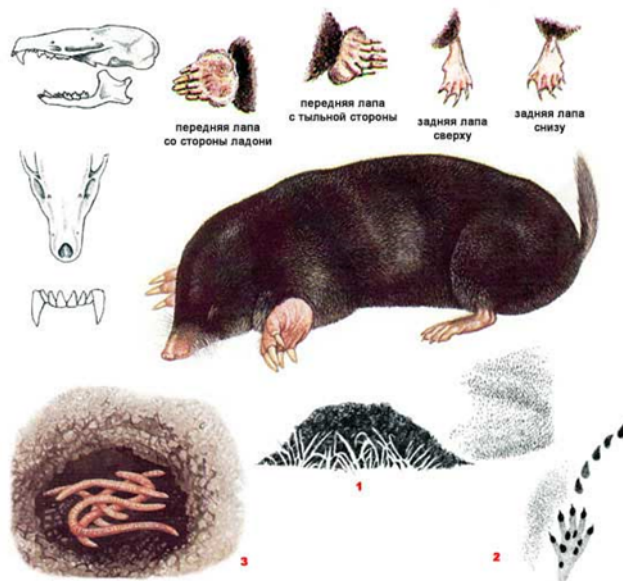

- A) Горилла
- B) Непалдық сұр лангур
- C) Мандрель
- D) Тибет макакасы
- E) Сары бабуиндар

143. Жүзге дейінгі сандардың қосындысы неге тең?

- A) 1-ден 100-ге (қоса алғанда) дейінгі сандардың қосындысы 5050-ге, 1-ден 100-ге дейінгі сандардың қосындысы (100-ді қоспағанда) 4950-ге тең.
- B) 5050
- C) 5000
- D) 4500
- E) 4900

144. Көртышқан қыс мезгіліне арналған азықты қалай дайындайды?

- A) Бастарын кесіп, қоймаға салады
- B) Жерге көмеді
- C) Жапырақтарға орап қояды

- D) Кептіреді
- E) Ұсақтайды және жинап қояды

145. Көктемнің алғашқы хабаршысы қандай құстар?

- A) Қарғалар
- B) Бұлғаулар
- C) Жұлдызқұрттар
- D) Қарақұйрықтар
- E) Далалық қызғыш құс

146. Құйрығы үш метрлік этеш сорты қай елде шығарылды?

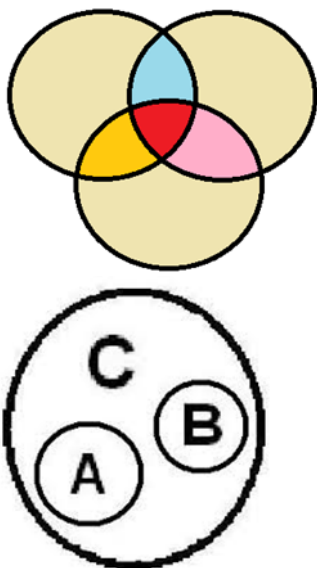
- A) Жапонияда
- B) Австралияда
- C) Австрияда
- D) Тайландта
- E) Индонезияда

147. Қай жәндіктің есту қабілеті жоқ?

- A) Шыбында
- B) Инелікте
- C) Масада
- D) Көбелекте
- E) Тарақанда

148. «Студент» және «спортшы» ұғымдарының арасындағы байланысты анықтаңыз:

- A) Қиылысу
- B) Бағыныштылық
- C) Ерекшелік
- D) Сәйкестік
- E) Қайшылық

149. (Жауапсыз махаббат).

Үш жас жігіт: Коля, Петя және Юра үш қызға ғашық: Таня, Зина және Галя. Бірақ бұл жауапсыз махаббат.

1. Коля - Таняны жақсы көретін жас жігітке ғашық болған қызды жақсы көреді.
2. Петя - Зинаны жақсы көретін жас жігітке ғашық болған қызды жақсы көреді.
3. Зина Юраны жақсы көрмейді.

Кім кімге ғашық?

- A) Коля – Галяға, Галя – Петяға, Петя – Таняға, Таня – Юраға, Юра – Зинаға, Зина – Коляға ғашық.
- B) Коля Таняны жақсы көреді

- С) Петя Зинаны жақсы көреді
- Д) Тая Юраны жақсы көреді
- Е) Петя Галяға ғашық

150. Қандай қосмекенділер бір жылда төрт рет терісін ауыстырады және әр жолы алдыңғысын өзі жейді.

- А) Бақалар
- В) Жыландар
- С) Шаян
- Д) Сегізаяқтар
- Е) Жыланбалықтар мен сәулелер

151. «Икебана» гүл шоғын жинау өнері қай елде қалыптасты?

- А) Жапонияда
- В) Қытайда
- С) Тайландта
- Д) Тайванда
- Е) Малайзияда

152. Қайсы гүл Күннің және Жапонияның символы саналады?

- А) Хризантема
- В) Пиондар
- С) Қызғалдақ
- Д) Гербера
- Е) Гортензиялар

153. Қандай гүл өз-өзіне сұқтанып, тек өзін ғана тамашалайды?

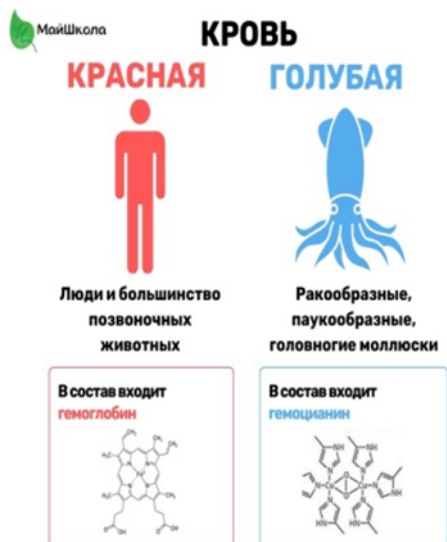
- A) Нарцисс
- B) Гортензиялар
- C) Хризантема
- D) Гербера
- E) Пиондар

154. Қандай тірі тіршіліктің бойында үш жүректен бар?

- A) Сегізаяқ, кеспе, кальмар
- B) Бақалар, жыландар
- C) Шаяндар, сегізаяқтар
- D) Жыланбалықтар мен сәулелер
- E) Киттер, кірпікшелілер

155. Моллюсктердің қанының түсі қандай?

- A) Көилдір
- B) Мөлдiр
- C) Қызыл
- D) Сұр
- E) Қара

156. Қай өсімдіктен бал жақсы жиналады?

- A) Линден
- B) Жалбыз
- C) Қарақұмық
- D) Жоңышқа
- E) Бақ-бақ

157. Құрлықтағы ең жылдам хайуанат?

- A) Гепард, 110 км/сағ.
- B) Түйеқұс
- C) Кенгуру
- D) Барыс
- E) Жолбарыс

158. Табиғаттағы ең жіңішке жіп?

- A) Веб
- B) Табиғи жіп
- C) Синтетикалық жіп
- D) Нейлон жіп
- E) Жібек жіп

159. Қай жылан түкіреді?

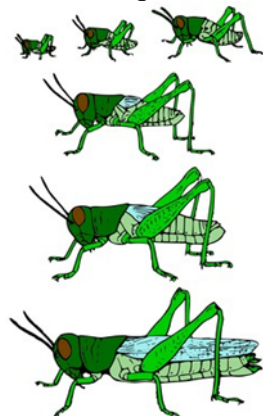
- A) Кобра
- B) Боа тартқышы
- C) Сужылан
- D) Мамба
- E) Анаконда

160. Ең ұзын тілдің иегері?

- A) «Құмырсқажегіш», ұзындығы 61 см.
- B) Жылан
- C) Сиыр
- D) Жираф
- E) Комодо айдаһары

161. Шегірткенің құлағы қайда орналасқан?

- A) Аяғында
- B) Маңдайында
- C) Қанаттарында
- D) Артқы жағында
- E) Құйрығында

162. Бекас-құстың маңыраған даусы қай жерінен шығады?

- A) Құйрық
- B) Іш
- C) Бас
- D) Қанаттарынан
- E) Бүкіл денесінен

163. Қандай жануар тамақ ішкеннен кейін тісін жуады - аузын шаяды?

- A) Жолбарыс
- B) Түйе
- C) Аю
- D) Піл
- E) Жираф

164. Қандай құстардың қанаттары қырлы болады?

У каких птиц крылья покрыты не перьями, а чешуей?

У пингинов

- A) Пингвиндердің
- B) Пеликандардың
- C) Құтанның
- D) Ләйлектің

Е) Қаздың

165. Қандай хайуанаттың мойын омыртқалары көбірек?

- А) Жираф
- В) Шошқа
- С) Піл
- Д) Қолтырауын
- Е) Жылан

166. Түйе су қорын қайда сақтайды?

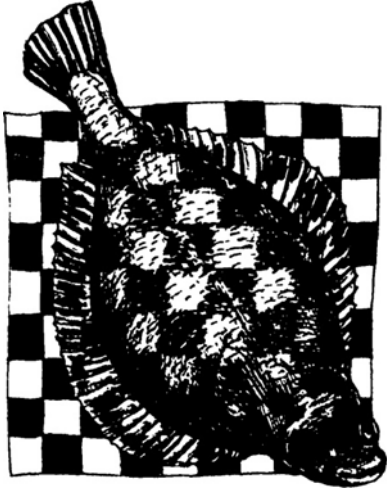
- А) Қанында
- В) Өркешінде
- С) Асқазанда
- Д) Тері астында
- Е) Денеде

167. Сіріңке қандай ағаштан жасалады?

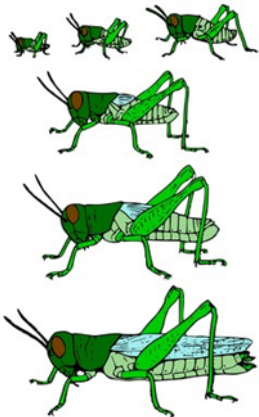
- А) Көктерек
- В) Қайың
- С) Үйеңкі
- Д) Емен
- Е) Тал

168. Қандай балық шахмат тақтасына айнала алады?

- A) Камбала
- B) Тұқы
- C) Иваси
- D) Килька
- E) Мөңке балығы

169. Шегірткенің шырылы қалай шығады?

- A) Аяқты қанатқа үйкеу арқылы
- B) Іш
- C) Бас
- D) Таразылар
- E) Бүкіл денемен

170. Қандай құстың қанаты мүлде жоқ?

- A) Киви-киви
- B) Пингвин
- C) Түйеқұс
- D) Тотықұс
- E) Шағала

171. Қай хайуанаттың бойындағы майы жасыл түсті?

- A) Қолтырауын
- B) Гишпопотам
- C) Мүйізтұмсық
- D) Жылан
- E) Бақа

172. Қандай өсімдіктердің жапырақтары Күннің бағытын көрсете алады?

-
- A) Жабайы салат, сільфий, эвкалипт
  - B) Жаңғақ
  - C) Қылқан жапырақты ағаштар
  - D) Қарағай
  - E) Кипарис

173. Дүние жүзіндегі ең үлкен өрмекші қандай?

А) А) әлемдегі ең ірі өрмекші - *Heteropoda maxima* (лат.), Sparassidae тұқымдасынан, Лаостың Хаммуан провинциясында тіршілік етеді. Ұрғашыларының денесінің ұзындығы 4,6 см-ге дейін барады, аталықтары шамамен 3,0 см. Аяқ-қолдарының аралығы 25-тен 30 см-ге дейін.

Оңтүстік Америкадағы Голиат «Құс жегіші» аяқ-қолдарының ұзындығы бойынша одан кіші, бірақ дене мөлшері бойынша одан айтарлықтай асып түседі

- В) Кенелер (Акари)
- С) Шаяндар (скорпиондалар)
- Д) Сушаяндар
- Е) Қаракұрт

174. Жер бетіндегі ең үлкен жылан

- А) Анаконда, 9 м дейін.
- В) Молга
- С) Қара мамба
- Д) Қайсақа
- Е) Бумсленг

175. Қай акуланың көздері бір-бірінен 2 метр қашықтықта орналасқан?

- A) Балға балық (Carcharhiniformes)
- B) Үлкен ақ акула (Lamniformes)
- C) Қара ұшты акула (Katranidae)
- D) Ала акула (Wobbegongiformes)
- E) Аапон ара балығы (Sawfish)

176. Қай көбелек саяхаттағанды ұнатады: күзде оңтүстікке, Африкаға құстарша ұшып кетіп, көктемде кері қайтады.

- A) Боялған көбелек
- B) Адмирал
- C) Аполлон Мнемосин
- D) Автоной мариголдтары
- E) Ағаш көбелегі

177. Қай бақа өзінің итбалықтарына арнап терезесі, шатыры бар, бірақ есігі жоқ үй салады?

- A) Темір ұстасы – квакша бақасы
- B) Қиыршығыстық бақа
- C) Сібірлік бақа
- D) Шөпте жүретін бақа

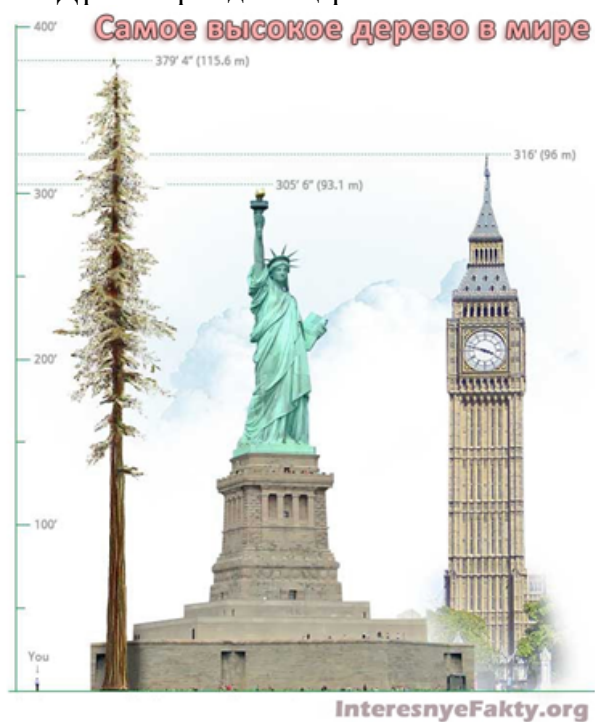
Е) Көлдегі бақалар

178. Қандай жылан соқыр болса да бәрін естиді, иіссіз-ақ жылуды «көреді».

- А) Қалқантұмсық жылан
- В) Анаконда
- С) Сужылан
- Д) Аспид
- Е) Африкалық бумсленг

179. Дүние жүзіндегі ең ұзын ағаш

- А) 187 м-ге дейінгі эвкалипт ағашы
- В) Секвоия
- С) Арша
- Д) Шырша
- Е) Кипарис

180. Кең жайыла өсетін үлкен ағаш

- A) Секвойя
- B) Арша
- C) Кипарис
- D) Эвкалипт
- E) Шырша

181. Ең берік ағаш

- A) Темір ағаш – «Parrotia persica»
- B) Пандо
- C) Журупа емені
- D) Ескі Тикко
- E) Ескі Расмус

182. Суда қалқып жүретін ең үлкен қалқыма-өсімдік?

- A) «Виктория Регия» - жапырақтарының диаметрі 2 м-ге жуық, 50 кг-ға дейінгі дисперсті жүктемеге төтеп бере алады
- B) Macrocytis балдырларының ұзындығы 200 метрге жетеді
- C) Nereocystis, ұзындығы 200 метрге жетеді

- D) Теңіз балдырлары
- E) Ірі су лалагүлі: «Виктория боливия» – жапырағының диаметрі 3 м.

183. Алып гүлдер?

- A) «Rafflesia Arnoldii» - гүлінің ұзындығы 1 метр, гүлінің салмағы 10 кг-ға жуық.
- B) «Титан арум»
- C) «Магнолия Кампбеллиі»
- D) «Талипотты пальма»
- E) Алып лотос

184. Қандай құс қатты аязда балапан шығарады?

- A) Айқыш құс (клест)
- B) Патша құс (зимородок)
- C) Тоқылдақ
- D) Тит (синица)
- E) Ақ үкі

185. Шаңғы жасау үшін қандай ағаш қолданылады?

- A) Қайың
- B) Көктерек

- C) Үйеңкі
- D) Емен
- E) Тал

186. Белгілі ойды жеткізуге арналған сөз немесе сөз тіркесі қалай аталады?

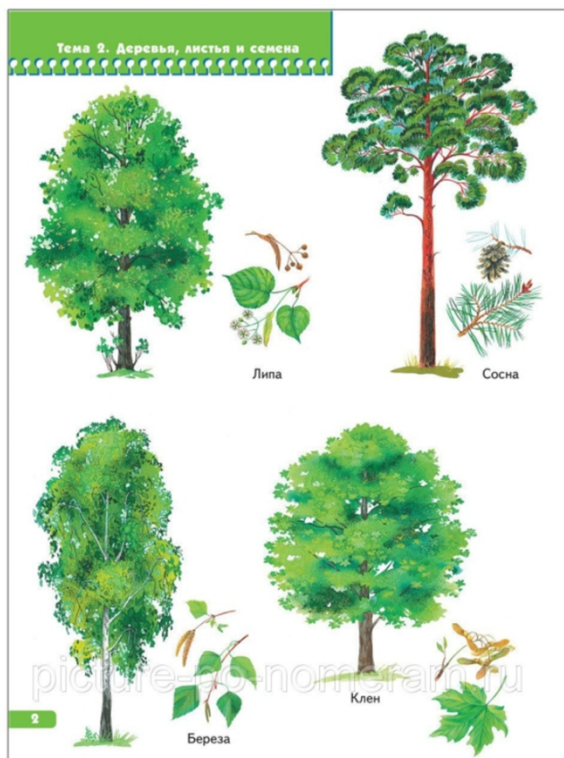
- A) Термин
- B) Омонимдер
- C) Синонимдер
- D) Категория
- E) Предикат

187. Ұлудың тістері бар ма?

- A) Иә, бар. Ұлудың тістері тілінде орналасқан. Ұлудың 135 қатардан тұратын тістері бар. Әр қатарда 105 тіс бар. Барлығы 14175 тісі бар.
- B) Тістері жоқ
- C) 100 тіс
- D) 80 тіс
- E) 40 тіс

188. Қарағайлар орташа есеппен неше жыл өмір сүреді ?

- A) 120-140 ЖЫЛ
- B) 100 ЖЫЛ
- C) 110 ЖЫЛ

D) 115 жыл

E) 130 жыл

189. «Тауықтар ұшады, өйткені тауықтар - құс, ал барлық құстар ұшады» деген пікірдің дрыс болмау себебін анықтаңыз:

A) Аргументтің сенімсіздігі

B) Дәлелдердегі қайшылық

C) Дәлелдердің жеткіліксіздігі

D) Жалпылау ережелерін бұзу

E) Шектеу ережелерін бұзу

190. Каштан ағашында орта есеппен қанша жапырақ болады?

A) 19 мың

B) 18 мың

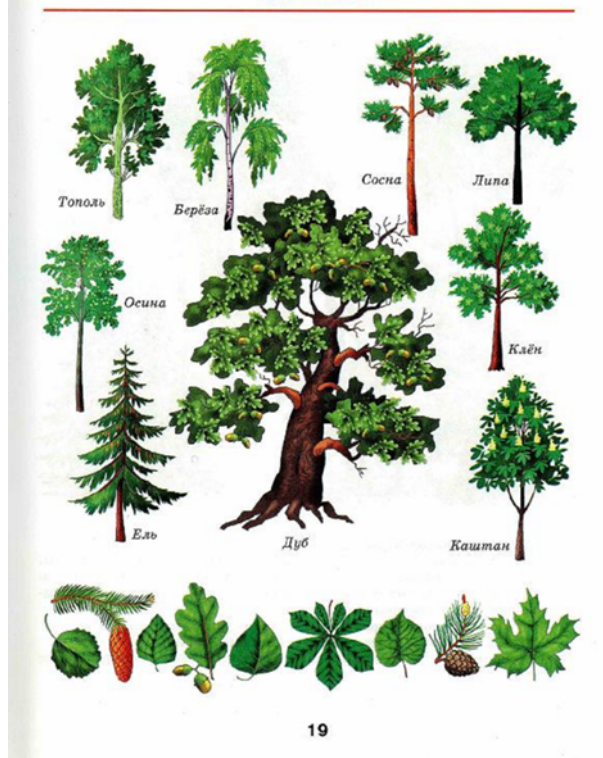
C) 20 мың

D) 10 мың

E) 15 мың

191. Теректе орта есеппен қанша жапырақ бар?

ДЕРЕВЬЯ

- A) 70 мыңнан 119 мыңға дейін
- B) 60 мыңнан 120 мыңға дейін
- C) 50 мыңнан 110 мыңға дейін
- D) 40 мыңнан 119 мыңға дейін
- E) 30 мыңнан 119 мыңға дейін

192. Онсыз адам өмірі мүмкін емес табиғи шудың шегі қай деңгейде болғаны дұрыс?

- A) Рұқсат етілген дыбыс шегі 80-85 децибел. 130 дцб. адамда ауырсыну тудырады, 150 дцб. адам төзгісіз азап әкеледі
- B) Сыбдырлаған шөп – 10 децибел
- C) Қатты сөйлеу - 60-70 децибел
- D) Көше көлігінің шуы 80-100 децибел
- E) Максималды дыбыс деңгейі 110 дБА-дан аспауы керек, ал импульстік шу үшін - 125 дБА. Тіпті кез келген октава диапазонында дыбыс қысымының деңгейі 135 дБ жоғары аймақтарда қысқа мерзімді болуға тыйым салынады

193. Дүние жүзіндегі ең үлкен кесіртке ?

- A) Комодо кесірткесі
- B) Мегалания (*Varanus priscus*, [син. *Megalania prisca*])
- C) Жасыл игуана – ұзындығы 1,5 метр, салмағы – 7 кг.

D) Қолтырауындар

E) Ұшатын айдаһар (лат. Draco) — кесірткелер тұқымдасының Оңтүстік-Шығыс Азияда мекендейтін ағама тұқымдасы

194. Дүние жүзіндегі ең ірі жыртқыш қандай?

A) Ақ аю

B) Қара қаймандар

C) Миссисипи аллигаторы

D) Қоңыр аюлар

E) Қасқырлардың үйірлері

195. Орман хайуанаттарының ішіндегі ең ірі, тұяқты жануар?

A) Бұлан (лось)

B) Тау ешкілері

C) Зебралар

D) Ақбөкен

E) Жабайы қабандар

196. Дүние жүзіндегі ең ірі сүтқоректі жануар?

A) Морж

B) Тангалунга

C) Антарктикалық піл итбалығы (лат. *Mirounga leonina*)

D) Ала гиена

E) Жолақты мангуст

197. Пианиноны қандай ағаштан жасайды ?

Сосна

Ель

- A) Шыршадан
- B) Көктеректен
- C) Қайың
- D) Үйеңкі
- E) Емен

198. Дүние жүзіндегі ең үлкен көбелек ?

- A) Агриппина - қанатының ұзындығы 27 см.
- B) Геркулес көбелегі, немесе *Coscinocera hercules* (лат. *Coscinocera hercules*) - қанаттары 27 см-ге дейін жетеді
- C) *Saturnia atlas Atlas* – қанатының ұзындығы 26 см-ге дейін
- D) Маактың қарлығаш құйрығы – қанаты 13,5 см-ге дейін
- E) Ажал бас сұңқар көбелегі - өлшемі 46-60 мм. Қанаттары: 80-120 мм.

199. Жер бетінде тіршілік еткен қалталы хайуанаттардың ең күштісі?

- A) Тилацин
- B) Алып кенгуру
- C) Вирджиния опоссумы
- D) Тасмания шайтаны
- E) Қызыл кенгуру

200. Ең ірі сүтқоректі жануар?

- А) Африка пілі – биіктігі 4 м, салмағы 7 тоннаға дейін
- В) Тұзды су қолтырауыны – салмағы 800 кг.
- С) финвал (*Balaenoptera physalus*), ең ірі теңіз сүтқоректісі – ұзындығы 26 метрге дейін, салмағы 80 т.
- Д) Кашалот (*Physeter macrocephalus*) – үлкен тісті жыртқыш, ұзындығы 24 метрге дейін, салмағы 50 тоннаға дейін
- Е) Ақ аю (*Ursus maritimus*) – салмағы 800 кг.

201. Ежелгі Египетте мысықтар – жеңіс символы ретінде дәріптелген. Ал онда мысырлықтар қандай жануарды зұлымдық пен жойылудың символы деп санады?

- А) Гиппопотам (Бегемот)
- В) Тінтуір (тышқан)
- С) Қолтырауын
- Д) Мысық
- Е) Бүркіт

202. Жапондықтар қандай жануарды «арқасы ісіп кеткен жылқы» деп атайды?

- А) Түйе
- В) Піл

- С) Мүйізтұмсық
D) Бұлан
E) Динозавр
203. Қай жануар артқы аяқтарын алға қойып жүгіреді?
A) Қоян
B) Жолбарыс
C) Елік
D) Барыс
E) Кенгуру
204. Қандай жәндік орман алқаптарын зиянды шыбындардан қорғайды?
A) Инелік
B) Шмель
C) Шегіртке
D) Бал арасы
E) Ара
205. Ертеде қандай жануар оттың рухы деп саналған?
A) Саламандр
B) Тритон
C) Бақа
D) Жылан
E) Мысық
206. Токио мен Парижде қандай жануарды тойлайды?
A) Бақа
B) Саламандр
C) Құрт
D) Көбелек
E) Ит
207. Көкек-араларды неліктен «көкек» деп атайды?
A) Көкек-аралар жұмыртқаларын басқа жәндіктердің ұяларына салады
B) Әрдайым көкек құстарының жанында ұшады
C) Түсі көкекке ұқсайды
D) Тобымен ұшады
E) Мүйіздері бар
208. «Інжілде» қай жануар туралы ешқашан айтылмайды?
A) Мысық
B) Қой
C) Ит
D) Скорпион
E) Саламандр
209. Жер бетіндегі ең қатты дыбыстарды қай жануар шығарады?
A) Кит
B) Гиппопотам
C) Қоңыр аю
D) Піл
E) Айдаһар
210. Қай құс қамшының жарығы мен иттің үргеніне еліктейді?
A) Starling
B) Magpie
C) Тоқылдақ
D) Көгершін
E) Лейлек
211. Францияда қандай құсты «ұшатын егеуқұйрық» деп атайды?

- A) Көгершін
  - B) Делек
  - C) Альбатрос
  - D) Жарқанат
  - E) Сауысқан
212. Қай жануар мәңгі өлмейтін, ажалсыз деп саналады?
- A) Қызыл медуза
  - B) Тұзды су қолтырауыны
  - C) Бульдог құмырсқасы
  - D) Жылан
  - E) Саламандр
213. Қай жануардың денесінде миы болмайды?
- A) Теңіз жұлдызы
  - B) Шаян
  - C) Ара
  - D) Медуза
  - E) Құрт
214. Тірі организмдерді өлі заттардан ажырататын қасиеттерді атаңыз:
- A) Қоршаған ортамен зат алмасуы
  - B) Қозғалыс
  - C) Өлшемдерінің өзгеруі
  - D) Түстің өзгеруі
  - E) Энергияның бөлінуі
215. «Жасуша» ұғымын алғаш енгізген кім?
- A) Роберт Гук
  - B) Вирхов
  - C) Аристотель
  - D) Сократ
  - E) Платон
216. Чарльз Дарвиннің пікірінше, көптүрліліктің негізінде не жатыр?
- A) Тұқым қуалаушылық өзгергіштік және табиғи сұрыпталу
  - B) Көбею
  - C) Ұрпақтардың көбеюі
  - D) Барлығының барлығына қарсы күресі
  - E) Джунгли заңы
217. Жануарлар дүниесіндегі бәсекелестік нелердің арасында пайда болады?
- A) Ұқсас түрлер арасында
  - B) Жыртқыштар мен паразиттер арасында
  - C) Күштілер мен әлсіздер арасында
  - D) Ата-аналар мен балалар арасында
  - E) Сүтқоректілер мен бауырымен жорғалаушылар арасында
218. Тірі тіршіліктің ең кіші бірлігі қандай?
- A) Жасуша
  - B) Мүше
  - C) Түйіршік
  - D) Бөлшек
  - E) Квант
219. Денсаулықты сақтау және адамның жұмысы мен демалысын дұрыс ұйымдастыру ғылымы қалай аталады?
- A) Гигиена
  - B) Антропология
  - C) Зоология

- D) Физиология
 E) Биология
220. Адамның тұқым қуалау материалы...
- A) ДНҚ
 B) Жасуша
 C) Ядро
 D) Митохондрия
 E) Цитоплазма
221. Адам терісі негізінен неден тұрады?
- A) Эпителий тінінен
 B) Дәнекер тінінен
 C) Жиырылғыш тіннен
 D) Жүйке тінінен
 E) Бұлшықеттерден
222. Адамда қанша қабырға бар?
- A) 12 жұп
 B) 6 жұп
 C) 6 жұп
 D) 12 қабырға
 E) 20 қабырға
223. Бірінші (нөлдік) топтағы қанды қай топтағы адамдарға құюға болады?
- A) Тек бірінші топтағыларға
 B) Тек екінші топтағыларға
 C) Тек үшінші топтағыларға
 D) Тек төртінші топтағыларға
 E) Кез келген топтағыларға
224. Вакцинация нәтижесінде:
- A) Табиғи белсенді иммунитет қалыптасады
 B) Табиғи пассивті иммунитет қалыптасады
 C) Жасанды белсенді иммунитет қалыптасады
 D) Жасанды пассивті иммунитет қалыптасады
 E) Иммунитет толығымен жойылады
225. Адамның жүйке жүйесіне жатпайтын не?
- A) Сүйек кемігі
 B) Ми
 C) Жұлын
 D) Нейроглия
 E) Ми
226. Төмендегі организмдердің қайсысында жасушалық құрылым жоқ?
- A) Вирустар
 B) Бактериялар
 C) Балдырлар
 D) Саңырауқұлақтар
 E) Кох таяқшалары
227. Бактериялар қашан пайда болды?
- A) Шамамен 4,0–3,5 миллиард жыл бұрын
 B) «Үлкен жарылыстан» кейін бірден
 C) Жердің пайда болуы кезінде бірден
 D) 500 000 жыл бұрын
 E) 100 миллиард жыл бұрын
228. Таяқша тәрізді бактериялар:

- A) Бациллалар
  - B) Спириллалар
  - C) Вирустар
  - D) Вибриондар
  - E) Саңырауқұлақтар
229. Бактериялардың көбеюі мынадай жолдармен іске асады:
- A) Жасушалардың бөлінуі
  - B) Бүршіктену арқылы
  - C) Гифальды түзілімдер
  - D) Споралар мен кисталардың таралуы
  - E) Жыныстық қатынас
230. Неліктен қолыңызды антибактериалды сабынмен немесе зарарсыздандырғышпен жиі жууға болмайды?
- A) Олар пайдалы және зиянды бактерияларды өлтіреді
  - B) Құрамында қауіпті бактериялар бар
  - C) Теріні ерітеді
  - D) Пайдалы бактерияларды ғана өлтіреді
  - E) Теріні құрғатады
231. Бактериялардың тіршілігі үшін аса қажет нәрсе не?
- A) Қант
  - B) Су
  - C) Ауа
  - D) Адам денесінің температурасы
  - E) Оттегі
232. Сүттің бұзылуына жол бермеу үшін оны арнайы ыдыста 65°C дейін 30 минут қыздырады. Бұл әдісті ашқан:
- A) Луи Пастер
  - B) Луи Кох
  - C) Энтони ван Левенгук
  - D) Илья Мечников
  - E) Иван Павлов
233. Антибиотиктер – бұл:
- A) Пайдалы және зиянды бактерияларды өлтіретін дәрілер
  - B) Тек зиянды бактерияларды өлтіретін дәрілер
  - C) Барлық тірі организмдерді өлтіретін заттар
  - D) Ағзаның ауруға төзімділігін төмендететін заттар
  - E) Ағза ресурстарын толық жоятын заттар
234. Бактериялар таралмайтын, берілмейтін жолды көрсетіңіз:
- A) Терінің жарақатсыз, бүтін болуы
  - B) Түшкіру, жөтелу арқылы
  - C) Қан арқылы
  - D) Су арқылы
  - E) Ортақ заттарды пайдалану арқылы
235. Жер бетіндегі тірі тіршіліктің ең көп таралған түрін атаңыз:
- A) Жәндіктер
  - B) Өрмекшітәрізділер
  - C) Шаянтәрізділер
  - D) Ұлулар
  - E) Сүтқоректілер
236. Қандай зерттеу әдісі сызғыш пен таразыны пайдалану арқылы жүргізіледі?
- A) Өлшеу
  - B) Бақылау

- C) Зерттеу
 D) Тәжірибе
 E) Салыстыру
237. Төмендегі организмдердің қайсысының жасушалық құрылымы жоқ?
 A) Вирустар
 B) Кірпікшелер
 C) Бактериялар
 D) Саңырауқұлақтар
 E) Эукариоттар
238. Су қабаты дегеніміз:
 A) Гидросфера
 B) Атмосфера
 C) Литосфера
 D) Стратосфера
 E) Мантия
239. Жануарлар жүйесіндегі ең кіші бірлікті көрсетіңіз:
 A) Түр
 B) Тұқым
 C) Туыс
 D) Класс
 E) Отряд
240. Қандай өсімдіктер ежелгі болып саналмайды?
 A) Жапырақты ағаштар, шалғынды шөптер, дәнді дақылдар және бақша гүлдері
 B) Балдырлар
 C) Папоротниктер
 D) Мүктер
 E) Сағақшабақтар
241. Балдырлар қалай тыныс алады?
 A) Олардың бүкіл дене беті арқылы
 B) Желбезектер арқылы
 C) Арнайы устьицалар арқылы
 D) Өзгертілген жапырақтар арқылы
 E) Тамыршалар арқылы
242. Жансыз табиғаттың тірі организмдерге тікелей немесе жанама әсері қандай факторға байланысты?
 A) Абиотикалық
 B) Биологиялық
 C) Антропогендік
 D) Экологиялық
 E) Психологиялық
243. Қай таксономиялық санат ең үлкен?
 A) Патшалық
 B) Тұқым
 C) Туыс
 D) Түр
 E) Топ
244. Дамыған, сөйлеуді, өнерді және денесін жабуды алғаш болып игерген ежелгі адам:
 A) Кроманьон
 B) Палеотроп
 C) Неандерталь

- D) Питекантроп
 E) Архантроп
245. Сыртқы паразиттерге мыналар жатады:
 A) Бүргелер
 B) Дөңгелек құрттар
 C) Ленталық құрттар
 D) Таспа құрттар
 E) Флюкстер
246. Жасушаның құрылымын зерттеу үшін қажет құрал:
 A) Микроскоп
 B) Ұлғайтқыш әйнек
 C) Телескоп
 D) Камера қақпаны
 E) Стетоскоп
247. Барлық тірі жасушалардың құрамында болатын нәрсе:
 A) Су
 B) Ядро
 C) Ауа
 D) Жасуша қабырғасы
 E) Аяқ-қолдар
248. Нанға немесе пирогқа қамыр жасау үшін сізге қажет нәрсе:
 A) Саңырауқұлақ ашытқысы
 B) Саңырауқұлақтар
 C) Бактериялар
 D) Жануарлар
 E) Вирустар
249. Қайсысы жауын құрттарының ең жақын туыстары?
 A) Сүліктер
 B) Планариялар
 C) Аскарис
 D) Сиыр етінің таспа құрты
 E) Гельминттер
250. Інжу-маржандар ненің нәтижесінде пайда болады?
 A) Қосжарнақты моллюскалардың тіршілік әрекеті
 B) Өктасқа күшті қысым болғанда
 C) Ежелгі жәндіктердің тіршілік әрекеті
 D) Көмірге күшті қысым болғанда
 E) Су тіршілігінің қалдықтарының трансформация процесі
251. Паразит құрттардың қай мүшесі жақсы дамыған?
 A) Көбею жүйесі
 B) Қозғалыс мүшелері
 C) Сезім мүшелері
 D) Жүйке жүйесі
 E) Есту мүшесі
252. Шаяндар қай топқа жатады?
 A) Өрмекшітәрізділерге
 B) Ұлуларға
 C) Шаянтәрізділерге
 D) Жәндіктерге
 E) Омыртқалыларға
253. Бауырымен жорғалаушылардың қосмекенділерден айырмашылығы:

- A) Терілері қабыршақтармен қапталған
 B) Желбезектері жоқ
 C) Өкпесі жоқ
 D) Аяқ-қолдары жоқ
 E) Сезім мүшелері жоқ
254. Төрт камералы жүрек қайсысында кездеседі?
 A) Қолтырауындар мен альбатростарда
 B) Шортандар мен сом балықтарда
 C) Бақаларда
 D) Жыландарда
 E) Варан-кесірткелерде
255. Сүтқоректілерде жоқ нәрсе:
 A) Киль
 B) Мишық
 C) Сілекей бездері
 D) Құйрық
 E) Аяқ-қолдар
256. Әлеуметтік жәндіктерге мыналар жатады:
 A) Термиттер, құмырсқалар, аралар
 B) Көбелектер, қоңыздар, инеліктер
 C) Бүргелер, биттер, төсек қандалалары
 D) Тарақандар
 E) Шыбындар, масалар
257. Төмендегі сипаттамалардың қайсысы адамдарды жануарлардан ерекшелендіреді?
 A) Мақсатты әрекет, шығармашылықпен айналысу қабілеті
 B) Ұрпаққа қамқорлық жасау
 C) Табиғи материалдарды пайдалану
 D) Эмоциялар мен сезімдерді білдіру
 E) Тітіркендіргіштерге жауап беру
258. Жалғыз адам билейтін дара билік және өз билігін мұраға қалдыратын басқару түрі:
 A) Монархия
 B) Демократия
 C) Республика
 D) Федерация
 E) Диктатура
259. Әлеуметтік мобильділік нені сипаттайды?
 A) Адамның қоғамның әлеуметтік құрылымындағы орнының өзгеруін
 B) Мемлекеттің жаңа заңдарды қабылдауын
 C) Жаңа бюджетті қабылдауын
 D) Ел парламентін сайлау процесін
 E) Тұлғаның өзгеруін
260. Тар мағынада «қоғам» ұғымы нені білдіреді?
 A) Ортақ мақсаттармен, мүдделермен, шығу тегімен немесе мамандығымен, не белгілі бір тарихи кезеңмен біріктірілген адамдардың нақты тобы
 B) Өткен, қазіргі және болашақтағы бүкіл адамзат
 C) Табиғаттан бөлінген материалдық әлемнің бөлігі
 D) Жалпы барлық адамдар
 E) Ғаламның барлық тұрғындары
261. «Қоғам» термині кең мағынада нені білдіреді?

- A) Адам қауымдастықтарының барлық түрлерін және олардың өзара әрекеттесуін
- B) Туыстық байланыстарға негізделген адамдардың бірлестіктері
- C) Хоббилерге негізделген адамдардың бірлестіктері
- D) Жалпы барлық адамдар
- E) Ортақ мүдделер мен мақсаттармен біріккен адамдар тобы

262. Әлеуметтік құбылыстарды атаңыз:

- A) Мемлекеттің пайда болуы
- B) Нарықтың дамуы
- C) Адам сезімдерінің дамуы
- D) Сандық гаджеттердің пайда болуы
- E) Өнердің дамуы

263. Адам бойындағы биологиялық сипаттарды атаңыз:

- A) Мінез-құлық
- B) Өзін-өзі бағалау
- C) Дүниетаным
- D) Девиантты мінез-құлық
- E) Әдептілік

264. Әлеуметтік сипаттағы адами қасиеттерді көрсетіңіз:

- A) Өзін-өзі жүзеге асыруға ұмтылыс
- B) Жаулардан қорғану
- C) Тамақ пен суға деген қажеттілік
- D) Көбеюге деген ұмтылыс
- E) Тітіркендіргіштерге реакция

265. Андрейдің достары оны өз анасына өте ұқсас деп санайды. Мұны немен түсіндіруге болады?

- A) Тұқым қуалаушылық
- B) Жасы
- C) Интеллект
- D) Ойын-сауық
- E) Еліктеу

266. Білім дегеніміз не және ол неден тұрады?

- A) Білім беру – адамның ішкі дамуы мен дүниетанымын қалыптастыратын процесс
- B) Білім беру – диплом
- C) Білім беру – диплом немесе білімді растайтын кез келген құжат
- D) Білім беру – сертификат
- E) Білім беру – ақша табуға мүмкіндік беретін құжат

267. «Ұлт» терминінің дұрыс анықтамасын беріңіз.

- A) Жері, дәстүрі, мәдениеті, тілі, тарихы және мемлекеті ортақ этнотоп
- B) Азаматтық
- C) Жеке тұлға
- D) Адамзаттың мәдени дамуы
- E) Антропологиялық сипаттамалар

268. Тіл арқылы адамдардың қарым-қатынас жасау формасы қалай аталады?

- A) Сөйлеу
- B) Нәзік
- C) Түйсік
- D) Белсенділік
- E) Кинетика

269. Нәтижесі алдын ала белгілі жұмыс қалай аталады?

- A) Репродуктивті еңбек
- B) Коммерциялық
- C) Шығармашылық

- D) Продуктивті
E) Ғылыми
270. Азамат 18 жасқа толғанда қандай құқықтарға ие болады?
A) Сайлауда дауыс беру және парламентке сайлауға түсу құқығы
B) Шетелде демалу құқығы
C) Білім алу құқығы
D) Қол сұғылмаушылық құқығы
E) Қалағанын істеу құқығы
271. «Дербестік» терминінің дұрыс анықтамасын табыңыз:
A) Табандылық, өзін-өзі тәрбиелеу, өз қабілеттеріне сенімділік және шындықты айқын бағалау арқылы мақсаттарға жету
B) Қалағанын істеу
C) Спорт
D) Ойындар
E) Демалыс
272. Айналадағы шындықты өзгертуге бағытталған адам әрекеті қалай аталады?
A) Еңбек
B) Спорт
C) Ойындар
D) Демалыс
E) Ән айту
273. Адамға жаңа білім мен дағдыларды игеруге кедергі болатын терминді атаңыз:
A) Менмендік
B) Өзін-өзі тәрбиелеу
C) Сыни ойлау
D) Ішкі мотивация және мақсат қою
E) Жүйелеу және жоспарлау
274. Неліктен ғалымдар адамдарды әлеуметтік тіршілік иелері ретінде сипаттайды?
A) Адамдар тек қоғамда ғана қалыптасады және жүзеге асады
B) Адамдар табиғи ортаның бөлігі
C) Адамдар жануарлармен айналысады
D) Адамдар әлеуметтік заңдылықтарды зерттейді
E) Адамдар табиғатпен үйлесімді өмір сүреді
275. ҚОҒАМ ұғымының сипаттамасын таңдаңыз:
A) Адамдар бірлестіктері және олардың қарым-қатынастары
B) Ортақ мақсаттары мен идеалдары бар адамдар тобы
C) Табиғатпен тығыз байланысты әлемнің бір бөлігі
D) Тұтастай алғанда бүкіл адамзат
E) Белгілі бір республикада тұратын адамдар
276. Қазіргі әлемде келесі әлеуметтік топтардың қайсысы бар?
A) Қала тұрғындары
B) Фермерлер
C) Діни абыздар
D) Туристер
E) Гетералар
277. Кіші әлеуметтік топқа жатпайтын жауапты таңдаңыз.
A) Христиандар
B) Отбасы
C) Спорт бөлімі

- D) Мектеп бөлімі
E) Колледж
278. ЕГЕМЕНДІКТИҢ анықтамасын көрсетіңіз:
A) Саяси тәуелсіздік және экономикалық автономия
B) Елдің негізгі заңы
C) Сот билігі
D) Мемлекеттік биліктің тәуелсіздігі және үстемдігі
E) Мемлекеттік шекаралардың болуы
279. Төмендегі ұғымдардың қайсысы қоғамда болып жатқан дамуды сипаттайды?
A) Прогресс
B) Регрессия
C) Революция
D) Эволюция
E) Реформалар
280. Екі тараптың келіспеушіліктерді шешу үшін ортақ шешімге келу қабілеті қалай аталады?
A) Компромисс, консенсус
B) Конкуренция
C) Инцидент
D) Саммит
E) Эскалация
281. Адамның ойлау, сараптау, шындық жайлы көзқарасын, өмірдегі өз орнын анықтау қабілетін қалай атауға болады?
A) Саналылық
B) Шығармашылық
C) Биологиялық қажеттілік
D) Физиологиялық қажеттілік
E) Эстетикалық қажеттілік
282. Ұжымдық әрекет арқылы қалыптасқан әдеттер қалай аталады?
A) Әдет-ғұрып
B) Белгі
C) Әдеп
D) Мүлік
E) Мерекелер
283. Төмендегілердің қайсысы этикет ережелеріне қатысты?
A) Басқалармен қарым-қатынастағы сыпайылық
B) Шіркеудегі діни шараларға қатысу
C) Ұйықтар алдында балаңызға ертегі оқу
D) Сапар алдында чемоданға отыру
E) Дұға оқылғаннан кейін қолыңызбен бетіңізге сипау
284. Төмендегілердің қайсысы сарқылатын ресурстарға жатады?
A) Топырақ
B) Су энергиясы
C) Күн энергиясы
D) Ауа
E) Ормандар
285. Табиғаттағы өзара байланыстарды, сондай-ақ адамдар мен табиғат арасындағы байланыстарды қандай ғылым зерттейді?
A) Экология
B) Геобиология
C) Биология

- D) География
E) Биохимия
286. Адамның ішкі тәртібі неге негізделеді?
A) Өзін-өзі бақылау
B) Заңның ықпалы
C) Басқалардан сөгіс
D) Жазадан қорқу
E) Ләззат алу
287. Жоғары білімді қайдан алуға болады?
A) Академиялар, институттар, университеттер, консерваториялар
B) Даму курстары арқылы
C) Гимназия арқылы
D) Лицей арқылы
E) Колледж арқылы
288. Адамдарға да, жануарларға да тән ортақ сипатты атаңыз:
A) Ұрпақтарына қамқорлық жасау
B) Тамаққа деген қажеттілік
C) Сауаттылық
D) Өз қалауларын білдіру
E) Сөйлеу
289. Отбасылық құндылықты атаңыз:
A) Отбасылық фотосуреттер
B) Үй
C) Достар
D) Зергерлік бұйымдар
E) Хоббилер
290. Гректер сандал ағашының қабығынан жасалған нәрсені өз денелерін қорғау үшін қолданған. Ол не нәрсе?
A) Сандал – аяқ киімі
B) Қалқан
C) Қылыш
D) Сауыт
E) Дулыға
291. Алғашқы оранжереялар Францияда пайда болды. Олар не мақсатта қолданылған?
A) Апельсин өсіру үшін
B) Гүл өсіру үшін
C) Тауық өсіру үшін
D) Жылқы өсіру үшін
E) Шошқа өсіру үшін
292. Ең биік шөп қалай аталады?
A) Бамбук
B) Банан
C) Пампас шөбі
D) *Miscanthus giganteus*
E) Қиғаш
293. Анам бәліш пісірді. Саша оның $\frac{1}{4}$ бөлігін, Маша қалғанының $\frac{1}{3}$ бөлігін, ал әкем қалғанының жартысын жеді. Тәрелкеде 150 грамм қалды. Бастапқыда қанша бәліш болған?
A) 600 грамм
B) 400 грамм
C) 200 грамм

D) 150 грамм

E) 100 грамм

294. Екі апалы-сіңлілінің жастарының қосындысы 11 жас. Біреуі екіншісінен 3 жас үлкен. Олардың әрқайсысы неше жаста?

A) 4 және 7 жаста

B) 5 және 8 жаста

C) 6 және 9 жаста

D) 3 және 6 жаста

E) 2 және 5 жаста

295. Құлпынай қанша тұрады?

A) 1

B) 2

C) 3

D) 4

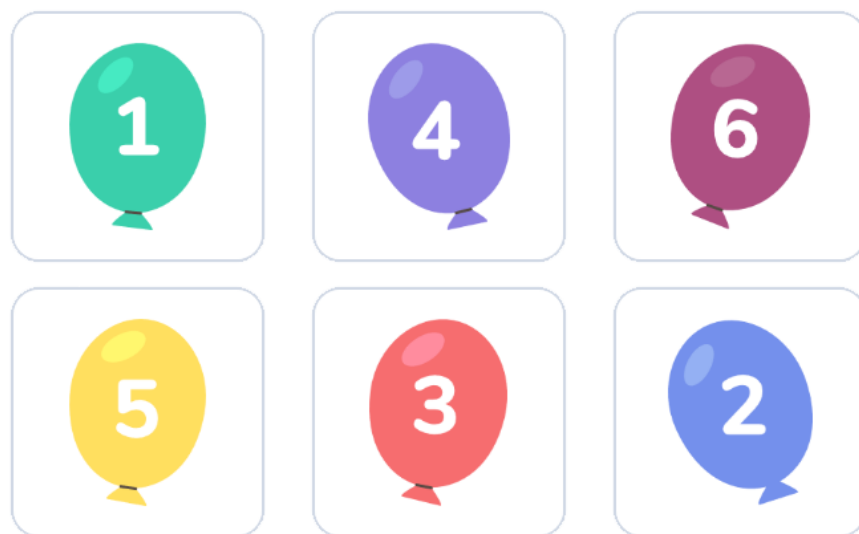
E) 5

296. Киви қанша тұрады?

- A) 4
- B) 7
- C) 5
- D) 3
- E) 2

297. Макс екі сәтті соққы жасап, 4 ұпай жинады. Аня екі сәтті соққы жасап, 6 ұпай жинады. Енді қандай шарлар қалды?

- A) 5 және 6
- B) 1 және 2
- C) 4 және 6

D) 1 және 3

E) 3 және 4

298. Анасы мен қызының жасын табу керек. Олардың жасын қоссақ, 66 шығады. Анасының жасындағы цифрлардың орнын ауыстырсақ, қызының нақты жасы шығады. Анасы 59 жастан үлкен емес, ал қызы 7 жастан кіші емес. Олардың жасын табыңыз.

A) Анасы 59 жаста, қызы 7 жаста

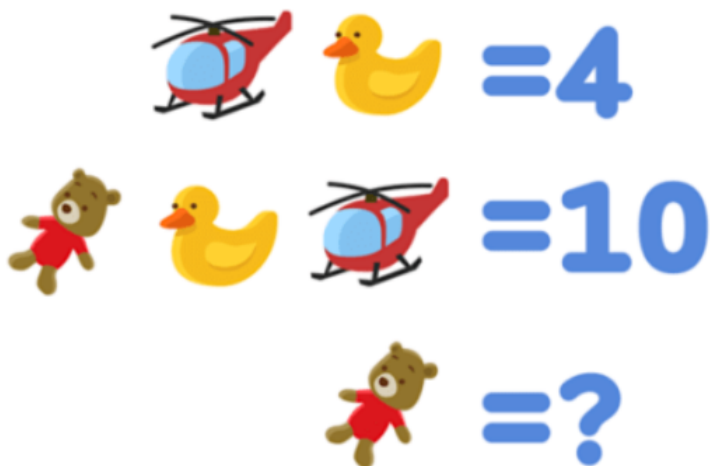
B) 0 және 66

C) 6 және 60

D) 24 және 42

E) 15 және 51

299. Аю ойыншығы қанша тұрады?

A) 4

B) 5

C) 6

D) 3

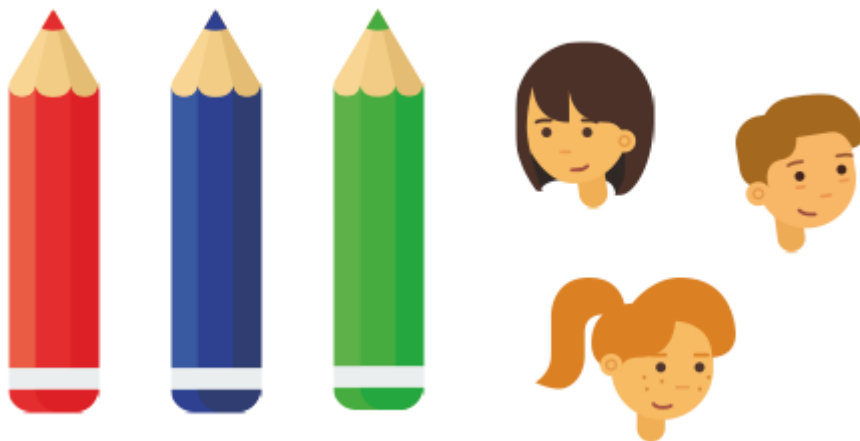
E) 2

300. Люда кешкі жиынға дайындалып, өз гардеробына қарап тұр: оның төрт көйлегі мен үш жұп аяқ киімі бар. Сонда Люданың қанша киім нұсқасы бар?

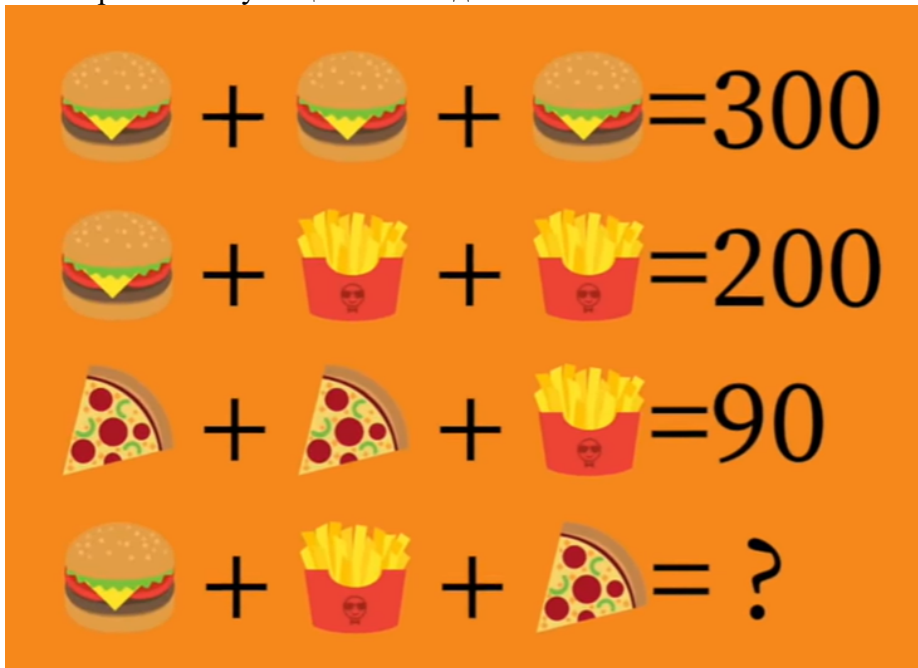
- A) 12
- B) 6
- C) 8
- D) 5
- E) 3

301. Вика, Полина және Коля суреттерді үш түсті қарындашпен: қызыл, көк және жасыл түстермен бояды. Вика қызыл емес және көк емес түстермен бояйды. Коля көк емес түстермен бояйды. Әр баланың қандай қарындашы болды?

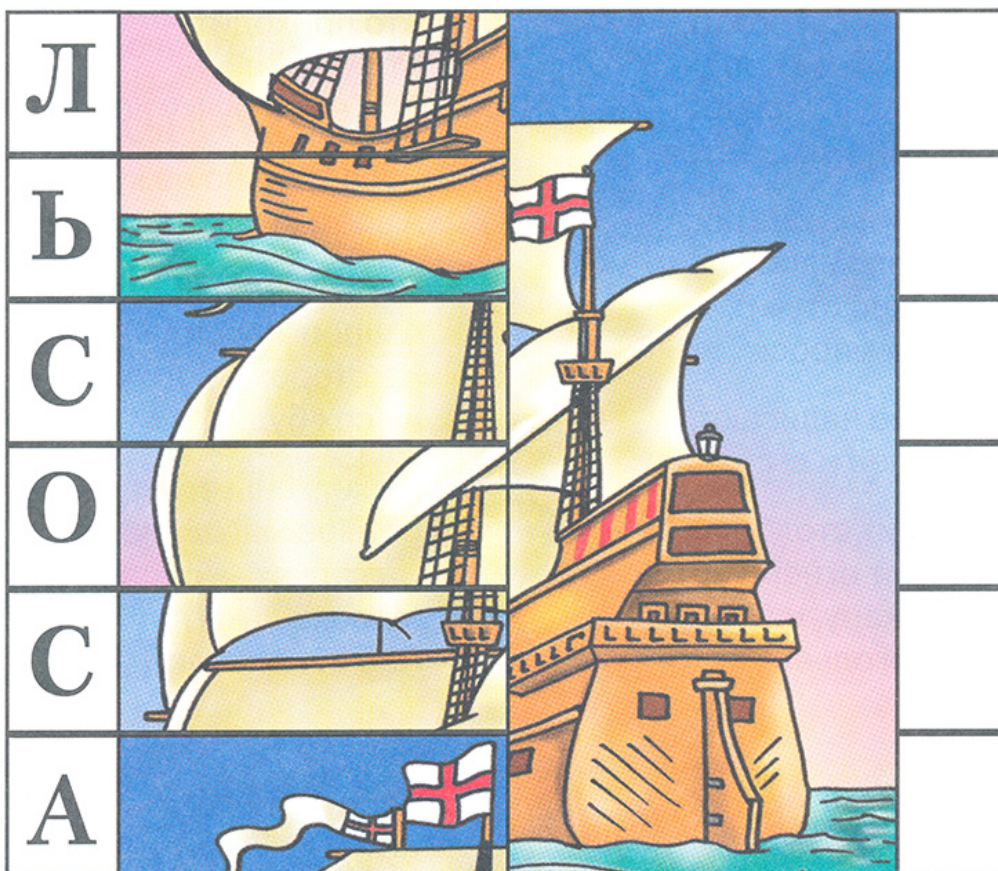
- A) Виканың жасыл қарындашы, Полинаның көк қарындашы, Коляның қызыл қарындашы болды
- B) Виканың көк қарындашы, Полинаның қызыл қарындашы, Коляның жасыл қарындашы болды
- C) Виканың қызыл қарындашы, Полинаның көк қарындашы, Коляның жасыл қарындашы болды
- D) Полинаның жасыл қарындашы, Коляның көк қарындашы, Виканың қызыл қарындашы болды
- E) Полинаның қызыл қарындашы, Коляның көк қарындашы, Виканың жасыл қарындашы болды

302. Төртінші келуші қанша төледі?

- A) 170 теңге (100 + 50 + 20)
- B) 300 теңге (100 + 100 + 100)
- C) 200 теңге (100 + 100)
- D) 90 теңге (20 + 20 + 50)
- E) 150 теңге (50 + 50 + 50)

303. Желкенді қайықтың аты қандай?

- A) АССОЛЬ
- B) Виктория (Victoria)

- C) Санта-Мария (Santa María)
D) Royal
E) Паллада
304. Таразының бір басында ананас және салмағы 1 кг гiр тасы тұр. Екіншісінде – екі ананас бар. Таразының екі басы тең болып тұр. Ананастың салмағы қанша?
A) 1 кг
B) 0,5 кг
C) 1,5 кг
D) 2,5 кг
E) 2 кг
305. Анасы алмаларды үш ағайындыларға бөліп берді. Үлкені – барлық алмалардың жартысын, ортаңғысы – қалған алмалардың үштен бір бөлігін, ал кішісі соңғы 12 алманы алды. Бастапқыда қанша алма болған?
A) 36 алма
B) 30 алма
C) 20 алма
D) 26 алма
E) 15 алма
306. Ағасы әпкесінен 5 жас үлкен. 3 жылдан кейін ол 14 жаста болады. Әпкесі қазір неше жаста?
A) 6 жаста
B) 5 жаста
C) 4 жаста
D) 3 жаста
E) 7 жаста
307. Сөреде 18 кітап бар. Егер 4 кітап қоссаңыз, олардың саны екінші сөредегіден екі есе көп болады. Екінші сөреде қанша кітап бар?
A) 11 кітап
B) 10 кітап
C) 13 кітап
D) 12 кітап
E) 14 кітап
308. «Мен ақ, қара, тәтті немесе ащы бола аламын. Мені әдетте жейді, сирек мас етеді. Мен кіммін?»
A) Шоколад
B) Балмұздақ
C) Шарап
D) Квас
E) Тұздық
309. Жұмулы көздермен нені көруге болады?
A) Түс
B) Ертегі
C) Кумир
D) Құдай
E) Қараңғылықты
310. Машаның әкесінің үш қызы бар: Алина, Вика... Үшінші қызының аты кім?
A) Маша
B) Алина
C) Вика
D) Алиса
E) Оля
311. Жылдың неше айында 28 күн бар?

- A) Барлық айларда
  - B) Ақпанда
  - C) Желтоқсанда
  - D) Тамызда
  - E) Мамырда
312. Ит он метрлік арқанға байланып, екі жүз метр бойы түзу сызықпен жүрді. Ол мұны қалай істеді?
- A) Оның арқаны ештеңеге байланбаған болатын
  - B) Арқан шешіліп кеткендіктен
  - C) Ит бір жерде тұрды
  - D) Ит түс көрді
  - E) Ит ұйықтап жатыр еді
313. Әйнекті сындырмай өтетін не?
- A) Жарық
  - B) Дыбыс
  - C) Жебе
  - D) Оқ
  - E) Сурет
314. Қалалар бар, бірақ үйлер жоқ. Таулары бар, бірақ ағаштары жоқ. Су бар, бірақ балығы жоқ. Бұл не?
- A) Географиялық карта
  - B) Фильм
  - C) Сурет
  - D) Елес
  - E) Түс
315. Таңертең басын жоғалтып, түнде қайтып келетін не?
- A) Жастық
  - B) Бас киім
  - C) Гильотина
  - D) Сарқырама
  - E) Көл
316. Қалалар мен егістіктер арқылы өтетін, бірақ ешқашан қозғалмайтын нәрсе не?
- A) Жол
  - B) Метро
  - C) Жайылымдар
  - D) Таулар
  - E) Теңіз
317. Қажет болған кезде лақтырылады. Қажет болмаған кезде қайтарылады. Бұл не?
- A) Зәкір (якорь)
  - B) Егін
  - C) Жеміс өнімі
  - D) Кітаптар
  - E) Ақша
318. Басқалар шешінгенде, ол, керісінше, киінеді. Бұл не?
- A) Киім ілгіш
  - B) Ванна бөлмесі
  - C) Жағажай
  - D) Киім ауыстыратын бөлме
  - E) Сауна
319. Бес ағайынды әрқашан жақын жерде. Олардың үлкендігі әртүрлі және әрқайсысының өз атауы бар. Ол не?

- A) Саусақтар
  - B) Шар
  - C) Доп
  - D) Дөңгелек
  - E) Жылқылар
320. Тамақ жеу үшін арнайы сатып алғанмен, оларды жей алмайды.
- A) Ыдыс-аяқ
  - B) Кептірілген жемістер
  - C) Күнбағыс дәндері
  - D) Жартылай фабрикаттар
  - E) Сусындар
321. Он метрлік баспалдақтан жарақат алмай қалай секіруге болады?
- A) Төменгі баспалдақтан секіру керек
  - B) Баяу түсу
  - C) Жедел көмек күту
  - D) Арқанды пайдалану
  - E) Көзіңізді жұмып
322. Күннің орнын су иеленді, 600 жылдан кейін ол құммен ауыстырылды, ал тағы 1100 жылдан кейін олардың барлығы механизмдермен ауыстырылды. Ол не?
- A) Сағат
  - B) Фрескалар
  - C) Құлпытастар
  - D) Жиһаз
  - E) Диірмен
323. Қандай сөзде тек үш буын және барлығы 42 әріп бар?
- A) «Әліппе»
  - B) Қарбыз
  - C) Ананас
  - D) Жүзім
  - E) Қырыққабат
324. «Он екі ағайынды, бірінің соңынан бірі кезіп жүр, бір-бірін ешқашан тастап кетпейді». Бұл не?
- A) Жыл бойғы 12 ай
  - B) Шекара күзетшілері
  - C) Аңшы
  - D) Орман
  - E) Өзендер мен көлдер туыстары
325. Егер бес мысық бес тышқанды бес минутта ұстаса, бір мысықтың бір тышқанды ұстауы үшін қанша уақыт кеткен?
- A) Бес минут
  - B) Бір минут
  - C) Үш минут
  - D) Он минут
  - E) Екі минут
326. Кәдімгі сіріңкені су астында жағып, оны толығымен өртеп жіберуге бола ма?
- A) Иә, сүңгуір қайықта
  - B) Иә, көше шамының астында
  - C) Иә, оттықтың астында
  - D) Иә, шәйнек қайнап жатқан газ плитасының астында
  - E) Үй аквариумының астында
327. Үшi толған сөз, бiрақ ешқашан сөйлемейтiн нәрсе?

- A) Кітап
  - B) Дыбыс жазғыш
  - C) Микрофон
  - D) Ерік
  - E) Гаджет
328. Екі әке мен екі ұл серуендеп жүріп, үш апельсин тауып алды. Олар апельсиндерді бөліскенде әрқайсысына бір-біреуден тиді. Бұл қалай мүмкін болды?
- A) Олар үшеу еді: атасы, әкесі және ұлы
  - B) Барлығына бір-біреуден берілді
  - C) Көбірек жидек терді
  - D) Барлығын бірден жеуге болмайды
  - E) Ертеңге дейін сақтап қойды
329. Қандай ыдыстан ештеңе жей алмаймыз?
- A) Бос ыдыстан
  - B) Кір ыдыстан
  - C) Кішкентай ыдыстан
  - D) Тар ыдыстан
  - E) Қара ыдыстан
330. Шайды қай қолмен араластырған дұрыс?
- A) Қасық ұстаған қолмен
  - B) Оң қолмен
  - C) Сол қолмен
  - D) Бас бармақпен
  - E) Сұқ саусақпен
331. «Екі өте жылдам ат, шалғын арқылы қайың ағашына дейін, екі жолақты сүйреп, мені қардан алып өтеді». Ол не?
- A) Шаңғылар
  - B) Фэтон
  - C) Арба
  - D) Тіркеме
  - E) Рикша
332. Мен жас кезімде ұзын, ал қартайғанда аласа бойлымын. Мен не екенімді тап.
- A) Шам
  - B) Ұлу
  - C) Бас киім
  - D) Құрт
  - E) Көл
333. Қандай тілде дыбыссыз сөйлейді?
- A) Мылқаулар тілінде
  - B) Жануарлар тілінде
  - C) Балықтар тілінде
  - D) Қуыршақтар тілінде
  - E) Құстар тілінде
334. Қандай құс жұмыртқадан шығады, бірақ жұмыртқа салмайды?
- A) Өтеш
  - B) Асшаян
  - C) Шаян
  - D) Моллюска
  - E) Жылан
335. Торкөз себет қашан суды тартып алады?
- A) Су қатып, мұзға айналғанда
  - B) Су буға айналғанда

- С) Су қайнағанда
D) Бөтелкеге құйылғанда
E) Шай сүзілгенде
336. Бір адам отыр. Ол тұрып кетсе де, сіз оның орнына отыра алмайсыз. Ол қайда отыр?
A) Тізеңізде
B) Бұтақта
C) Баспалдақта
D) Орындықта
E) Терезе алдында
337. Шерлок Холмс күйеуін неге күдікті деп санады?
A) Шерлок күйеуіне мекенжайды айтпаған болатын
B) Күйеуінің киімінде қан дақтары болған
C) Бұл жұп жиі ұрысатын
D) Әйелі ажырасуға өтініш берген
E) Әйелі бай отбасынан шыққан
338. Теңізден шортан аулап, кейін оны суға қайта жіберетін ертегілік кейіпкер кім?
A) Емеля
B) Данышпан Василиса
C) Иванушка
D) Илья Муромец
E) Добрыня Никитич
339. Қасқырлармен бірге өмір сүрген бала кім?
A) Маугли
B) Иван Царевич
C) Витя Перестукин
D) Иванушка
E) Илья Муромец
340. Барлығын емдейтін жақсы дәрігер кім?
A) Доктор Айболит
B) Доктор Ана
C) Доктор Ватсо
D) Гиппократ
E) Ибн Сина
341. Өмір сүру туралы әйгілі мультфильмдегі сөз тіркесі:
A) «Жігіттер! Бейбіт өмір сүрейік»
B) «Өмірді рахат үшін сүру керек»
C) «Бәрі сізге қызғанышпен қарайтындай өмір сүру керек»
D) «Табысқа емес, мағына беретін құндылықтарға ұмтылыңыз»
E) «Адам бол!»
342. Ең қорқынышты өзен қандай?
A) Тигр
B) Ніл
C) Үнді
D) Ганг
E) Евфрат
343. Ұзындығы, тереңдігі, ені немесе биіктігі жоқ, бірақ өлшеуге болатын нәрсе не?
A) Температура және уақыт
B) Жел
C) Көкжиек
D) Ымырт
E) Түгін
344. Жер бетіндегі барлық адамдар бір уақытта не істейді?

- A) Жастары ұлғаяды
B) Ұйықтайды
C) Тамақтанады
D) Күледі
E) Жұмыс істейді
345. Адамдар өрмекшілерден аспалы көпірлер салуды үйренді, ал камера диафрагмасын және шағылыстыратын жол белгілерін мысықтардан алды. Ал жыландардың арқасында қандай өнертабыс ойлап табылды?
A) Шприц
B) Шарф байлау
C) Киімге арналған сыдырма
D) Колготки
E) Аяқ киім бауларын байлау
346. Жерден нені оңай алуға болады, бірақ алысқа лақтыруға болмайды?
A) Терек мамығын
B) Мысықтың жүнін
C) Жастық мамығын
D) Құс қауырсынын
E) Кілемнің шаңын
347. Бөлмеде үш шам жанып тұр. Жел біреуін сөндірді. Қанша шам қалды?
A) Бір
B) Екі
C) Үш
D) Жоқ
E) Бір жарым
348. Сіз ұшақта отырсыз; алдыңызда ат, артыңызда көлік тұр. Қайдасыз?
A) Карусельде
B) Түсімде
C) Қиял әлемінде
D) Карнавалда
E) Елес әлемінде
349. Соня алмаларын бес досымен бөлісті. Ол және оның достары жарты алмадан алды. Соняда қанша алма болды?
A) Үш
B) Екі жарым
C) Төрт
D) Бес
E) Әрқайсысы бір-бірден алды
350. Үш бала шахмат ойнап отырды. Олардың барлығы үш ойын ойнады. Егер барлығы бірдей ойнаса, әр бала қанша ойын ойнады?
A) 2
B) 1
C) 3
D) 4
E) 5
351. Қолтырауындар мен түйеқұстар хайуанаттар бағында тұрады. Барлығы 40 бас және 94 аяқ. Хайуанаттар бағында қанша қолтырауын мен түйеқұс бар?
A) 7 қолтырауын және 33 түйеқұс
B) 10 қолтырауын және 30 түйеқұс
C) 12 қолтырауын және 28 түйеқұс
D) 9 қолтырауын және 31 түйеқұс
E) 12 қолтырауын және 28 түйеқұс

352. Адамдар қандай жәндіктерді қолға үйреткен?
- A) Аралар
  - B) Бал аралары
  - C) Көбелектер
  - D) Шегірткелер
  - E) Май құрттары
353. Неліктен кірпі батып кете алмайды?
- A) Оның инелерінің іші қуыс
  - B) Олар жүзе алады
  - C) Су астында тынысын ұстай алады
  - D) Олар судан жеңіл
  - E) Олар тез әрекет етеді
354. Құлақ жапқыштары бар жалғыз құс қандай?
- A) Үкі
  - B) Делек
  - C) Қарға
  - D) Құс
  - E) Қаз
355. Бір фермердің 15 қойы болған. Бесеуінен басқасының бәрі өлген. Фермердің қанша қойы қалған?
- A) 5
  - B) 10
  - C) 0
  - D) 15
  - E) 3
356. Жемісі өте үлкен болатын өсімдікті атаңыз.
- A) Асқабак
  - B) Қарбыз
  - C) Джекфрут
  - D) Дуриан
  - E) Ананас
357. Малайлар ішіне тірі торай қамап, құлыпталған бамбук торын пайдаланып нені аулайды?
- A) Питонды
  - B) Малай жолбарысын
  - C) Малай аюын
  - D) Бұлтты қабыланды
  - E) Тұзды су қолтырауынын
358. Ваняның 36 кәмпіті бар. Ол барлық кәмпіттерді достарына тең бөлді. Келесі сандардың қайсысы достарының саны бола алмайды?
- A) 5
  - B) 3
  - C) 4
  - D) 2
  - E) 1
359. XVII ғасырда Марко Арони қандай тағам ойлап тапты?
- A) Макарон
  - B) Спагетти
  - C) Палау
  - D) Лазанья
  - E) Пельмен

360. Галл діни абыздары соғыс кезінде сарбаздарды тез жинаудың ең тиімді жолын тапты. Ол қандай әдіс?
- A) Ең соңынан келген адамды құрбан етті
  - B) Дайындықпен келген адамды құрбан етті
  - C) Жиынға қатыспаған адамды құрбан етті
  - D) Бірінші келген адамға сыйлық берді
  - E) Бірінші болып жеткен адамды жоғары лауазымға тағайындады
361. Ницца қаласында ең ұзақ темекі шегетіндерге арналған байқау өтті. Бір қатысушы қатарынан 60 темекі шегіп, рекорд орнатты. Алайда, ол жүлде алмады. Неліктен?
- A) Ол қайтыс болды
  - B) Қате жолмен жүгірді
  - C) Ол есінен танып қалды
  - D) Ол жанжал шығарды
  - E) Ол қазылар алқасын сабады
362. Адамның он екі жұп қабырғасы бар. Ненің қабырғасы үш жүзге жуық?
- A) Жыландардың
  - B) Қырықаяқтардың
  - C) Құрттардың
  - D) Қолтырауындардың
  - E) Саламандрлардың
363. Адамдар жыл мезгіліне қарамастан бас киімдер мен қолғаптарды қайда киетін болған?
- A) Мөншада
  - B) Қаріпте
  - C) Орманда
  - D) Тауларда
  - E) Үңгірлерде
364. Ең үлкен мүйіз қай жануардікі?
- A) Ақ мүйізтұмсық
  - B) Ватуси (үй бұқалары)
  - C) Алып бұғы
  - D) Су бөкені
  - E) Муфлон
365. Футбол төрешілері ысқырықтар пайда болғанға дейін қандай аспап қолданған?
- A) Қоңырау
  - B) Қызыл шүберек
  - C) Сары карта
  - D) Жасыл таяқша
  - E) Ақ шүберек
366. Аппақ болғанда – лас, ал жасыл болғанда – таза деп саналатын нәрсе?
- A) Қара тақта
  - B) Күзгі тротуар
  - C) Орман жолы
  - D) Жағажай
  - E) Батпақ
367. Машаға: «Сіз неше жастасыз?» деп сұрағанда, ол: «Екі жылдан кейін мен бес жыл бұрынғыдан екі есе үлкен боламын» деп жауап берді. Маша неше жаста?
- A) 12
  - B) 11
  - C) 10
  - D) 15
  - E) 14
368. Епископты, рыцарьды және патшаны оңай қозғалтатын күш иесі кім?

- A) Шахматшы
- B) Күшті адам
- C) Иллюзионист
- D) Жын
- E) Әскер

369. Италия туы қызыл, ақ және жасыл түсті. Италияндықтарға осы түстерді таңдауға көмектескен қандай жидек?

- A) Қарбыз
- B) Ананас
- C) Банан
- D) Жүзім
- E) Қызанақ

370. Патшалықтың символы саналатын гүл?

- A) Лилия
- B) Раушан
- C) Магнолия
- D) Орхидея
- E) Күнбағыс

371. Римдіктер оны «сасық өсімдік» деп, ал Пифагор оны «дәмдеуіштердің патшасы» деп атаған. Ол қандай өсімдік?

- A) Сарымсақ
- B) Пияз
- C) Қарбыз
- D) Картоп
- E) Қызанақ

372. Картоп пайда болғанға дейін Еуропадағы кедейлердің негізгі тамағы болған өсімдік. Біз мұны алты кейіпкерден тұратын қысқа ертегіден жақсы білеміз.

- A) Шалқан
- B) Қызылша
- C) Қырыққабат
- D) Сәбіз
- E) Қызылша

373. «Әдемі қыз, бірақ жүрегі тастан жаралған» жұмбағы не туралы?

- A) Шие
- B) Қызанақ
- C) Қарбыз
- D) Асқабақ
- E) Қызылша

374. Бір бөлше нанды үш бөлікке кесу үшін қанша рет кесу керек?

- A) Екі рет
- B) Үш рет
- C) Төрт рет
- D) Жарты рет
- E) Бір рет

375. Жүк көлігі ауылға бара жатты. Жолда төрт көлікке кезікті. Ауылға қанша көлік бара жатыр?

- A) Біреу
- B) Бір жүк көлігі және төрт көлік
- C) Төрт көлік
- D) Бес көлік
- E) Ешбір көлік

376. Екі рет туылады, бір рет өледі. Бұл кім?

- A) Тауық
- B) Жылан
- C) Тасбақа
- D) Шаян
- E) Бақа

377. Әрқашан көбейетін және ешқашан азаймайтын нәрсе не?

- A) Адамның жасы
- B) Артық салмақ
- C) Байлық
- D) Ақша
- E) Ағарған шаш

378. Жоғары-төмен жүретін, бірақ өзгеріссіз қалатын нәрсе не?

- A) Жол
- B) Тау
- C) Ағаш
- D) Ай
- E) Күн

379. Шикідей желінбейтін, бірақ піскен кезде лақтырылатын нәрсе не?

- A) Лавр жапырағы
- B) Сүйек
- C) Нан қабығы
- D) Балық қабыршағы
- E) Ұлу

380. Еуропалықтар оны Таитиге әкелген кезде, арал тұрғындары оны «басында тістері бар шошқа» деп атаған. Біз оны қалай атаймыз?

- A) Сиыр
- B) Бегемот
- C) Итбалық
- D) Піл итбалық
- E) Кашалот киті

381. Ғалымдар қолтырауынның денесіндегі артық тұздардан қалай арылатынын қалай түсіндіреді?

- A) Жылау арқылы арылады
- B) Бұралып, бұрылады
- C) Диета ұстайды
- D) Тек су ішеді
- E) Үздіксіз ұйықтайды

382. Соларға арнап орнатылған ескерткіштердің саны бойынша, адамдардан кейін екінші орында тұрған қай жануар?

- A) Жылқы
- B) Иттер
- C) Көгершіндер
- D) Альбатростар
- E) Аққулар

383. Акулаларға бір сәтке де тоқтауға мүмкіндік бермейтін, әйтпесе олардың суға шөгуіне себепші болатын мүше не?

- A) Жүзу қуығы
- B) Жүрек
- C) Бауыр
- D) Желбезектер
- E) Өкпе

384. Ненің тістері асқазанында орналасқан?

- A) Шаяндардың
  - B) Акулалардың
  - C) Қолтырауындардың
  - D) Киттердің
  - E) Бұландардың
385. XVI ғасырға дейін табиғатта ақ және сары сорттары ғана болған. Кейін голландиялық селекционерлер қызғылт сары түсті сортын шығарған. Бұл не?
- A) Сәбіз
  - B) Қызанақ
  - C) Қауын
  - D) Алма
  - E) Қызғалдақ
386. Соншалықты нәзік нәрсе бар, тіпті оның атын айтудың өзі оны жояды. Ол не?
- A) Үнсіздік
  - B) Құрмет
  - C) Сұлулық
  - D) Дұшпандық
  - E) Бейбітшілік
387. Аквариумда 10 балық бар. Екеуі суға батып, төртеуі жүзіп кетті, үшеуі өлді. Аквариумда қанша балық қалды?
- A) 10
  - B) 9
  - C) 8
  - D) 7
  - E) 6
388. Басқаларды құрғатқан сайын, өзі ылғалдана түсетін не?
- A) Сүлгі
  - B) Шаш кептіргіш
  - C) Сауна
  - D) Жағажай
  - E) Таулар
389. Ұсақ тесіктері көп, бірақ суды жақсы ұстайтын не?
- A) Губка
  - B) Шаңсорғыш
  - C) Шаш кептіргіш
  - D) Сүзгі
  - E) Пеш
390. Екі әке мен екі ұл балық аулап жүріп үш балық аулады. Әрқайсысына бір балықтан тиді. Бұл қалай мүмкін?
- A) Олар үшеу еді: атасы, әкесі және ұлы
  - B) Бұл атасы еді
  - C) Бұл әкесі еді
  - D) Бұл атасы мен оның ұлы еді
  - E) Әкесі мен ұлы еді
391. Жеті шам жанып тұрды. Үш шам сөніп қалды. Қанша шам қалады?
- A) Үш шам
  - B) Бір шам
  - C) Екі шам
  - D) Төрт шам
  - E) Бір жарым шам
392. Қанатсыз ұшып, көзсіз жылайтын не?

- A) Бұлттар
  - B) Кемпірқосақ
  - C) Бұршақ
  - D) Құстар тобы
  - E) Күзгі жапырақтар
393. Бөлмені толтыратын, бірақ орын алмайтын нәрсе не?
- A) Жарық
  - B) Иіс
  - C) Жел
  - D) Дауыл
  - E) Бу
394. Термометр көтеріліп, төмендейді, бірақ әрқашан бір орында тұрады. Бұл не?
- A) Температура көрсеткіші
  - B) Пештегі от
  - C) Шам жарығы
  - D) Ағын
  - E) Жәндіктер
395. Ол тірі емес, бірақ өседі. Өкпесі жоқ, бірақ ауа қажет. Аузы жоқ, бірақ судан өледі. Ол не?
- A) От
  - B) Сел
  - C) Мұхит
  - D) Дауыл
  - E) Карнавал
396. Аняның иттерінің аяқтары мұрындарынан 18-ге артық. Аняның қанша иті бар?
- A) 6
  - B) 5
  - C) 3
  - D) 1
  - E) 2
397. Денис пен Антон көпқабатты үйде тұрады. Антон Денистен 12 қабат жоғары. Денис жарты жолды көтерілгенде 8-қабатта болды. Антон қай қабатта тұрады?
- A) 14
  - B) 12
  - C) 16
  - D) 20
  - E) 2
398. Ол сөйлейді, бірақ сөйлемейді. Сөреде үнсіз жатады, ашқанда әріптер мен суреттер арқылы «сөйлей» бастайды.
- A) Кітап
  - B) Фильм
  - C) Ұялы телефон
  - D) Ноутбук
  - E) Теледидар
399. Оның қолдары бар, бірақ шапалақтай алмайды. Бұл қолдар үнемі қозғалып, маңызды сандарды көрсетеді.
- A) Сағат
  - B) Күнтізбе
  - C) Ұялы телефон
  - D) Ноутбук
  - E) Теледидар
400. Өткір тістері бар, бірақ ешқашан тістемейді, оның орнына тақтайларды кеседі.

- A) Ара
- B) Қолтырауын
- C) Кеміргіш
- D) Зәкір
- E) Пышак